

Deze film is beschikbaar gesteld door het KITLV, uitsluitend op voorwaarde dat noch het geheel noch delen worden gereproduceerd zonder toestemming van het KITLV. Dit behoudt zich het recht voor een vergoeding te berekenen voor reproductie. Indien op het originele materiaal auteursrecht rust, dient men voor reproductiedoeleinden eveneens toestemming te vragen aan de houders van dit auteursrecht.

Toestemming voor reproductie dient men schriftelijk aan te vragen.

This film is supplied by the KITLV only on condition that neither it nor part of it is further reproduced without first obtaining the permission of the KITLV which reserves the right to make a charge for such reproduction. If the material filmed is itself in copyright, the permission of the owners of that copyright will also be required for such reproduction. Application for permission to reproduce should be made in writing, giving details of the proposed reproduction.

SIGNATUUR MICROVORM:

*SHELF NUMBER
MICROFORM:*

M META 1259

1020202

Geïllustreerde Novellen

van

Louise Stratenns Th. v. Meerendonk

Walter Besant e. a.

UITGEGEVEN TEN VOORDEELE —
— DER BETREKKINGEN VAN DE OP
LOMBOK GESNEUVELDEN

TRUSTEES VAN DE
PUBLIEKE BIBLIOTHEEK

054132045

C. W. J. SCHEPERS
te
LOCHEM.

* met 8 perfecten van
op Lambos gescreven veld
efficiënt.

oec. hielden kant: Dech
(oec. oec. hielden kant)

CC-1902-N

Geïllustreerde
NOVELLEN

VAN

*Louise Stratenus, Th. van Meerendonk,
Walter Bryant, e. a.*

UITGEGEVEN

ten voordeele der nagelaten Betrekkingen van de
op Lombok gesneuvelde Officieren.

UITGAVE VAN N. J. BOON, — AMSTERDAM

1989236

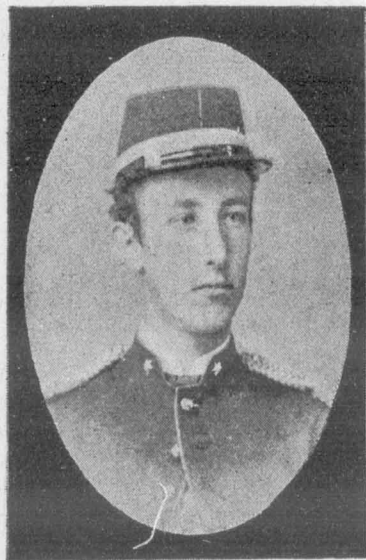

2e Luitenant der Infanterie
F KALFF

1e Luitenant-adjutant
H. KOTTING.
(oud 33 jaar.)

1e Luitenant der Inf.
D. DOOREMANS.

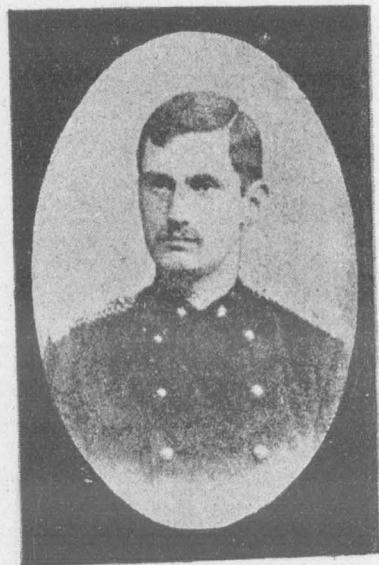

1e Luitenant der Inf.
W. J. ABELEVEN.
(oud 30 jaar.)

Luitenant-Kolonel der Inf.
P. VAN LAWICK VAN PABST.
Ridder der M. W. O. 4e kl.
(oud 45 jaar.)

2e Luitenant der Inf.
Jhr. P. A. ALTING VON GEUSAU
(oud 27 jaar.)

1e Luitenant der Genie.
F. W. C. VAN DER STAAY.

2e Luitenant der Inf.
L. G. MUSQUETIER.
(oud 25 jaar.)

Aan den Lezer!

Niet dan met weemoed in het harte is het, dat de Uitgever U dezen bundel aanbiedt, wanneer hij staart op de fiere jeugdige trekken van de op het veld van eer gesneuvelden. Moge dit boekken, dat geheel ten voordeele der nagelaten betrekkingen wordt uitgegeven, in veler handen komen, dan is het doel van den Uitgever, een flink bedrag aan het ondersteuningsfonds te kunnen afstaan, volkomen bereikt.

AMSTERDAM, September 1894.

De Clichés van de portretten der gesneuvelde Officieren werden welwillend afgestaan door de Directie van „de Avondpost“, te 's-Hage.

DE FAMILIE GRÖNINGEN.

VRIJ NAAR HET DUISCH VAN

L. WESTKIRCH.

Bij de Grönings werd familieraad gehouden. Het betrof geen kleinigheid. Was men niet door bezigheden verhinderd geweest, dan zou men reeds eerder een vergadering belegd en niet tot Zondag gewacht hebben. Oom Philibert, die, met den rug naar het raam gekeerd, in zijn rolstoel zat en ontevreden voor zich heen bromde, had zijn verwanten hun onverschilligheid verweten, en als oom Philibert iets zeide, luisterde men altijd, want hij was een 83-jarige, zwakke grijsaard, van wien allen hoopten te erven.

Neen, het was geen onbelangrijke zaak, waarin eene beslissing moest worden genomen. Hoe brutaal toch van dien Konrad Kramer! Na al de weldaden, die men hem had bewezen, durfde hij nu de familie te schrijven, dat hij weldra in de stad zou komen, om met zijne bloedverwanten kennis te maken.

Tante Johanna Murich, wier dunne hals uit een breed plooiel te voorschijn kwam als een langstelige bloem uit een bladerenkrans, kon er in het geheel niet bij. Zij had hare zuster nog wel zooveel

goeds gedaan, haar zoo dikwijls oude kleeren gezonden en nog vaker een brief vol goede vermaningen. — Maar tante Nannette Gröningen viel haar in de rede en vertelde, wat zij harerzijds hare zuster voor weldaden bewezen had. Ook oom Murich liet zich niet onbetuigd: want hij was een weldadig man.

„Onmenschen zijn wij niet,“ meende de gastvrouw, de dikke juffrouw Gröningen, „dat kan Anna getuigen, die wij toch als ons eigen kind hebben opgevoed, nadat Lize's man bankroet geslagen had. Niet waar, Anna?“

„Ja, tante,“ zei de aangesprokene, terwijl een donkere bos haar gelaat overtoog. Die bankroetier was immers haar goede vader geweest, die haar eens op den arm gedragen en sprookjes had verteld.

„Maar“ ging tante voort, „als een burgerdochter met een geringen handwerksman op den loop gaat, zooals Grete heeft gedaan, dan hebben wij niets meer met haar te maken, noch met hare familie. En haar zoon zal het niet wagen, hier een voet in huis te zetten. Ik heb Rika gezegd, niemand binnen te laten, die zich Konrad Kramer noemt.“

Twee personen waren er in het vertrek, die de zaak kalm opnamen, n.l. Erwin Gröningen, de zoon des huizes, die zijn stoel zoo dicht mogelijk bij dien van zijn nicht Anna Staudiger had geschoven, en de gemeente-secretaris Ernst Gröningen, die zich zeer vermaakte met den angst zijner familie.

Maar de vrouwen verweten hem scheldend zijn overmoed in een zoo ernstige aangelegenheid; hij zou liever raad schaffen. Terwijl de oudere familieleden overlegden, drukte Erwin Anna verstolen de hand en fluisterde: „Lieve, lieve Anna.“

„Je weet hoe arm ik ben,“ antwoordde zij treurig.

„Oom Philibert zal je goed bedenken,“ zeide de jonge man; „hij belooft het je immers elken dag; ons heele geluk hangt er van af. Houd hem daarom tot vriend, Anna!“

Het meisje zuchtte; men wist niet, hoe zwaar het haar dikwijls viel, den lastigen oude te verplegen. En toch hing van hem haar toekomst af. Liever had zij op de liefde van een krachtig man gebouwd; maar overigens vond zij het zeer natuurlijk, dat Erwin rekende op het geld, dat oom Philibert haar zou nalaten. Zij was immers ook in het geloof aan de almacht van het geld opgevoed, zij knielde voor dien god evenals de anderen. Oom Philibert, zoo rijkelijk door dien god begunstigd, was zijn opperpriester.

Deze oom meende als hoofd der familie, het laatste woord in de aanhangige zaak te moeten spreken. „Het geval is zeer eenvoudig,“ zeide hij, „Grete heeft hare familie en den stand, waartoe zij behoorde, vrijwillig den rug toegekeerd en daarom kunnen wij haar zoon niet in onzen kring opnemen, een kring die voor hem gesloten is. Geheel anders was het met Lize gesteld; zij is met toestemming van haar vader gehuwd en dat haar man later failliet ging, was niet haar

schuld. Daarom hebben wij Anna, het kind van Lize, tot ons genomen" — de oude man sprak hier van ons, ofschoon hij nooit een cent losliet — „en opgevoed als een der onzen.“ Hij hoestte. „Een kussen, Anna, — neen, onder den linkerschouder, — wees toch niet zoo lomp — goed zoo! Ik zal je er voor beloonen, dat spreekt, — ik wou maar zeggen, Anna heeft zich over ons niet te beklagen of heb je wel, Anna?“

„Neen, oom,“ klonk het toonloos.

„Grete's zoon hebben wij als goede Christenen, om Gods wil, ver van ons laten opgroeien, doch hij behoort tot den stand, dien zijne moeder vrijwillig heeft gekozen en terugkeer tot den onzen is onmogelijk. Daarom had een van u hem moeten schrijven, dat het niet noodig was, ons te bezoeken, en dat hij zijn reisgeld in den zak kon houden; dan zou men vermeden hebben . . .“ daar werd hij door een hoestbui onder broken; Anna steunde hem.

„Goed kind; als ik jou niet had; — maar je belooning blijft niet uit,“ zeide hij.

Tante Gröningen wierp haar man een beteekenisvollen blik toe; Erwins oogen schitterden. Den ouden man ontging dit niet, maar hij hield zich, alsof hij niets zag; alleen plooiden zich zijn lippen tot een spotlach.

Weer wilde oom Philibert het woord nemen, toen plotseling de kamerdeur werd geopend en het dienstmeisje Rika ademloos het vertrek binnenvloog, met de tijding, dat er een vreemdeling aan de voordeur stond, die zich niet wilde verwijderen.

Oom Philibert.... was een 83-jarige grijsaard,

„Hebt je hem dan niet gezegd, dat ik van dag niet te spreken ben, dat wij familieraad houden?“ vroeg Juffrouw Gröningen.

„Jawel, juffrouw, maar dat deed er niets toe, zeide hij.“

„Hoe heet hij.“

„Konrad Kramer noemt hij zich.“

Met een kreet van schrik sprong de vrouw over-eind.

„Daar heb je het nu al,“ meende oom Philibert, „dat komt van al dat uitstellen.“

„Wat wil hij dan nu, wat verlangt hij van ons?“ vroeg de gastvrouw angstig.

„Indien wij hem eens een som gelds aanboden,“ meende Johanna Murich, terwijl de heeren elkaar met verwijten overlaadden, eikander wederkeerig beschuldigende, den onwelkomen bezoeker niet dadelijk te hebben afgeschreven.

„Wat moet ik doen, juffrouw?“ vroeg Rika.

„Zeg, dat het ons zeer aangenaam zou zijn, — neen! dat gaat niet, zeg maar . . . .“

Op dat oogenblik werd er geklopt.

Niemand riep „binnen,“ maar de deur ging toch open, en op den drempel verscheen een krachtig gebouwde jongman, met helderen, scherp blik. Hij was netjes gekleed, droeg een breedgeranden viltlen hoed en zijn voorkomen rechtvaardigde volstrekt niet den angst, dien zijn verschijnen veroorzaakte.

„Goeden morgen,“ sprak de binnentredende met een buiging. „Het verheugt mij zeer, allen bijeen te vinden. Men ziet toch graag eens de menschen,

aan wie men verwant is. Maar ge zegt geen van allen een woord! Kom ik misschien ongelegen?"

"O neen, volstrekt niet," antwoordde tante Gröningen met een angstigen blik op haar tafelzilver — men kon niet weten — „integendeel, wij verheugen ons zeer.“ Maar tante Murich wond er geen doekjes om en zei, wat haar op het hart lag. „Neen, Konrad, wij vinden het volstrekt niet aardig van je, om ons, na alles wat mijn man en ik voor je gedaan hebben, in zulk een verlegenheid te brengen. Je begrijpt, ieder stand heeft zijn plichten en wij kunnen onmogelijk den zoon van een handwerksman als onzen neef beschouwen.“

„O, maak u daarover maar niet ongerust; ik zal het niemand vertellen, dat mijne moeder uwe zuster geweest is. — Gij zijt dus die vrome tante Hanna, die mij altijd traktaatjes zond!“

„Die zeker bijgedragen hebben, om uw gemoed te vormen, naar ik hoop.“

„Dat was zeer lief van u, maar toch had ik de voorkeur gegeven aan een paar laarzen of een buisje.“

Konrad reikte tante Nannette Gröningen de hand en zei: „Dus u ben ik van harte welkom, tante? Dat verheugt mij; en die daar in den rolstoel is zeker oom Philibert? Met u heb ik eigenlijk een appeltje te schillen, omdat u mij nooit een penning hebt gegeven; maar, enfin, een ouden, zieken man als u kan men dat niet euvel duiden.“

Oom Philibert werd rood van toorn. „Ik heb gedaan, wat mij goed dacht, jöngmensch, en zal dat ook in 't vervolg doen.“

Konrad lachte. „Kom, laat ons eens zien, of ik u allen ken. Zie, dat is zeker neef Erwin, van wien ik altijd de afgedragen laarzen en broeken kreeg, die mij veel te klein waren. Maar ge kondt ook niet denken, dat ik zoo groeide. Nu, aan het aambeeld krijgt men sterke leden, en daaraan stond ik reeds op jeugdigen leeftijd. Maar wie is dat meisje? Die behoort toch niet tot de familie?“

„Dat is Anna Staudiger, de dochter van uwe tante Lize.“

„Dus mijn nicht? Dat verheugt mij,“ zeide Kramer, terwijl hij haar de hand toestak. „Op onze vriendschap, Anna!“

„Zij is de bruid van onzen zoon Erwin,“ zeide juffrouw Gröningen.

Nog nooit had zij dat woord uitgesproken — het woord, dat Erwin het bloed naar het hoofd joeg — want zij wist nog niet of het wel met de wenschen van oom Philibert strookte.

„Dus reeds verzegd!“ riep Konrad een weinig verdrietig uit. „Wel, Erwin, je bent een geluksvogel! — Maar hoe is 't, zullen wij hier bij de oude luidjes blijven, op zulk een heerlijken middag? Je kunt mij de stad wel eens laten zien, neef!“

Blij, den lastigen gast kwijt te worden, juichten allen dat denkbeeld toe, en Erwin stond reeds bij de deur, om te vertrekken, toen Konrad hem vroeg: „Neemt gij uw bruid niet mee?“

„Neen,“ zei oom Philibert norsch. „Dat gaat niet. Zij moet mijn rolstoel schuiven en mij de krant ook nog voorlezen.“

„Dat wist ik niet. Wanneer Anna in dienst is bij oom Philibert als ziekenoppaster . . . .“

„O, niet voor geld,“ viel tante Gröningen hem snel in de rede. „Anna is zoo goed als onze eigen dochter, niet waar, mijn kind?“

De proletarische neef begreep niet, welk voordeel daarin voor Anna gelegen was.

Oom Philibert was er niet weinig vertoornd over. „Ik zal mijn bloedverwanten, die mij goed doen, weten te beloonen,“ zeide hij. „Dat jij het niet met ons zoudt kunnen vinden, heb ik wel gedacht; dat komt door het verschil in stand en, oprecht gesproken, spijt het mij, dat je geld hebt uitgegeven, om ons te leeren kennen.“

Kramer wendde zich met de handen in den zak naar de deur, en antwoordde op kalmen toon: „Dus u meent, dat de kennismaking met u het reisgeld niet waard was? Ziet u, ik heb nooit kunnen begrijpen, hoe mijn moeder er toe kon komen, hare familie te verlaten, maar sedert ik u gezien heb, begrijp ik het volkomen. Tot weerziens.“ Hij ging lachend de deur uit.

„Oom Philibert schijnt een echte geldduivel te zijn,“ zeide hij tot Erwin.

„Hij heeft vroeger vaders zaak gehad, maar sedert 20 jaar leeft hij van zijn rente. — Mijn vader moest de zaak voor een groote som van hem overnemen; de tweede verdieping hebben wij hem gratis moeten afstaan en daarenboven betalen wij veel interest. 't Is echter een zeer slechte tijd voor de oude zaak.“

„Uw winkel is erg ouderwetsch en in uw plaats zou ik die oude kast omgooien, maar dat gaat zeker slecht. Wat ik u zeggen wou, uwe bruid heeft prachtige oogen, zij was graag met ons weg gegaan, geloof ik.“

„Ja,“ zuchtte Erwin, „dat was heerlijk geweest, maar mijn ouders en oom Philibert zouden het niet hebben toegestaan. Is zij niet lief en schoon — en goed? Ach, en als zij lacht! Maar bij ons thuis wordt niet dikwijls gelachen; wij hebben te veel zorgen. Moeder heeft Anna van morgen openlijk voor de geheele familie als mijn bruid erkend, zonder dat oom Philibert er een woord tegen in 't midden bracht — dat is een geluk.“

„Heeft die oude nachtuil dan ook in deze zaak mee te praten?“

„Natuurlijk — van hem moet het geld komen, opdat wij kunnen trouwen. Anna heeft immers geen cent. Daar zij hem echter verpleegt, is het niet meer dan billijk, niet waar, dat hij haar meer vermaakt, dan de anderen. Niet, dat ik naar ooms dood verlang, maar — hij is immers oud en zal zeker niet lang meer leven. Mijne ouders willen een rijke schoondochter hebben.“

„Maar,“ zeide Konrad, „als de oude nu eens aan geen van allen iets vermaakt, wat dan?“

„Dan — maar dat is onmogelijk, daaraan denk ik in 't geheel niet.“

„Hm,“ hernam Kramer, na een oogenblik te hebben nagedacht. „Er zijn twee zaken, waarvan ik niet houd: wachten en kruipen. Als ik een meisje trouwen

wilde, zou geen oom ter wereld daarin hebben mee te praten.“

„Ja, jij, dat is iets anders. Maar wanneer een winkel 50 jaar aan eene familie heeft behoord, dan is dat geen ding meer, maar een persoonlijkheid, een heiligdom, en ieder lid der familie brengt er, zoo noodig, een offer aan.“

Terwijl hij sprak, naderde een kennis van Konrad, bij wien deze even bleef staan, en Erwin vond hierin een gunstige gelegenheid, om van zijn neef ontslagen te worden. „Je kunt nu den weg wel alleen vinden,“ zeide hij.

„Door de geheele wereld, mijn jongen,“ was Konrad's antwoord.

Bij zijn thuiskomst vond Erwin de familie in de grootste opgewondenheid bijeen. Zijne moeder snelde hem te gemoet. „Mijn arme jongen,“ zeide zij, „heb jij je op een fatsoenlijke manier van dien man kunnen ontslaan?“

„Ja, dat wil zeggen, hij volgt mij op den voet.“

„Dan wil ik dadelijk naar mijn kamer,“ riep oom Philibert. „Gij moogt u onder zijn roede krommen, ik dank er voor. Anna! — Anna!“

Anna, geholpen door het dienstmeisje, moest den ouden man de trap opdragen. Het was een zwaar werk, te zwaar voor hare krachten, en op eens herinnerde zij zich de woorden van haar neef Konrad: „zonder betaling, voor niemendal.“ Ja, voor niets gaf zij haar vrijheid, haar zondagen; voor niets had zij haar vreugdelooze jeugd! Voor niets

geen vreugde meer, tusschen vier muren ingekerkerd; voor niets alle luimen van een ouden, zieken man verdragen, zonder ooit een vriendelijk woord te ontvangen. Na den grijsaard in zijn kamer gebracht te hebben, vroeg zij zich zelve af, waarom zij toch al haar vrijheid had prijs gegeven; doch plotseling schrok zij voor haar eigen gedachten, want Erwin was haar zachtjes gevolgd. Hij was de eenige ter wereld, die haar liefhad, en hij wou haar het beste geven, waarover hij te beschikken had: zijn hart! Waarom klaagde zij dan?

„Erwin,“ fluisterde zij, terwijl zij hare armen om zijn hals sloeg en kuste hem met een gloed en een onstuimigheid, die den jongen man vrees aanjoegen. Wat wist hij ook van haar verlangen naar geluk en liefde!

„Anna,“ sprak hij verwijtend, en toen zij hem nog hartstochtelijker kuste, maakte hij zich zachtjes uit hare omarming los. „Wees toch bedaard, jij wildzang, als moeder ons eens zag. Alles komt terecht, want oom Philibert is niet tegen onze verbintenis. Houd hem tot vriend, Anna, toon hem altijd een lachend gezicht.“

„Lachen! Den heelen dag zou ik het kunnen, ware ik met jou alleen. Maar tegenover die anderen? Wie houdt dan van mij? Geen van allen. En ik houd ook niet van hen, van uwe moeder, noch van uwe vader; altijd gevoel ik mij hier een vreemde in huis. Naar vrijheid snak ik!“

„Anna, Anna! wat zeg je daar! Je doet mijn moeder onrecht, door aldus te spreken. Hoe zal

je haar ooit kunnen vergelden, wat zij voor je gedaan heeft? Je denkt te veel, je wordt een kleine droomster.“

„Nu ja, ik droom van een toekomstig geluk, als wij slechts voor elkaar zullen leven, voor elkaar werken, niet om geld te besparen, neen, om ons een vroolijken Zondag te verschaffen en ons te vermeien in de vrije natuur, zonder kommer en zorgen, alleen vervuld van liefde voor elkaar.“ Hare oogen waren groot en glanzend, en staarden in de verte, als zag zij daar haar geluk. Erwin schudde haar heen en weer, als om haar tot de werkelijkheid terug te brengen. „Meisje, meisje, slechts ooms goeden wil hebben wij noodig. Ge-goedheid is te verkiezen boven armoë, lieve zottin.“

„Ligt je dan zooveel aan ooms erfenis gelegen?“ vroeg zij zacht, en uit hare oogen was elke glans van geluk en liefde verdwenen.

„Dwaas meisje, vraag liever, of mij veel aan jou gelegen ligt!“

Hij trok haar in zijn armen, maar zij drong hem zacht terug. „Ja, Erwin,“ zeide zij, „ik zal alles doen, wat je verlangt. Doch dikwijl komt het mij voor, dat oom Philibert ons allen voor den mal houdt.“

Toen Erwin en zijn bruid beneden kwamen, was Konrad reeds daar.

Oom Anton Gröningen deed het voorkomen alsof oom Philibert weggegaan was, omdat hij er niet van hield, vreemde gezichten te zien, waarop de jonge smid onverschillig antwoordde: „Des te beter, oude menschen

Dien nacht sliep Anna niet. Zij dacht aan de gebeurtenissen van den vorigen dag.

moeten vroeg naar bed." Toen Nannette Gröningen zich verontschuldigde, omdat zij hem voor dien nacht geen kamer kon aanbieden, lachte hij hartelijk.

"Maak u daarover toch niet bezorgd, tante," sprak hij; „in deze bedompte atmosfeer zou ik het toch niet kunnen uithouden. Ik heb mij buiten de stad een kamer gehuurd."

"Maar het leven is hier erg duur," zeide de secretaris.

"Daarop is bij het traktement gerekend; bovendien, van 6 gulden daags kan men nogal wat doen."

De aanwezigen spitsten de ooren. Zes gulden! Hun oogen glommen van nijd en afgunst, doch tevens imponeerde het hun eenigszins. Anna dacht, indien Erwin 6 gulden daags kon verdienen, behoeften zij niet op oom Philibert's dood te wachten.

Dien nacht sliep Anna niet. Zij dacht aan de gebeurtenis van den vorigen dag, aan den vreemdeling met zijn bruin gelaat en krachtige, breede schouders; aan zijn zelfbewust optreden. Zij vergeleek hem bij Erwin en het deed haar zeer, als zij aan diens bleek gelaat, kleine gestalte en bedeesd, zwak karakter dacht.

Reeds vroeg riep oom Philibert haar 't bed uit. Den geheelen nacht was hij door hoestbuien gekweld geworden; zij moest hem morphinepillen geven, hem steunen en verleggen, terwijl hij aanhoudend schold en raasde. Weinige uren later gaat alles weer zijn gewonen gang; ieder vervult zijn dagelijksche taak met dezelfde eentonigheid

als vroeger, met dezelfde gedachten; maar in Anna is sedert gisteren veel veranderd.

Des middags moet zij naar de apotheek. Nauwelijks is zij op straat of iemand roept haar toe: „Goeden middag, nichtje! Mag ik je vergezellen?“ 't Is Konrad. Zij reikt hem de hand. „Ik heb goede werkhanden, vindt gij niet?“ zegt zij lachend.

„Waarachtig! Wel zonderling voor een meisje uit een burgerfamilie.“

„Ja, wat zal ik u zeggen, ik werk den geheelen dag. Als men een wees is, moet men het zoo nauw niet nemen. Ik was tien jaar oud, toen mijn vader stierf. Dat was een booze tijd voor mij.“

„Uw vader had een handel in pelterijen, als ik mij wel herinner?“

„Ja, aan de markt. Men zegt bij ons te huis, dat mijn vader slecht heeft opgepast, maar ik weet wel beter; als hij den geheelen dag in den winkel had gestaan, zonder iets te verkoopen, en hij kwam aan tafel voor het middagmaal, dan kon hij niets door de keel krijgen. Die marteling duurde langen tijd en toen eindelijk de gerechtsdienaars kwamen, om alles in beslag te nemen, waren zijn krachten uitgeput, of liever, ik geloof, dat hij zijn dood heeft verhaast; doch ik heb het niemand verteld, zelfs moeder niet, die spoedig mijnen vader in den dood volgde. Het klinkt zoo mooi „koopman“ te heeten of „een zaak“ te hebben, maar dikwijf is zij als een dier, dat iemand verslindt, als men het niet de baas weet te blijven.“

„Denk jij, dat Erwin ook eens verslonden zal worden door zijn zaak?“

„Wilt gij eens zwijgen, ondeugd,“ zeide zij boos. „Erwin is een goede jongen, die mij, arme wees, van harte lief heeft.“

„Omdat je ooms erfgename bent, naar wiens geld zij allen verlangen. Overigens vergis jij je: zij hebben het geld niet, maar het geld heeft hen.“

„Je hebt een scherpe tong, Konrad; maar bedenk eens, wat er zonder mijne tante van mij was geworden.“

„Een dienstmeisje,“ zeide hij droog weg; „maar geloof jij, dat je daarom hardere handen zoudt hebben?“

Een groote ontroering maakte zich van haar meester. Hij had uitgesproken, wat haar sinds gisteren bewust was, zonder dat zij den moed had, het juist onder woorden te brengen. Doch daar dacht zij weer aan Erwin. Neen, zij wilde niet denken! Erwin beminde haar. Liefde laat zich niet koopen, niet betalen. „Goeden morgen,“ sprak zij. „Ik heb haast,“ en zij spoedde zich naar de apotheek.

Terzelfdertijd zat de heer Anton Gröningen aan zijn lessenaar. Zijne gedachten waren niet van de aangenaamste. Hij verkeerde dan ook in een leelijk geval. Oom Philibert verwachtte heden zijn rente en tot overmaat van ramp moest tevens een wissel van een aanzienlijk bedrag betaald worden en zoo-veel geld had hij niet in kas. Kon hij maar een paar dagen uitstel krijgen! Hij dacht aan een doode, den pelshandelaar, den ongelukkigen man, die hem

eens om een klein voorschot gesmeekt had, waarmee hij zich uit de verlegenheid zeide te kunnen redden. „Wanneer ik maar een kort uitstel kon krijgen, slechts 14 dagen! Denk aan mijn vrouw en kind!“ „Ik heb nog zooveel geld uitstaan, schiet mij een kleinigheid voor!“ Zoo had de arme, radelooze man gesproken. Doch hij, de koelberekende Gröningen, had zijn zwager niet uit de verlegenheid geholpen. — Malligheid, wat konden hem de zaken van een ander schelen! Hem stond het water nog niet tot aan de lippen; neen Goddank, hij was te slim. De wissel had de meeste haast, ergo moest oom Philibert een paar dagen wachten. 't Zou hem wel in het testament kunnen schaden, maar hij kon niet anders. . . . .

Oom Philibert had zijn kamer nog niet verlaten; den geheelen dag had hij gehoest, zoodat hij in een zeer slechte luim was. In Anna, die het den oude niet naar den zin kon maken, en toch, volgens afspraak met Erwin, alles deed om hem aangenaam te zijn, brandde nog steeds het verlangen naar geluk, of, wat het zelfde was, naar geld. Zij vereenzelfigde althans deze twee zaken. Het gold het geluk van Erwin en van haar zelve. Zij wilde zekerheid. Toen de lamp aangestoken was, en de grijsaard kalmeerde, zeide zij, wat haar op het hart lag, wat zij met Erwin had besproken — dat zij om zijn vrouw te worden, geld moest hebben. Ofschoon zijn oogen herhaaldelijk toornig flikkerden, antwoordde de grijsaard bedaard: „Wees toch niet ongeduldig, mijn kind, je hebt nog zooveel jaren voor je; heb nog wat geduld.“

„Ik wensch u geen spoedigen dood toe, oom, dat behoeve God; maar wanneer wij u moeten missen, dan wensch ik niet daar te staan, als de bedrogene en bepotte, daar ik toch het meest voor u gedaan heb.“

„Maak u daarover niet bezorgd; de anderen zullen geen reden hebben, u uittelachen; ieder zal ik beloonen, naar hij het heeft verdiend.“

„U heeft mij dus een bepaalde som toegewezen, oom?“

„Een bepaalde som, welzekeer, op een cent na bepaald! Geloof mij, de Gröningers zullen zich niet verheugen, ha, ha!“

De spottende toon, waarop de oude man sprak, beviel Anna volstrekt niet, maar vóór zij nog iets kon vragen, trad tante Nannette het vertrek binnen.

„Wel, wel,” zeide oom Philibert. „Je komt heden laat; je brengt zeker de rente?“

„De rente? Neen, oom, dat niet. Gröningen wou graag, dat u nog een paar dagen. . . .“

„Wat! Geen rente? Maar dat zullen we toch eens zien!“

„Wind u nu maar niet op, oom; daar kwam juist een wissel.“

„Mij niet opwinden! Maar dat wil ik! Wanneer een zaak, die vijftig jaar heeft bestaan, die mijn brave vader opgericht heeft, die ik tot bloei heb gebracht en waaraan ik mijn beste krachten heb gewijd, in handen komt van een luien hond, die zijn tijd verkwist, die er nog geen tweeduizend gulden uit weet te halen, zou ik mij dan niet kwaad maken? Jou man en zoon zijn doeniets, maar ik zal ze,

ik heb er op gerekend. Wanneer jij je inbeeldt, dat ik mijn zuurverdiend geld aan jelui verkwesters . . . .“ Een hoestbui overviel den scheldende. Hij werd blauw in 't gelaat; Anna steunde hem, juffrouw Gröningen klopte hem op den rug. „Hoe kunt gij u zoo boos maken om een uitstel van een paar dagen?“ zeide de laatste met een huilerige stem. „Gröningen slooft zich genoeg af voor de zaak!“

De grijsaard maakte met de hand een afwerende beweging: „Naar bed! Breng mij naar bed! — Ga — jij! Deruit jij, met je heele familie! — Bankroetmakers, allen! — Geen degelijkheid meer! Jelui bent waard, dat de vrienden van je lieven neef Konrad komen en je het vel over de ooren trekken.“ Daarna zweeg hij. Men bracht hem naar bed. Zijn oogen kwamen Anna bijzonder strak en glazig voor, maar zij behielden hun hoonende uitdrukking, en om zijn lippen speelde een grimmige lach. Anna ging op een stoel voor het bed zitten en waakte. Ze dacht aan Erwin en aan haren neef Konrad. Daarna werden hare gedachten verward en viel zij in slaap. Eerst tegen den morgen ontwaakte zij. Eenigzins verwonderd, dat de zieke zich den ganschen nacht zoo rustig had gehouden, legde zij haar hand op zijn voorhoofd, dat ijskoud was. O, schrik..... oom Philibert was dood!

Anna wekte hare tante en deze berichtte aanstonds het groote nieuws aan de Murichs en den gemeente-secretaris.

Men was allen verrast, dat de oude ditmaal

toch eens ernst met zijn dood had gemaakt. Nu, dat was een uitkomst voor Gröningen. Geen rente meer betalen en een goede som geld, om het huis te verbouwen. De gemeente-secretaris sprak er van, dien zomer een reisje naar een badplaats te maken. Erwin week niet van Anna's zijde en hield voor aller oog haar hand in de zijne, wat tante Murich innig verdroot, want, daar Anna zeker de hoofd-erfgename zou zijn, erfden de Gröningens dubbel en dat was toch eigenlijk niet in den haak.

Ook Konrad had bericht ontvangen van het overlijden van zijn ouden oom. Hij ging des avonds naar het sterfhuis en legde een krans op de lijkst neer. De secretaris vond het zeer lief van Konrad, dat hij den doode geen wrok toedroeg.

De jonge man schudde het hoofd. „Ik draag niemand wrok toe,“ zeide hij; „wij deugen allen niet veel, en al heeft de oude het soms wat erg gemaakt, hij was ook genoeg gestraft: afgeleefd en ziek — en dan moederziel alleen.“

Neen, maar dat was niet waar! Allen beijverden zich, om Konrad duidelijk te maken, hoe goed zij voor den oude geweest waren; hij had immers in den schoot zijner familie geleefd. Konrad antwoordde hier niet op, maar wendde zich tot Erwin, wien hij hartelijk de hand schudde: „Ik wensch je van harte geluk,“ zeide hij.

„O, je begrijpt niet, hoe gelukkig ik ben!“ fluisterde de jonge koopman. „Ik schaam mij er eigenlijk voor, maar ik heb Anna zoo lief!“

„Zondagmorgen is de begrafenis,“ mengde zich

oom Murich in het gesprek, „en onmiddellijk daarna wordt het testament geopend.“

„Bij de begrafenis ben ik tegenwoordig, maar om het testament geef ik niet,“ zeide Kramer en verliet het vertrek, nageoogd door Anna, die zich daarna tot Erwin wendde, met de woorden: „Heb jij gehoord, hoe Konrad met medelijden over den doode sprak? Ik geloof, geen van ons heeft ooit iets voor hem gevoeld; zoodra hij dood was, dacht ik dadelijk aan de erfenis en uw moeder liet zich ontvallen: „nu behoeft Gröningen ook geen rente te betalen.“

„Foei, Anna,“ zeide Erwin. „Je moet er niet op letten, wat een mensch in den eersten schrik zegt.“

„'t Is waar, later heeft je moeder geweend, even als de anderen, maar ik kan niet bedroefd zijn. Zeg, Erwin, zou oom mij iets vermaakt hebben? En als dat nu eens niet het geval is, wat zullen je ouders dan zeggen?“

Erwin hield de handen voor de ooren; waarom zich te kwellen met onwaarschijnlijkheden! Hij wilde haar kussen en poogde te schertsen. Zij bleef echter peinzend.

„Zie, Erwin, nog herinner ik mij, dat oom mij eens, toen ik nog een klein meisje was, een appel heeft gegeven en mij vriendelijk toeknikte. Toen ik hem echter steeds naliep en naar de handen keek, of hij nog een appel voor mij had, werd hij boos en snauwde mij af.“

„En wat heeft dat met de erfenis te maken, zottinnetje?“

Op het kantoor moest Erwin narde woorden van zijn vader hooren.....

„Nu, ik geloof dat wij hem te veel naar de handen hebben gekeken en het is toch ook waar, wat Konrad beweerde, dat de oude man zoo moederziel alleen was onder ons.“

Den volgenden Zondag had oom Philibert's begrafenis plaats en daarna werd in tegenwoordigheid van alle familieleden het testament door den notaris geopend. Het was kort en duidelijk en toen het werd voorgelezen, was het den aanwezigen, als grijnsde hun van uit den rolstoel het hoonende gelaat van den overledene tegen.

Zijn neef Anton Gröningen vermaakte hij de zaak, en aan diens zoon, opdat deze aan hem zou denken, als hij van zijn arbeid uitrustte, zijn leunstoel. Aan zijn achternicht Anna, die hem zoo goed verpleegd had, vermaakte hij de stof voor een zwarte japon, want hij nam wel aan, dat zij over hem in den rouw zou gaan, en dan wilde hij niet, dat zij, terwille van hem, onkosten zou maken. Tante Murich ontving een ledigen geldzak; de secretaris kreeg een drinkglas, om het te gebruiken bij zijn reeds 20 jaar uitgestelde badkuur; overigens vermaakte hij zijn geheele vermogen aan liefdadige instellingen.

Nadat de eerste schrik over zooveel teleurstelling en hoon voorbij was, gaf ieder zijn gemoed in bittere woorden lucht en de mannen gingen zelfs zoover te beweren, dat het testament niet geldig was. De notaris maakte hun echter duidelijk, dat er niets aan de zaak te veranderen viel.

Anna vond geen woorden om op den doode te schelden. „Hij heeft het ons dikwijls gezegd: hij zou ons geven, wat wij verdienden,“ meende zij. Erwin zuchtte met betraande oogen: „Anna, Anna, wat zal er nu van ons worden?“ Zij wendde zich verschrikt om. „Dat vraag jij?“ zeide zij; doch de smart overweldigde hem, en hij verborg zijn gelaat in het tafelkleed. „Wij zullen wachten! Erwin, wij zijn nog jong,“ fluisterde zij haastig; maar hij schudde vol vertwijfeling het hoofd.

Tante Nannette riep haar zoon toe, dat hij met zijn vader naar het kantoor moest gaan, zij hadden reeds veel te veel tijd met den doode zoek gebracht. De overige familielieden verlieten het sterfhuis in niet zeer aangename stemming.

Zijn geld had de oude aan den armen vermaakt, maar het scheen of hij zijn onrustigen geest, zijn verdriet, de zucht tot twisten, die hem bezielde, aan zijne familie had nagelaten. In de keuken verweet juffrouw Gröningen Anna, dat deze van alles de schuld droeg: zij had oom Philibert niet voor zich weten in te nemen. Op het kantoor moest Erwin harde woorden hooren, dat hij, als achterneef, zijn oom niet genoeg geveild had, en s'avonds gaven de echtelieden elkaar wederkeerig de schuld: de man hield zijn vrouw voor, dat zij den zieke niet zorgvuldig genoeg verpleegd had, terwijl tante Nannette haren man verweet, dat hij zijn verplichtingen niet was nagekomen.

Den volgenden dag had de heer Gröningen een ernstig onderhoud met zijn zoon. „Ieder van ons

heeft de firma een offer gebracht, nu is de beurt aan jou, Erwin,“ zeide hij plechtig. En hij deed zijn best, Erwin aan het verstand te brengen, dat het alleen Anna's schuld was, dat hun de rijke erfenis was ontgaan. „Zij heeft haar plicht jegens jou en ons verzaakt,“ zeide hij, „nu moet zij de gevolgen dragen; wij hebben geld noodig en dit kan slechts door een huwelijk worden verkregen. Heden morgen ben ik bij den heer Reitmeijer geweest en heb hem voor jou de hand zijner dochter gevraagd. Wij hebben de zaak in orde gebracht en morgen moet jij er een visite afleggen!“

Nu sprong Erwin op. „Vader, dat niet, dat kan ik niet!“ riep hij uit. „Anna opgeven? Vader, ik zal wachten, ik zal arbeiden, zooveel ge wilt, maar van Anna afzien, dat niet!“

De koopman lachte meelijdend. Hij nam het kasboek en legde dat zijn zoon voor. „Je wilt arbeiden,“ zeide hij, „overtuig je dan, of je daarmede de firma kunt redden. Wij moeten nieuw kapitaal hebben, zeg ik je.“

Erwin keek het boek in, rekende eerst koortsachtig vlug, doch daarna langzaam en nauwkeurig. Vervolgens wierp hij de pen weg, legde het hoofd op tafel en weende. Ondertusschen had in de huiskamer het volgende gesprek plaats:

„Zie je, Anna, je zult zelf wel inzien, dat je nu niet langer bij ons kunt blijven. Zooals het tusschen Erwin en jou staat, is 't het best, dat je een betrekking zoekt; dan zult ge elkaar spoedig vergeten.“

„Ik wil Erwin niet vergeten,“ zeide Anna op trotschen toon. „Ik verlaat uw woning, dat spreekt van zelf, maar Erwin geef ik alleen dan op, als hij het zelf wil.“

Tante klaagde over den ondank, waarmede de door haar bewezen weldaden beloond werden. Erwin gevoelde zich ziek en Anna sprak hem dien avond niet meer. Ook den volgenden dag verscheen hij niet in de woonkamer; wel schreef hij haar, dat hij zich schikte naar de wenschen zijner ouders en dat alles tusschen hen uit moest zijn. De brief eindigde met de volgende woorden: „Ik kan niet anders, liefste. God weet, wat het mij kost. Nooit zal ik een ander liefhebben. Wees gelukkig, ik bid voor u.“

De brief was nog nat van tranen, doch Anna's oogen werden niet vochtig. Ongeloovig staarde zij op het schrijven. Het scheen wel een hoofdstuk uit een roman. Zij zag in den spiegel, aanschouwde haar blozende wangen, haar slanke taille en zij gevoelde zich jong en sterk. Woog zij dan niet op tegen een oud, bouwvallig huis; tegen een muffen winkel? Erwin kwam haar op dat oogenblik onverstandig, ja, zelfs verachtelijk voor.

Daar trad Gröningen de kamer binnen. Zijn vrouw had hem geen rust gelaten; hij, als heer des huizes, moest den knoop doorhakken en nu kwam hij zich van zijn moeilijke taak kwijten. Hij zeide, dat Anna natuurlijk zelf wel begreep, dat hare nabijheid voor Erwin schadelijk moest zijn en, hoe zwaar het hem ook viel, haar te zien vertrekken, had hij besloten haar morgen naar Berlijn te bren-

gen; hij zou haar in een pension plaatsen, tot zij een voor haar passenden werkkring zou vinden. Hij wilde alle kosten dragen en als bewijs zijner goede voornemens telde hij vijftig gulden voor haar op tafel uit. Dat was te veel voor het diep beleedigde meisje. Met een vlugge handbeweging streek zij het geld van de tafel, zoodat de geldstukken over den grond rolden.

„Voor drie dagen heeft u mij als Erwin's bruid gekust en nu oom mij heeft onterfd, wijst u mij de deur. De oogen zijn mij open gegaan; ik wil uw geld niet; leg het bij het kapitaal, dat gij aanbidt, waaraan u het geluk van uw zoon op-offert. En nu zal ik gaan, — alleen, terstond!“

Door het gerinkel van geld opgeschrikt, snelden juffrouw Gröningen en Erwin de kamer binnen. De laatste sloot Anna in zijn armen. „Anna, Anna! wij moeten scheiden!“ kreet hij.

„Moeten? Wij zijn jong en krachtig, laat ons op ons zelf vertrouwen en werken,“ zeide het meisje.

„Och, liefste, je kent de wereld nog niet!“ zuchtte Erwin. „Werken? Welk werk? Ik ben een koopmanszoon. Aan onze firma ben ik alles verplicht, zie je dat niet in?“

„En heb je dan geen plichten tegenover het meisje, dat je liefhebt?“

„O, Anna, breek mij het hart niet; ik heb deze twee dagen meer tranen geschreid, dan ooit te voren. Heb medelijden met mij, lieve Anna. Graag zou ik mijn leven geven, om uwen levensweg te effenen;

maar hoe zou ik het kunnen? Geloof mij, wij zouden ten gronde gaan."

"En ik dan?" riep Anna uit, „kan ik dan voor mij zelf zorgen, zal ik dan niet te gronde gaan, als ik alleen sta? Ik kan niets, men heeft mij niets geleerd, men heeft mij alleen in huis opgenomen, om een dienstmeisje uit te sparen!"

Tante hief van verontwaardiging de handen ten hemel. „Ik dank God, dat ik niet zulk een schoondochter heb gekregen. Jij ondankbaar schepsel! Uw moeder heb ik van de straat opgenomen, je vader in zijn ziekte verpleegd, jou als mijn dochter behandeld, en tot dank wil je onzen eenigen zoon verleiden, om zijn arme ouders te verjagen; daarop heb je het van den beginne af aangelegd; maar ik ben nog daar, om je laagheid te doorzien!"

Het meisje stond met wijd opengesperde oogen; al het bloed was uit haar gelaat geweken. „Ik weet het niet," zeide zij toonloos, „maar tante zou wel eens gelijk kunnen hebben."

Bij deze woorden slaakte Erwin een kreet van ontzetting en wierp zich aan hare voeten. „O, Anna, neem die woorden terug, ik smeeik het je! Zeg, dat het je om mij en niet om mijn geld te doen was; neen, niet waar, het was je niet te doen, om je te verrijken!"

Haar gelaat had een harde uitdrukking aangenomen. „Op dit oogenblik zou ik niet weten, waarom ik je anders zou hebben liefgehad. Sta op! Wat, heb je geen ander woord voor mij, dan de laffe bede, om je eigenliefde te sparen?" Daarna stiet zij den angstig smeeikenden jongen man van

zich, nam haar hoed en mantel en vluchtte het huis uit.

Nauwelijks had zij de kamer verlaten, of Konrad, die van de zooeven beschreven scène stille getuige was geweest, vertoonde zich aan de ontstelde koopmansfamilie. — „Konrad, beste neef, loop haar na!" riep Erwin.

„Nu, nu, Anna is een moedig meisje en zal in geen twee slooten tegelijk loopen. Wat is hier gaande?"

Alle drie Gröningens begonnen om 't hardst hunnen neef, die voor hun een paar dagen nog gevaarlijk toescheen, de zaak uit te leggen. De opening van het testament, de noodzakelijkheid voor Erwin om een rijke vrouw te trouwen, de toorn van Anna, die zich met geweld tegen hun plan verzette, nadat zij eerst door haar gedrag gemaakt had, dat de geheele familie onterfd was.

Toen Kramer aan het woord kwam, zei hij: „Als ik het goed begrijp, komt de zaak hierop neer, dat het tusschen Erwin en Anna uit is."

Gröningen riep: „Natuurlijk! Eigenlijk is het nooit aan geweest. Mijn vrouw liet het toe, maar ik ben er van het begin afaan tegen geweest, want ik had reeds lang naar een andere vrouw voor Erwin omgezien en de zaak is zoo goed als beklonken, tusschen Erwin en de jonge juffrouw Agnes Reitmeijer."

„Ha, die met zoo'n wrat en een hoogen rug!"

„De Reitmeijers zijn een zeer achtenswaardige koopmansfamilie!"

„Wat gaat mij het ook aan," meende Konrad, „Erwin moet weten, wat hij doet."

De jonge man, die aan tafel zat, het hoofd in de handen gesteund, zeide: „Zoo lief als ik Anna had, zal ik nooit een ander kunnen hebben.“

„Dus je geeft Anna op?“ vroeg Konrad vol verbazing.

„Kan ik anders? Er is nieuw kapitaal in onze zaak noodig, anders gaan mijn ouders ten gronde. Sommigen zouden daar niets om geven, maar ik zou geen rustig uur meer hebben, en al breekt mij het hart ook, ik zal mijn plicht doen.“

Konrad ademde diep. „Dan is Anna vanaf dit oogenblik vrij? Je geeft Anna op, zoo waar je een eerlijk man bent, Erwin?“

„Wat gaat jou dat aan?“

„Geef antwoord!“

De beide neven maten elkaar met de oogen. Daarna greep Erwin Konrad bij de schouders en schudde hem heen en weer.

„Ha, nu begrijp ik je! Jij wilt Anna! Reeds van het eerste oogenblik afaan, heb je een goed oogje op haar gehad! Loochen het niet!“

Kramer werd zeer rood. „En als dat nu eens het geval was? Moet het meisje dan ongetrouwd blijven, omdat jij haar niet hebben wilt? Ik zal haar trouwen, ofschoon zij mij niets aanbrengt, dan haar mooi gezicht, haar goed hart en hare gezondheid, waarmee zij mijn huis kan opsieren. Geen zieke of gebrekkige zou ik nemen, al bracht zij mij ook millioenen aan. Ik ben er trotsch op, dat ik geen geld noodig heb, om gelukkig te worden.“

Daar klonk op een avond een stevige stap in de gang. Zij deed de deur open en.....

Het vuur scheen uit Erwins oogen verdwenen. „Jij hebt gelijk, Konrad. Jij hebt het recht, mij mijn liefde te ontnemen, maar zij zal niet willen, neen, mijn Anna kan mij niet vergeten,“ sprak hij.

Zijn neef lachte. „Laat dat maar aan mij over. Overigens schijnt Anna meer van mijn slag te zijn. Maak je nu maar niet ongerust, ik zal er geen haast mee maken. Zoodra jij je met je bruid in 't publiek vertoont, zal het ook tusschen Anna en mij in orde komen. Goeden avond!“

Dien zelfden nacht werd er om den huisdokter gezonden. Erwin was ernstig ongesteld geworden.

Ondertusschen liep Anna doelloos, zonder te weten, waarheen ze zoude gaan, door de straten der stad. Eindelijk besloot ze een vriendin op te zoeken, een modiste, die haar zeker wel onderdak zou verleenen. Zoo geschiedde het.

Acht dagen was Anna reeds bij hare vriendin, zonder dat het haar gelukt was een betrekking te vinden. Zij dorst zich nauwelijks meer zat te eten en kwam tot de ervaring, dat het toch zeer moeilijk voor een jong meisje is, zich alleen door de wereld te slaan. Daar klonk op een avond een stevige stap in de gang, zij deed de deur open en het opgeruimde gelaat van neef Konrad vertoonde zich aan het belangste meisje.

„Zoo, Anna, hier vind ik je dan eindelijk!“

„Ik . . . . ik heb . . . . ik wou . . . .“

„'k Weet reeds alles,“ lachte Kramer. „'t Is uit tusschen jou en dien anderen, omdat je geen geld

hebt, natuurlijk! Eén ding verwondert mij echter: waarom ben je niet tot mij gekomen, toen je in verlegenheid was?"

„Daaraan heb ik waarlijk niet gedacht.“ Anna vertelde vervolgens, dat zij een betrekking zocht, om geld te verdienen, ten einde daarvoor het linnen naaien te kunnen leeren.

„Dat gaat langs een omweg. Je kunt er veel gemakkelijker komen. Ik heb nog wat geld op de spaarbank en of jij mij den interest betaalt of de bank, is mij om 't even,“ zeide Konrad.

Anna wilde er in 't eerst niets van weten, maar Konrad lachte haar toen zoo hartelijk uit, en vond het zoo kluchtig, dat zij onmogelijk kon blijven weigeren en reeds den volgenden dag ging zij in leer bij een knappe kostuumnaaister.

Op een schoonen Zondagmorgen waren de Gröningens naar buiten gegaan, om den dag genoegelijk buiten door te brengen, ten einde de verloving van Erwin te vieren. Toen zij tusschen twee rijen st oelen door liepen, Agnes aan den arm van Erwin, trotsch en teeder opziende naar zijn ernstig gelaat, kwamen zij een tafeltje voorbij, waaraan Konrad en Anna zaten.

Erwin wendde verschrikt zijn hoofd af. Konrad boog zich over zijne nicht heen, zag haar scherp in de oogen en vroeg: „Doet het nog zeer?“ Zij wierp het hoofd in den nek en antwoordde: „Neen, Konrad, ik heb nu andere zorgen.“

„Andere? Bijvoorbeeld?“

„Bijvoorbeeld, als men zooveel schulden heeft als ik. Zijn dat dan geen zorgen? Ik leef slechts van schulden maken!“

„Als je schulden je te zeer drukken, zouden wij een woordje kunnen spreken over het afdoen daarvan.“

„Maar Konrad, wat praat je nu? Je weet toch, dat ik niets heb.“

„Ik meen, als wij ons boeltje bij elkaar doen. Zie eens, wij zijn beiden weezen en geen van beiden bezitten we iets. Dat past uitmuntend. Ik wou eerst met trouwen wachten, tot ik een goede zaak had. Maar, gekheid, ik heb een goede betrekking, dus trouw ik jou, als je er niets op tegen hebt.“

„Trouwen, mij? Jij, Konrad?“

„Dat dacht ik. Weet je, alleen om je schulden.“ Zij hield de handen voor het gelaat; het bosch draaide met haar rond. Hier werd haar aangeboden een aangenaam leven aan de zijde van een flinken, opgeruimden, braven man, dien zij, zij gevoelde het nu wel, reeds van het eerste oogenblik, dat zij hem gezien had, beminde. De tranen kwamen haar in de oogen.

„Ben je boos op mij?“ vroeg hij.

Zij antwoordde niet. Hij trok haar in zijn armen en zij weerde hem niet af.

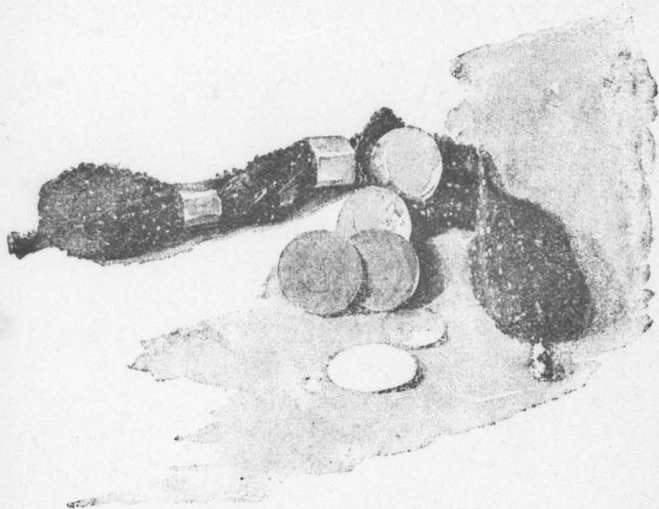
„Weet je,“ zeide hij schalks lachend, „Ik maak mij er wel een beetje bezorgd over, of je niet je leven lang om Erwin zult blijven treuren en ongelukkig zijn.“

Zij lachte hartelijk. „Ongelukkig met jou?“ Toen wierp zij zich in zijne armen, en hem waren hare

kussen niet te vurig. Hij was dan ook niet zoo vreesachtig als eens Erwin, maar hij kuste haar terug en beiden waren gelukkig.

„Nu is alles in orde,“ zeide Konrad, „arm en arm, rijk en rijk. Meer geld, meer zorg; kleiner boterham maar grooter vreugd!“

En toen zij twee dagen later de familie Gröningen een verlovingskaart toezonden, zeide Nannette Gröningen tot tante Murich: „Zoo is het goed. Wij hebben haar opgevoed, maar zij was eigenlijk nooit een van de onzen. Mijn hemel, als ik aan onze goede zuster Emma denk, en hoe die haar geheele leven om haar ontrouwen verloofde bleef treuren!“

Verkeerd begrepen.

door

HELENE LIKSON.

VERKEERD BEGREPEN.

door

HELENE LIKSON.

HOOFDSTUK I.

Alice Cosbij zat bij haar keukenvuur. Zij was mijlen ver in den omtrek de grootste landelijke schoonheid en sedert drie maanden de vrouw van John Cosbij, den rijksten pachter in het laagland. Reeds twee uren lang zat zij daar geheel alleen, wetende, dat zij nog den halven nacht zoo zou kunnen doorbrengen, zonder in haar eenzaamheid gestoord te worden.

Zij zat op een laag houten stoeltje, het hoofd voorovergebogen, met den elleboog op haar knie en de kin op haar hand geleund. Haar schoone blauwe

oogen staarden met een neerslachtige uitdrukking in den rossen gloed der brandende turven.

Arme Alice! Zij bouwde geen luchtkasteelen voor de toekomst. Zij riep haar verleden terug, haar gelukkige meisjesjaren in de ouderlijk hut, te midden harer broertjes en zusjes, waar de nood wel dikwijls binnen drong, maar toch niemand ongelukkig was.

Het was heden de tweede November, de feestelijke Allerzielen-nacht, waarop het landvolk oude, vroolijke gebruiken pleegt te huldigen.

Nog het vorige jaar had Alice met eenige andere meisjes in haars vaders hut noten op den haard gebrand, om te zien, wien ieder harer tot vrouw bestemd was. Lachende hadden zij ook voor Alice noten nedergelegd, de een voor den herder, de andere voor den aardigen koster van Glasgow en de derde voor Jamie Steenson, den netten jongen winkelier in het naburige marktvlak, die met zijn steedsche manieren het meest in Alice's smaak viel. Maar alle noten barstten, wat een slecht voorteeken was. Toch dwong Alice zich tot een lach. Zij ging met de meisjes in het voortuintje. Daar werden in de duisternis koolstronken uit den grond getrokken, welker hoedanigheid omtrent het uiterlijk van den aanstaande beslissen moest. Alice's hand bracht een mooien, rechten struik te voorschijn, waaraan nog veel aarde vasthield, wat geluk en welvaren beduidde.

„Zie toch eens,“ riepen de meisjes, „wat een rijke man voor Alice bestemd is! Maar wie zou het zijn?“

Ja, wie? Dat wist Alice toen zelf niet, want eerst maanden daarna werd John Cosbij op haar verliefd en heden was zij reeds zijn vrouw.

„Dikwijls ben ik bang voor hem, vader,“ had zij gezegd, toen de oude man opnieuw bij haar aandrong, om den jongen, welgestelden pachter, door wiens aanzoek zich de geheele familie vereerd gevoelde, het ja-woord te geven.

„Hij is slechts wat stilzwijgend en een weinig eenzellig, als iemand, die zijn eigen weg gaat, kindlief, maar hij heeft een goed hart, zeg ik u,“ aldus luidde dan het geruststellende antwoord van haar vader.

Dan nam de moeder met bezorgd gelaat haar dochter weer eens ter zijde en hield haar voor, hoe hard hun allen de strijd des levens viel, voornamelijk nu in den afgeloopen winter de koe gestorven was. John Cosbij was een rijk man, maar zij noch haar man zouden hun kind tot een huwelijk tegen haar zin dwingen. Alice kon eerlijkerwijs niet beweren, dat zij iets op hem tegen had en te bekennen, dat een ander haar beter aanstond, daarvoor schaamde zij zich, want Jamie Steenson, de winkelier uit het naburige marktvlak, had zich tegenover haar nooit een woord over trouwen laten ontvallen — misschien wel, omdat hij daarvoor te verstandig was. Toen daarom John Cosbij zijn aanzoek hernieuwde, met ongeduld op een beslissing aandrong en Alice zich door al haar huurmeisjes benijd zag, gaf zij hare toestemming en huwde hem.

En nu, op Allerzielen-avond, zat zij alleen!

Zij wierp thans een terugblik op haar jongste verleden.

Vanaf den eersten dag van hun huwelijk was zij koud gebleven voor de teederheid van haar echtgenoot en zijn liefkoozingen ontloopen. John Cosbij schreef dit in het eerst toe, aan de gewone vrouwelijke schuchterheid, die echter den gloed van zijn hart nog meer aanwakkerde. Toen evenwel week op week verliep, zonder dat daarin verandering kwam; toen Alice in zijn tegenwoordigheid in haar stilzwijgen bleef volharden en soms zelfs een geeuw niet onderdrukken kon, begon hij zich boos te maken en zijn gekrenkt hart in heftige woorden lucht te geven, want hij was een man, die diep gevoelde en zijn vrouw harstochtelijk lief had.

De verhouding tusschen hen beiden werd allengs meer gespannen. Haar minachtend zwijgen, nu dikwijls afgewisseld door bitse opmerkingen, prikkelde hem uitermate. De geringste woordenwisseling ontaardde vaak in de heftigste tooneelen. Nu eens liep hun geschil over de behandeling van het vee, dan weder over een kleine geldelijke aangelegenheid, doch steeds waren het kleinigheden, die bij goedgezinde echtelieden hoogstens tot een weinig gekibbel aanleiding geven.

Slechts met de grootste zelfbeheersching gelukte het John somtijds, zijn toorn voor een oogenblik te bedwingen, waarop hij dan ijlings het vertrek verliet, om erger tooneelen te voorkomen.

„Hoor eens, Alice,“ zoo sprak hij haar aan, toen zijn geduld eindelijk uitgeput was, „ik moet weten, of gij voornemens zijt aldus voort te leven — of ik, uw wettige echtgenoot, u werkelijk geheel onverschillig ben of niet. Beantwoord mij deze vragen.“ In zijn opgewondenheid greep hij haar zeer onzacht bij den arm, terwijl zijn bruine oogen van toorn fonkelden. Hij zag er op dat oogenblik vreeselijk uit.

„Laat mij los!“ hijgde de jonge vrouw, nog steeds onder den greep van zijn krachtige hand. „Het is nu eenmaal niet te veranderen, dat gij mijn wettige echtgenoot zijt. De hemel weet, hoe dikwijls ik er reeds berouw over gehad heb.“

John Cosbij's gelaat vertrok zich krampachtig.

„Ben ik u onverschillig of niet?“ herhaalde hij.

„Gij zijt mij onverschillig — ja.“ Hartstochtelijk en zonder nadenken slingerde zij hem dit antwoord naar het hoofd, om zich eindelijk uit zijn ijzeren greep los te maken, die haar teeder vleesch kwetste.

Cosbij liet haar los, trad een schrede terug en greep onwillekeurig met de hand naar zijn hart, alsof Alice hem een hevigen slag had toegebracht, die hem den adem benam.

„Ik ben u onverschillig!“ herhaalde hij langzaam. „Misschien was ik 't u al lang!“

„Ja, reeds lang“, bevestigde Alice, in wilde opgewondenheid. „Ik huwde u, omdat gij in goeden doen waart en de geheele wereld het mij aanried. Ik wilde echter, dat ik deze groote, eenzame hoeve nooit gezien had. Er is geen sterveling hier, met wien

ik spreken kan, geen buur zelfs. Nu ik hier toch eenmaal ben, zult gij mij ten minste wel het genoeg willen doen, mij aan mijzelve over te laten. Dat is alles, wat ik begeer.“

Doodsbleek, als door den bliksem getroffen, trad Cosbij wankelend terug.

„Dwaasheid, komediespel anders niets!“ dacht Alice spottend. Maar, als in een plotselinge opwelling van berouw, voegde zij er luide aan toe: „Het is het beste, de waarheid te zeggen,“ en de tranen schoten haar in de oogen; haar toorn was verdwenen.

„Ja“, zeide Cosbij langzaam en op gedempten toon. „De waarheid is het beste. Ik versta u en zal uw wensch vervullen. Ik zal u aan uzelf overlaten.“ En hij hield woord.

Er volgden drie verschrikkelijke maanden. Geen woord kwam over Cosbij's lippen; hij was in zichzelf gekeerd en sprakeloos.

„Drie maanden in gezelschap van een levenden doode,“ was Alice's eigen uitdrukking. Zij kon met niemand spreken, dan met de oude Effie, de dienstbode, die haar jonge meesteres reeds lang met schele oogen had aangezien. Het was om te verwijfelen.

Na weinig weken kon Alice het niet langer uithouden. Nu eens door toorn, dan weder door spot, trachtte zij haar echtgenoot tot spreken te prikkelen, maar zijn onheilspellende, donkere blik bracht haar steeds tot zwijgen en deed haar sidderen.

Toen beproefde zij het met ootmoed, alleen slechts,

Om haar heen huilde en loeide de wind, de takken en twijgen bogen en kraakten.....

om aan dit verschrikkelijke, meedoogenlooze zwijgen een einde te maken. Maar haar bedeesde pogingen, om een gesprek te beginnen, beantwoordde John steeds met een bitter lachje, dat moeilijker te verdragen was dan zijn toorn.

Nadat zij dit twee maanden verduurd had, besloot Alice naar hare ouders terug te keeren. De hoeve lag eenzaam; wie zou haar ontdekken, als zij langs de gele korenvelden wegsloop?

John werkte gewoonlijk aan den anderen kant van de uitgestrekte hoeve; zij kon dus gemakkelijk naar haar geboorteplaats terugkeeren, die vier uur van daar verwijderd lag. Maar nog had de sidderende jonge vrouw de uiterste grens der hoeve niet overschreden, of haar echtgenoot kwam, als geheel toevallig, uit een denneboschje te voorschijn.

Hijgend bleef Alice voor hem staan. Een onheilspellende uitdrukking lag op zijn gelaat.

„Ah, gij maakt een wandeling,“ zoo sprak hij haar aan, zijn gewoon stilzwijgen een oogenblik verbrekende. „Het is tijd om terug te keeren.“

Zonder een woord tegen te spreken, keerde zij zich om en sloop weder naar huis. Zij was schuchter en bedeesd tegenover dezen man; dat moest zij zichzelf bekennen.

John bleef nog een poosje staan en oogde haar na. Toen Alice het huis naderde en tersluiks een blik achterwaarts wierp, kon zij hem nog zien staan, als een onbewegelijke, zwarte stip en zelfs op dezen verren afstand was zij nog bevreesd voor hem.

„Ik verdraag het niet langer, ik wil het niet verdragen,“ herhaalde zij onophoudelijk.

Maar toch moest zij het verdragen.

En zoo zat nu de jonge vrouw op Allerzielen-avond alleen te huis.

Waar was John ?

Hoogstwaarschijnlijk in „De Gouden Gans,“ een herberg, een half uur verder aan den landweg gelegen. Als altijd, was hij ook thans na het avondeten heengegaan.

Alice vermoedde niet, dat daar buiten in de koude en duisternis reeds sedert een uur de onbewegelijke gestalte van een man stond, wiens donkere oogen haar door het keukenraam onafgebroken bespieden. Hij voelde de koude niet, want in zijn hart gloeide het verterend vuur der jaloezie. Peinzend en vol argwaan staarde hij naar binnen. Toen zij eens de tranen uit hare oogen wischte, sidderde hij als een espenblad.

„Zij denkt aan Steenson,“ mompelde hij. „Arm kind!“

Eindelijk schreed Cosbij — want hij was het — langzaam den hof over en trad in een naast den stal gelegen, koude, ledige kamer, waarin slechts een oude schrijfflessenaar en een enkele stoel stonden. Hier stak hij een vetkaars aan en plaatste die in een tinnen wandkandelaar. Daarna begon hij een pijp te stoppen.

Dit was de ongezellige plaats, waar de jonge pachter al zijn avonden doorbracht, terwijl Alice dacht, dat hij zich in de herberg vermaakte,

te midden van buren en bekenden, in de behagelijk verwarmde, hel verlichte en met een aangename whiskigeur vervulde gelagkamer. Maar Cosbij bevond zich in een te sombere stemming, om voor de gezelligheid te deugen. „Men zou aan mij zien, dat er iets niet in orde is,“ dacht hij, „en ik mag bij mijn buren niet in opspraak komen.“

Zoo zat hij in dezen Allerzielen-nacht alleen zijn pijp te rooken, met de armen over de borst gekruist, het hoofd tusschen de schouders gezonken en een donkere wolk op het voorhoofd, terwijl hij met innige bitterheid in het hart over zijn ongeluk nadacht.

En Alice zat daar ginds eenzaam bij het keukenvuur en weende.

„Ik verdraag het niet langer, ik kan niet!“ mompelde Cosbij eindelijk.

Daarna stond hij op en nam een oud jachtgeweer, dat boven de lessenaar aan de wand hing en waarmede hij haviken en kraaien placht te schieten.

„Gij deugt niet veel meer, oud ding, maar een laatsten, goeden dienst kunt gij mij toch nog altijd bewijzen,“ zeide hij met een droevig lachje. „Kruit en lood moeten aan deze treurige zaak een einde maken.“

Intusschen laadde hij het geweer. Plotseling hield hij op en dacht na.

„Ik zal het nog uitstellen,“ zeide hij. „Eerst moet ik het vee op de wintermarkt verkoopen, want Alice zou er slechte zaken mede maken; zij heeft

geen verstand van den handel. Zoo lang moet zij nog geduld hebben, — arm kind!“

Het was laat geworden. John zag op zijn zilveren horloge; het was nog een half uur vóór middernacht. Een oud bijgeloof, aan dezen feestelijken nacht verbonden, kwam hem in den zin.

„Misschien sterf ik nog in den loop van het jaar,“ dacht hij. Een rilling voer den sterken man door de leden, terwijl hij daarbij overwoog, dat hij waarschijnlijk door zijn eigen hand sterven zou. Toen verzonk hij in diep gepeins.

De groote klok in de keuken liet een knarsend geluid en daarna half slag hooren.

Met wilden blik zag Alice om zich heen.

Dit plotselinge verbreken der heerschende stilte schokte hare zenuwen.

„Nog slechts een half uur — ik doe het, ik ga!“ zeide zij toen, snel ademhalende. Nadat zij haar hoofd in een grooten, donkeren doek gehuld had, maakte zij het keukenvuur uit, door de turven met den vuurhaak uit elkander te stooten. Toen alles donker was, sloop zij naar de buitendeur, stak den sleutel in haar zak en trad sidderend in den storm en regen van den nacht naar buiten.

Wie op Allerzielen-nacht in een kerkportaal gaat staan, zal, naar een oud, algemeen verspreid bijgeloof, die personen uit het kerspel zien verschijnen, die bestemd zijn, om in het volgend jaar te sterven.

Den een achter den ander schrijden zij in een spookachtigen stoet voorbij, den weg naar het kerkhof opgaande.

Met angst en beven voor haar eigen waagstuk vervuld, maar onder den last van haar tegenwoordig leven bijna bezwijkende, had Alice het wanhopige besluit genomen, een vraag tot het noodlot te richten.

„Misschien zie ik mij zelve, want nog een jaar zóó te leven, zou mij onmogelijk zijn; ik hoop, dat ik sterven zal,“ had zij dezen avond in hartstochtelijke opgewondenheid tot zichzelf gezegd.

Zij was nog zeer jong en de dood scheen haar een romantisch einde van haar lijden toe.

„Mijn hart is gebroken — ik hoop, dat ik bestemd ben, om te sterven,“ snikte zij, terwijl zij door wind en duisternis daarheen snelde en de regen haar tot op het lichaam doordrong.

Voor de donkere schaduwen vreezende en toch zelf een spook gelijk, vloog zij over het pad en zoo verder langs den bovenweg.

Om haar heen huilde en loeide de wind. De takken en twijgen bogen en kraakten, — zij geleken de zwarte pluimen op de paarden van een lijkwagen.

Ademloos bereikte Alice het kerkportaal. Haar hart klopte, haar oogen blikten wild en schuw in het rond.

„Terugkeeren zou nog erger zijn,“ fluisterde zij bevende; „zij konden mij ontmoeten; hier op deze plaats gaan zij slechts voorbij, naar men zegt.“

Een doffe slag boven haar hoofd! . . . . Nog een en nog een! Vol ontzetting drukte Alice zich in een hoek. Het was de oude kerkklok, die lang-

zaam het middernachtelijk uur verkondigde.

De laatste slag was weggestorven en een plechtige stilte volgde; slechts de wind ruischte door de toppen der boomen. Overal in het rond heerschte duisternis. Niets liet zich zien. Een gevoel van onuitsprekelijke verlichting maakte zich van Alice meester.

„Dat in dit jaar niemand sterven zal, is toch merkwaardig! Welk een genade!“ mompelde zij onwillekeurig met een dankbaar hart.

Reeds wilde zij terugkeeren. Doch plotseling was het haar, alsof zij versteende. Welk een donkere schaduw naderde daar, onhoorbaar zwevende over het natte gras, tusschen de graven door, recht op het kerkportaal aan.

Alice wankelde op haar beenen, het bloed stolde haar in de aderen. Zij wilde vluchten, doch haar ledematen weigerden hun dienst en als vastgenageld stond zij op den weg, waarop de spookachtige schaduw steeds nader kwam.

Reeds was zij nog slechts enkele schreden van haar verwijderd, toen zij plotseling stil hield. Op dit oogenblik werd de duisternis verbroken door een geheimzinnig licht, zonder dat Alice vermoeden kon, van waar het kwam. Het wierp zijn schijnsel op haar bleek gelaat en sidderende gestalte en toonde haar, tot hare ontzetting, John Cosbij — haar echtgenoot! Nooit te voren had zij hem zóó gezien.

Daar stond hij, het aangezicht aschkleurig, de oogen ijzingwekkend strak en de mond wijd ge-

opend, als om een doodelijken angstkreet te slaken, die nochtans niet over zijn lippen kwam.

Ongeveer drie seconden zag Alice deze verschrikkelijke verschijning voor zich. Toen verdween het licht.

Toch drong haar blik door de duisternis en zag zij de schaduw haastig naar de naastbij gelegen graven gaan en daartusschen door dwalen, alsof zij tevergeefs haar eigen rustplaats zocht.

En nu was zij verdwenen.

Voor het oogenblik gevoelde Alice zich niet in staat, hare gedachten te verzamelen; wankelende bereikte zij de poort.

Daarbuiten evenwel gaf de angst haar nieuwe krachten en als door een legioen van booze geesten vervolgd, ijde zij naar huis. Doornat en klap-pertandend bereikte zij de deur; zij wist zelf niet hoe.

De oude dienstbode, niets vermoedende van hetgeen er voorgevallen was, had zich reeds lang ter ruste begeven, in de meening, dat haar jonge meesteres evenzoo gedaan had, of althans zich in haar kamer had opgesloten, zooals in den laatsten tijd herhaaldelijk geschiedde.

De wachthonden, die bibberende van koude zich zoo ver mogelijk in hun hok teruggetrokken hadden, kwamen met tegenzin langzaam te voorschijn en lieten een dof gebrom hooren. Zoodra bemerkten zij echter niet, dat het hun meesteres was, die hun gestoord had, of loom kwispelstaartend keerden zij naar hun schuilplaats terug, tegen hun

gewoonte in dankbaar, dat zij den vrede konden bewaren.

Toen zij haar kamer bereikt had, viel Alice meer dood dan levend op een stoel neder. Haar slapen bonsden, haar oogleden brandden. Toegevend aan een gevoel van matheid, dat zich langzamerhand van haar meester maakte, bleef zij zoo geruimen tijd zitten, zonder zich bewust te zijn van hetgeen er met haar gebeurd was, of van de plaats, waar zij zich thans bevond. Hoe lang zij zoo gezeten had, wist zij niet, doch langzamerhand werd zij tot de werkelijkheid terug geroepen door ijsskoude rillingen, die haar lichaam van het hoofd tot de voeten deden beven.

Zij poogde op te staan, doch elke beweging veroorzaakte haar de hevigste pijnen. Ten slotte gelukte het haar, zich met groote inspanning van de doorweekte kleederen te ontdoen, waarop zij zich naar bed begaf, in de hoop, daar de verkwikking te vinden, die zij zoozeer behoefde.

Te vergeefs. Den geheelen nacht door wentelde zij zich koortsachtig op haar leger rond. Zij kon niet slapen, maar verviel telkens in een soort verdooving, die weder afgebroken werd door ijzingwekkende verschijningen.

Den volgenden morgen gevoelde zij zich ziek. Toch stond zij op en ging met een bleek gelaat en zwaar hoofd aan den arbeid. Het kostte haar moeite, het ontbijt voor haar echtgenoot gereed te maken. John zag haar een paar maal aan, doch vermeed verder haar blik te ontmoeten.

„Zijt gij ziek?“ vroeg hij kortaf.

Alice legde haar hand op het kloppend voorhoofd.

„Ik weet het niet,“ antwoordde zij. „Ik gevoel mij zeer zwak.“

John verwaardigde zich niet, zijn leedwezen te kennen te geven, maar stond op en begaf zich naar de oude Effie, die juist de kalveren voerde. Na een poosje trad zij de keuken binnen en zeide tot Alice:

„John Cosbij wenscht, dat gij weder naar bed gaat; ik zal u daarbij helpen. Gij ziet er doodelijk afgemat uit.“

Als in een droom liet Alice zich naar haar kamer brengen. Daar lag zij dagen achtereen met verstijfde ledematen, terwijl verschrikkelijke visioenen haar geest martelden. Zij had hevige zenuwzinkingkoorts en als er nu en dan oogenblikken kwamen, waarop haar omfloersde geest zich verhelderde, dan leed zij hevig door ondragelijker reumatische pijnen. Toch wilde zij niets van sterven weten, maar klampte zich wanhopig aan het leven vast.

„Ik wil niet sterven, neen, nu niet — nu nog niet!“ riep zij dikwijls in haar angst uit.

Alice's oude moeder was gekomen, om haar over dag te verplegen, terwijl Effie de huishoudelijke bezigheden verrichtte. Dikwijls, als de pachter in den eenzamen nacht aan de sponde der zieke waakte, moest hij deze wilde uitroepen hooren, die hem tot in de ziel doordrongen. Al werkte hij des daags nog zoo hard, toch was hij nacht op nacht op zijn post, aan het ziekbed zijner jonge vrouw.

Hij kon het beter uithouden dan haar moeder en de oude Effie, zeide hij en was al tevreden, als hij te gelegener tijd eens een uurtje slapen kon.

En hij was een bewonderenswaardig ziekenverpleger; door vriendelijken drang wist hij Alice geneesmiddelen of voedsel te doen gebruiken, als dit niemand anders gelukte.

Eindelijk, na een bangen, bangen tijd, had Alice het ergste doorstaan en begon zij langzaam aan te beteren. Toen verdween John van haar ziekbed. Toch hoorde zij haar moeder en de oude Effie er dikwijls over spreken, hoe wakker John Cosbij zich gedragen had en hoe Alice aan zijn zelfverloocherende opoffering haar leven te danken had.

Slechts zelden had de zieke gedurende de koorts hare omgeving herkend, zoodat zij hare ooren nauwelijks geloofde, toen zij dit alles vernam; zij was echter nog te zwak, om zich aan hare verbazing te kunnen overgeven.

John vertrouwde haar gedurende haar herstel aan de trouwe zorgen van haar moeder toe. Bij het aanbreken van het voorjaar ging hij, tot aller groote verwondering, een maand lang op reis, eerst naar Edinburg en toen naar Londen. Gedurende dien tijd hield Alice's zuster haar gezelschap.

Toen hij in Maart terugkeerde, vond hij zijn jonge vrouw alleen; zij begon weder hare huishoudelijke plichten waar te nemen en waagde zich reeds buiten. Op den avond van zijn terugkomst begroette hij haar bij hun eerste ontmoeting met een laconiek: Hoe gaat 't? Wat beter? Kom, dat

is goed!"

Dat was alles en de welkomstgroet, waarmede zij hem had willen ontvangen, bestierf haar op de lippen.

Arme vrouw! Zij was hem zoo dankbaar voor zijn opofferende verpleging, toen zij tusschen leven en dood gezweefd had. Nog steeds gevoelde zij zich in zijne tegenwoordigheid beklemd, maar, als hij afwezig was, maakte de gedachte aan zijn goedheid haar week en gaarne had zij hem dan ook van harte dank gezegd.

"Vader heeft gelijk, John is een goede man, maar zijn koelheid en stilzwijgen zijn hard!" dacht zij en zuchtte.

Bij John's terugkomst had de oude Effie morrend tot hem gezegd: „Wat hebt gij er nu aan gehad, om de geheele wereld rond te trekken?"

John Cosbij, die anders nauwelijks eens per week zijn hoeve verliet, kwam haar als een dwaze verkwister voor.

„Het zal wel de eerste en laatste maal geweest zijn, Effie," antwoordde hij op een toon, die de oude als een voorspelling in de ooren klonken. „Ik heb er echter geen spijt van, dat ik het gedaan heb. Ik wilde toch éénmaal in mijn leven Londen zien."

HOOFDSTUK II.

De lente was vroegtijdig aangebroken. Reeds blaatten de lammeren op de hellingen en deden de veldkraaien hun doordringend gekrijsch hooren. Violtjes staken steeds hun blaadjes boven de hagen uit en overal ontsproot frisch en sappig groen aan de vruchtbare aarde. De zoele luchtjes, die begonnen te waaien, ademden weder kleur en leven op Alice's wangen en steeds verder strekte zij hare wandelingen door de velden uit.

Nooit had de jonge vrouw er schooner uitgezien dan thans, ofschoon haar gezondheid nog zeer zwak was.

Haar man bood haar Zondags bij het naar de kerk gaan steeds zijn arm aan; sommige burenlachten daarom, anderen echter prezen Cosbij als een goed en liefdevol echtgenoot.

John's ernstig gelaat bleef onbewegelijk bij deze opmerkingen, maar Alice schaamde zich en bloosde, want als de arm, waarop zij steunde, van ijzer geweest was, had hij voor de teedere hand, die hem drukte, nauwelijks minder gevoel kunnen hebben. „Zij moesten het eens weten“, dacht zij dan bij zichzelf. Maar niemand wist het, dat de oude, koele verhouding weder tusschen hen beiden bestond; alleen werd de oorlog niet thans meer van weerskanten, doch slechts door de eene partij gevoerd.

Menig schoonen achtermiddag zat Alice eenzaam

En hij was een bewonderenswaardig ziekenverpleger ;.....

in een schaduwrijk boschje en ging met zichzelf te rade.

„Het is toch een genot te leven en de vogels weder te hooren zingen ; de omtrekken en bewegingen der wolken te volgen en de madeliefjes aan onze voeten te zien bloeien,“ dacht zij. „Het was een ernstige waarschuwing. Welk een innig medelijden gevoel ik thans, nu ik aan den rand van het graf gestaan heb, met al die ongelukkigen, die in den bloei des levens sterven moeten . . . . Maar John. Daar *ik* niet weg genomen ben, heeft het teeken *hem* gegolden. Het is waar, hij kan hard en toornig zijn, maar eens heeft hij mij boven alles bemind en hem dank ik mijn leven. Had hij *mij* laten sterven, dan zou misschien *zijn* leven gespaard blijven, want het heet: Man en vrouw zijn een. En toch durf ik hem niet waarschuwen!“

Dikwijls, als de heldere hemel met sterren bezaaid was en een vredige kalmte over de aarde verspreid lag, ontwaakte in Alice's hart de drang, haar echtgenoot te zeggen, dat zijn dagen geteld waren en zijn leven onophoudelijk wegvloede, als het zand in een zandlooper en dikwijls kwam het haar op de lippen: „John, ik maak mij ernstig bezorgd over u,“ maar de woorden stokten haar in de keel.

Dankbaarheid en medelijden roerden het hart der jonge vrouw. Wel is waar zeide zij het niet, maar hare houding werd steeds meegaander, hare oogen namen een teedere uitdrukking aan en haar bezorgdheid voor John werd dagelijks liefderijker.

„Wilt gij niet voor één avond thuis blijven, John?“ waagde Alice eens schuchter te vragen, toen het geweldig regende. „Gij zoudt op uw verren tocht naar „De Gouden Gans“ licht een koude kunnen vatten.“

„Naar de herberg? Hoe komt gij op de gedachte, dat ik daarheen ga?“

„Ik — ik dacht juist, dat gij daar elken avond heengingt.“

„Nooit!“ zeide de pachter met nadruk. „Ik zit 's avonds op mijn kamer naast den stal.“

Alice was verrast en zweeg eenige oogenblikken.

„Het is daar koud“, bracht zij in het midden. „Wilt gij niet liever uw pijp hier bij het keukenvuur rooken?“

John Cosbij zag zijn vrouw scherp aan. Toen antwoordde hij op zachten toon, waarin twijfel doorschemerde: „Ik wilde u niet storen.“

„Neen, neen!“ betuigde Alice, terwijl haar de tranen in de oogen sprongen — zij wist zelf niet waarom — „daar is het eenzaam, hier is uw eigen haard en uw rechtmatige plaats.“

John bracht zijn hand aan het hoofd, alsof hij nadacht, ging toen heen en haalde zijn pijp. Voortaan zat hij elken avond in een hoek tegenover Alice en terwijl hij dan zijn pijp rookte, staarde hij zwijgend in het haardvuur.

Eigenlijk is hij toch een schoon man, dacht Alice meermalen, wanneer zij hem ter sluiks beschouwde. Groot en sterk, als hij was, vertegenwoordigde hij minstens twee zulke mannen als Jamie Steenson. Zijn

gelaatstrekken mochten misschien ruw zijn, maar zijn voorhoofd was schoon gevormd en al blikten zijn bruine oogen somtijds toornig, toch herinnerde Alice zich, dat zij gedurende haar ziekte met een uitdrukking van onuitsprekelijk, innig medelijden op haar gerust hadden.

Ach! mocht hij haar nu weder op die manier aanzien, want waar de dood zoo nabij is, mogen man en vrouw elkander niet hard bejegenen.

* * *

Juni was gekomen met haar bloemenschat en warmen zonneshijn, maar nog steeds was er tusschen de beiden echtgenooten geen woord van liefde, geen bede om vergiffenis uitgesproken, ofschoon beide zwijgend in elken blik van Alice te lezen waren en John's oogen haar nadenkend en verlangend volgenden. Maar ach! hij scheen niet te bemerken, hoe zij veranderd was; dikwijls trok hij zich terug, om het gezelschap van zijn vrouw te vermijden, vreezende, dat hij haar opdringend zou toeschijnen.

Nieuw leven ontwaakte in de natuur; in de dennebosschen hoorde men het zingen der vogels en het kirren der houtduiven; de gansche schepping ademde liefde en levenslust. Alice was nu geheel hersteld en verheugde zich, dat zij de zomerlucht weder kon inademen en de bijen in de rozenstruiken hooren gonzen; maar dit was haar niet genoeg.

Eens op een achtermiddag stond zij voor het raam en bespiedde de zwaluwen, die tjlpend heen

en weer vlogen, om hunne jongen voedsel te brengen; heerlijke geuren vervulden de zoete lucht en uit weide en woud weerklonken vroolijke geluiden.

De vrouw van een der daglooners kwam voorbij en riep haar meesteres een vriendelijk „goeden avond“ toe. Zij was van Alice's leeftijd en droeg haar kleine trots op den arm.

Onwillekeurig vulden Alice's oogen zich met tranen. Alles mocht zich verheugen, alleen zij niet. De vogels leefden in innige gehechtheid met elkander en gindsche vrouw was, bij al haar armoede, toch nog rijker dan Alice, want zij kon leven in trouwe plichtsvervulling jegens echtgenoot en kind. Slechts Alice was alleen; de levensgezel, dien zij bezat, vermeed haar — en toch beminde zij hem! Ja, zij beminde hem!

Toen zij zich, nog met tranen in de oogen, toevallig omkeerde, zag zij John in hare nabijheid staan. Zij moest wel in gedachten verdiept geweest zijn, want, zonder dat zij het bemerkte had, was hij, over het grasveld aangekomen. Hij zag haar met bedroefden blik aan.

„Gij hebt verdriet,“ zeide hij kalm tot haar, „kan ik iets voor u doen?“

Alice wilde spreken, doch zij kon geen woord uiten.

„Ik ben bang, dat mijn tegenwoordigheid u hinderlijk is,“ begon hij weder, „ofschoon gij mij in den laatsten tijd tevredener toeschijnt dan vroeger. Mocht ik u slechts voor dit ééne jaar gelukkig zien.“

„Ach, John, spreek zoo niet!“ antwoordde Alice, plotseling in snikken uitbarstend. „Uwe tegenwoordigheid hindert mij niet. Integendeel, ik gevoel mij eenzaam, omdat gij u verre van mij houdt en dat is moeilijker te verdragen dan al het andere.“

Cosbij streek zich met de hand over het voorhoofd, alsof hij eerst goed over deze woorden moest nadenken.

„Alice“, hervatte hij, „nog verleden jaar verklaardet gij, geen hooger wensch te hebben, dan dat ik u aan uzelf zou overlaten.“

De jonge vrouw sloeg hare handen tezamen en blikte ten hemel, als in vertwijfeling over de kortzichtigheid van haar man.

„Verleden jaar!“ zeide zij op een toon van medelijdende verwondering. „Alsof het woord, dat een vrouw uitspreekt, voor altijd bindend is! Kan iemand zijn inzichten dan niet veranderen?“

„Zeer zeker,“ antwoordde John, terwijl hij Alice met zijn bruine oogen scherp en uitvorschend aanzag, zoodat zij zijn blik nauwelijks verdragen kon. „Een jaar geleden deedt gij ook de gelofte, mij lief te hebben, tot de dood ons zou scheiden.“

„Volkomen waar,“ hernam Alice, terwijl hare wangen zich donkerrood kleurden en een heldere, verkwikkende straal nit hare blauwe oogen schoot, „en gij hadt nog slechts een weinig geduld behoeven te hebben om te zien, dat ik ten laatste toch mijn gelofte nagekomen zou zijn.“

„Kan het mogelijk zijn?“ vroeg John haperende en als tot zichzelf sprekend

„Het is de waarheid!“ antwoordde Alice, terwijl zij sneller ademhaalde. „Ik heb mij eigenzinnig, zelfs slecht gedragen en gij vergoldt het mij met goedheid; uw nauwgezette zorg redde mij het leven! Daarna hebt gij u echter niet meer om mij bekommerd; uw liefde is dood. En dit is bitter, dubbel bitter . . . daar de dood een van ons beiden kan wegrukken, nog vóór het jaar ten einde is.“

„Helaas, ja!“ zuchtte John met een deels verheugden, deels ernstigen blik op zijn jonge vrouw. Hij stond op het punt naar haar toe te gaan en haar teeder te omarmen, toen hij plotseling aarzelde, zonder dat Alice zijne beweging bemerkte had. Met haar boezelaar voor het aangezicht, was zij ijlings heen gesneld en achter haar knarste de sleutel in het slot van haar kamerdeur. Daar verborg zij weenend haar gelaat in het hoofdkussen.

Nog vijf minuten lang stond John Cosbij op dezelfde plek, waar zij hem verlaten had. „Zou het werkelijk waar zijn?“ dacht hij in zijn verwarring. „Ja, het is waar,“ zeide hij daarop tot zichzelf en met een gelukkigen lach richtte de anders zoo sterke man zijn wankelende schreden naar Alice's kamer. Hij wilde aankloppen en verzoeken binnen gelaten te worden, doch plotseling scheen hij zich te bedenken . . . . .

„Wel, zult gij nu eens eindelijk de aangemaakte zemelen aan de roode koe geven, John Cosbij?“ aldus werd zijn gedachtengang afgebroken door de krijschende stem van de oude Effie. „„Straks,““ zegt gij? Hoe lang moet dat arme vee dan nog wachten?

Wat is er toch met u gebeurd! Reeds een half uur staat gij daar met open oogen te slapen!“

Effie kende haar meester reeds van af zijn eerste kindsheid; hij was als 't ware onder hare oogen opgegroeid. Daarom achtte zij zich gerechtigd, hem te beknorren.

John streek met zijn hand over het voorhoofd. Waarlijk, de roode koe vereischte bijzondere zorg; zij mocht niet verwaarloosd worden.

Hij ging dus voorloopig aan zijn bezigheden, terwijl een gevoel van eindeloos geluk hem doortilde. Plotseeling echter veranderde zijn vreugde in droefheid en zorg. „Beter laat dan nooit, — maar ach! slechts voor zoo'n korten tijd,“ zuchtte hij. „O, Alice! Alice!“

Na het avondeten zeide hij op ongedwongen toon tot zijn jonge vrouw: „Er is zoo'n heerlijke maneschijn. Ik zou gaarne een wandeling naar de korenvelden maken, die ik in een paar dagen niet gezien heb. Gaat gij mede?“

„Van harte gaarne,“ antwoordde Alice schuchter en stond op. Zij aan zij wandelden beiden naar de velden, terwijl de maan hare zilveren stralen op hen neer wierp. De groene aren, waartusschen zij door wandelden, reikten Alice tot aan de borst; de heerschende stilte werd nu en dan afgebroken door een verwijderd hondengeblaf, of door het vroolijk gelach van spelende kinderen; en, ofschoon beiden in zichzelf gekeerd waren, genoten zij met volle teugen den heerlijken avondstond. Soms bleef Alice's kleed aan een doornstruik haken en dan bukte John zich, om het weder los te maken.

Midden in het veld bevond zich een kleine, braakliggende hoogte, waar tusschen bremstruiken een vlasvink zijn gezang deed hooren. Groote steenen lagen daar omheen en Alice struikelde over een daarvan. Snel omvatte John haar lichaam, om haar voor vallen te behoeden. Beiden blikten elkander in de oogen.

„Alice — mijn Alice!“ was alles wat hij zeggen kon.

„O, John“, zuchtte zij, met moeite haar tranen weerhoudend, „hoe bitter betreur ik, hetgeen ik u aangedaan heb!“

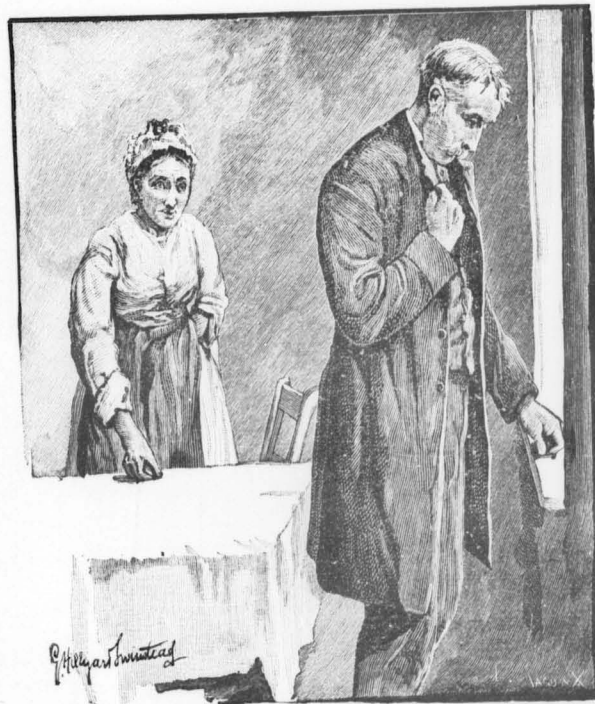
De trouwe blik van zijn bruine oogen zeide haar, dat hij haar nog steeds beminde en dat hij haar vergeven had.

Zij bezegelden hunne verzoening met een innigen kus, en nu had John zich niet over Alice's koelheid te beklagen!

HOOFDSTUK III.

De zomer was voorbij; de goudbruin-gekleurde aren waren reeds door den landman afgemaaid. Met den herfst was een goede oogst binnengebracht. De pachter en zijn vrouw leefden gelukkig als een liefhebbend paar en trachtten elkaars geringste wenschen te voorkomen. Maar hunne harten waren treurig gestemd.

„Ach, kon het maar zoo blijven!“ zuchtte Alice

Daarom achte zij zich gerechtigd hem te beknorren.

dikwijls in het bange vooruitzicht van haar aanstaand weduwschap.

„Nog slechts korten tijd!“ dacht John treurig, terwijl hij zich voorstelde, hoe gelukkig hij zou zijn, als niet die wolk boven zijn hoofd zweefde.

Het was inderdaad een donkere wolk — de schaduw des doods. Elken morgen als Alice opstond, zeide zij bekommerd tot zichzelf: „Weder een dag van ons samenzijn minder!“

En evenzoo dacht John: „Weder het uur van scheiden een dag nader. Een korte tijd voor zulk een zalighei!“

Maar geen van beiden waagde het, den anderen te zeggen, wat hun zoo zwaar op het hart drukte.

* * *

October was ten einde, de bladeren vielen af en November brak aan. Op den avond van Allerheiligen, den vooravond van Allerzielen, zaten John en Alice zwijgend aan weerskanten van het knetterend haardvuur.

Beiden zagen er gezond en krachtig uit. Toch lag er in de blikken, waarmede zij elkander bij tusschenpoozen ter sluiks en uitvorschend aanzagen, een eigenaardige uitdrukking.

Het waren liefdevolle en toch schuwe en bevreesde blikken, die zij op elkander richtten, als waren zij bang, dat het scheidensuur nabij was; geen van beiden waagde het echter, die vrees uit te spreken. Eindelijk vatte John moed. *Het moest gebeuren!*

„Alice, herinnert gij u nog, hoe ongelukkig wij verleden jaar om dezen tijd waren?“

„Ik herinner het mij zeer goed, John, ofschoon ik het liever zou willen vergeten.“

„Ik geloof, dat wij er na aantoe waren, elkander te haten,“ ging John op opgewonden toon voort. „Wij waren verbitterd en zouden den dood als eenigen uitweg van harte welkom geheeten hebben; gij misschien niet, Alice, maar ik, ik stond op het punt, hem te zoeken, om vrij te worden.“

„Ook ik verlangde naar den dood. Ik bad, dat ik sterven mocht, o, ik verblinde!“ weende Alice.

„En nu zouden wij dankbaar zijn, als het ons vergund was, nog eenige jaren met elkander te leven,“ zeide John met haperende stem. „Maar de tijd onzer bestraffing is daar en dit zal wel de laatste nacht zijn, dien wij in deze wereld te zamen doorbrengen.“

Alice had het kunnen uitjammeren, doch het geluid stakte haar in de keel.

„O, John,“ bracht zij eindelijk uit, „weet gij het ook? Hebt gij misschien die — die verschijning in den vorigen Allerzielen-nacht gezien?“

„Ik heb haar gezien,“ fluisterde John. „Sedert dien nacht heeft mij een zware last op de ziel gedrukt. Ik wilde het u zeggen, u voorbereiden, doch kon het ten slotte niet over mij verkrijgen. Ik liep rond met het voornemen, mij het leven te benemen — God vergeve het mij — en zoo begaf ik mij naar het kerkhof en meende, dat ik mijzelf zou zien voorbij komen. Maar, Alice, lieve

Alice, niet mijzelf zag ik daar, maar u!“

„John! John! En ik zag u! Ik — ik was er ook heen gegaan, geheel alleen en hoe doodelijk schrikte ik, toen ik u zag! Dat was de oorzaak van mijn ziekte. Ook ik heb het u altijd willen zeggen. Mijn hart dreigde te breken,“ riep Alice uit, terwijl zij nu eens weende, dan weder lachte, want in haar verward brein rees een vermoeden op.

„Dus,“ hernam John langzaam, „waart gij het zelf, die ik zag, gij, in eigen persoon?“

„Ja, ja, en gij waart het ook, gij zelf. En nu zult gij niet sterven!“

Buiten zichzelf van vreugde, wierp Alice zich snikkend in de armen van haar echtgenoot. Een tijd lang konden zij geen van beiden een woord uiten.

Eindelijk vroeg Alice:

„Maar wat was het voor een vreemd licht, lieve John, dat ons beiden bescheen?“

„Dat licht? Dat kwam eenvoudig van de stal-lantaarn, die ik onder mijn rok verborgen had, opdat de regen haar niet zou kunnen uitblusschen,“ lachte John. „O, Alice, hoe diep trof het mij in het hart, toen ik u zag, want ik had u lief, zooals ik u nog lief heb.“

„En een innig medelijden maakte zich van mij meester, als ik er aandacht, dat gij zoo spoedig zoudt moeten sterven. Had ik u voor dien tijd niet lief gehad, van dat oogenblik af beminde ik u,“ riep Alice uit, „want elke volgende dag kon ons scheiden en die verschrikkelijke gedachte deed mij

eerst beseffen, welk een trouw hart ik in u bezat.“

„Dan was de geheele geschiedenis misschien nog zoo'n groot ongeluk niet,“ zeide John, alsof hij overluid dacht. „Zij bracht ons nader tot elkander. De dag der scheiding moet eens komen, zij het in dit jaar of eerst over dertig jaren en met elke morgen komt hij ook nader. Maar zoolang wij elkander nog hebben, Alice, zullen wij, telkens als een van ons beiden zich eens over den ander boos maakt, steeds aan Allerzielen-nacht denken!“

BARON EN ERFDOCHTER.

Vrij naar het Engelsch van

WALTER BESANT.

In de maand Juni zal men niet veel toeristen ontmoeten; vooral niet in het Engelsche merenland.

Liefhebbers van uitstapjes hebben dan hun reisplan nog niet opgemaakt; de voetwandelaars hebben hunne geoeffende beenen nog niet in beweging gezet; de reiskoetsen staan nog met een laag stof bedekt in de stallen en van de veelkleurige aanplakbiljetten, waarin de goedkoope excursietreinen worden aangekondigd, merkt men nog niets. Wie in deze maand voor zaken op reis gaat, zal slechts een enkelen keer een toerist ontmoeten, als 't ware

een ooeivaar, die te vroeg het Zuiden heeft verlaten; iemand, die met zich zelf verlegen is en wien het vaak is aan te zien, dat hij er spijt van heeft, zijn huisgoden zoo te ongelegener tijd den rug te hebben toegekeerd. In de maand Juni zijn de hotels en herbergen in de streek der meren nog ledig, wat evenwel in sommige opzichten niet zoo kwaad is voor de toeristen. De portier is dan iets vlugger en toeschietelijker; de bedienden zijn heel wat gediensstiger; de hotelchef behandelt iemand minder uit de hoogte dan een paar maanden later, als het seizoen in vollen gang is. De toerist vindt gastvrijheid, geen betaalde diensten; de bedienden — in de maand Juni zijn het alle vrouwelijke bedienden — lachen hem vriendelijk toe en het beste wordt voorgediend, wat keuken en kelder bevatten. En de toeristen zelf, die in dezen vroegen tijd ver van huis omzwerven, zijn ook vriendelijker. Zij hebben elkaar meer noodig, om de eenzaamheid te vergeten en de verveling te verdrijven. Als zij elkander zoo dag aan dag weer op hunne uitstapjes of aan de table d'hôte ontmoeten, kan het niet uitblijven, of zij moeten op den duur wel kennis met elkaar maken. Eerst een lachje en een vluchtige groet, afgedwongen ten spijt van de deftige terughouding, waarin elk zich tracht te hullen; vervolgens een paar woorden uit beleefdheid gewisseld; den volgenden dag een praatje aan de table d'hôte over het weer of een gebeurtenis van den dag; daarna eene kennismaking, die voor beide partijen zeer aangenaam belooft te worden, en ten slotte komt men

tot de verrassende ontdekking, dat men dezelfde verre kennissen heeft, — ja, dat de grootvaders van weerszijden op dezelfde school gingen, bij dezelfde compagnie dienden of naast elkaar woonden en alle dagen in dezelfde club hun kaartje legden, welke ontdekking menigmaal den eersten grond legt tot eene vriendschap voor het leven.

In hetgeen nu volgt geven wij het verhaal van twee gezelschappen, die in de maand Juni een reisje deden door het merenland; wij vertellen, hoe het kwam, dat zij elkaar steeds in dezelfde hotels en op dezelfde plaatsen ontmoetten, hoe zij ten laatste met elkaar begonnen te spreken en wat er verder met hen gebeurde.

Het eerste gezelschap, — ik noem 't het eerste, omdat dit het eerst was aangekomen -- bestond uit twee jonge mannen, genaamd Philip Ainslie en James Sevenoke. Tusschen beide mannen bestond een groot contrast en dit was misschien wel de hoofdoorzaak van hunne nauwe vriendschap. Philip Ainslie was een zeer werkzame en begaafde jonge man, die op jeugdigen leeftijd reeds privaatsdocent aan de universiteit van Cambridge was. Jem Sevenoke daarentegen lag het liefst op zijn rug en praatte en, wat zijne studie betrof, hij had juist genoeg gedaan, om door zijne examens te komen. Terwijl Philip Ainslie eene groote intellectuele werkzaamheid aan den dag legde, wijdde Jem zijn meeste zorgen aan zijn lichaam. Had hij een paar duizend jaar vroeger geleefd, dan zou hij een steun voor de wijsgeerige school der epicuristen zijn geweest

nu stelde hij zich tevreden met de rol van stillen bewonderaar en navolger dezer filosofenschool. Beider verschil in geestesfunctie teekende zich af in hun uiterlijk. Philip had een lange en ranke gestalte, hij was vlug in zijne bewegingen en had een paar heldere, schrandere oogen. Zijn vriend daarentegen was breed en dik en had een glimmend, vol gezicht; uit elk zijner bewegingen sprak langzaamheid en vadsigheid — uit de wijze, waarop hij op een stoel ging zitten en uit den opslag zijner oogen, die te lui waren, om zich wijd te openen. Philip Ainslie was eerezuchtig, en al was zijn eerezucht nog op iets onbepaalds gericht, zij was eervol. Hij droomde er van, eene rol in de politiek te spelen en zijne talenten waren groot genoeg, om zich met de verwezenlijking dier droomen te mogen vleien. James daarentegen, die rijk en onafhankelijk was, verklaarde, dat niets ter wereld de moeite waard was, om zich er voor in te spannen, of het moest al een lekker glas wijn of een fijne schotel wezen; twee zaken, die hij evenwel nooit op de juiste waarde had weten te schatten, omdat hij ze nog nooit had gemist.

Deze twee jonge mannen waren eene week te Ambleside geweest, toen het andere gezelschap verscheen. De ontmoeting had volgenderwijs plaats. Op den voorlaatsten morgen van hun verblijf te Ambleside, terwijl ze in de koffiekamer op het ontbijt wachtten, ging onverwacht de deur open en traden er twee dames binnen. Beiden waren nog jong; zij kwamen bedaard binnen, namen plaats aan het andere eind van de lange tafel en begonnen

te praten. Zij waren alleen, doch schenen volstrekt niet verlegen. Mogelijk, dachten de jonge mannen, worden zij vergezeld door haar moeder of een andere oudere reisgenoot, die nu nog op hare kamer is. De twee jonge mannen waren door haar komst zeer verrast; zij zagen haar voortdurend van terzijde aan en maakten bij zich zelf de opmerking, dat zij beiden mooi, inderdaad mooi waren. Een van de twee althans was geen alledaagsche verschijning. Zij had schoone, regelmatige trekken, een mooi klassiek gevormd hoofd, weelderig, kastanjebruin haar en diepblauwe oogen. Daarbij eene koninklijke stalte, waarin bevalligheid en waardigheid om den voorrang strenden en waarmede haar gelaat vol uitdrukking geheel in overeenstemming was. Misschien ware zij menigeen iets te statig, te koel voorgekomen; maar zoo dit een gebrek is, dan wordt dit toch onmiddellijk vergeven door elken man, jegens wien die koelheid niet meer getoond wordt. Het andere meisje was van een luchthartiger type en had een meer alledaagsch voorkomen; zij was kleiner van gestalte, had blond, krullend haar en een vroolijk, innemend gelaat; doch niemand zou haar eene volmaakte schoonheid noemen, zelfs haar minnaar niet; zij was in 't geheel geen koningin, maar een meisje, dat lachte en babbelde en in haar reisboek keek; een meisje, dat deed denken aan het vroolijk zangvogeltje, dat door zijn helder gekwinkeleer uit de donkerste kamer de somberheid verdrift; een vroolijke, wufte spring-in-'t-veld, tot wie ieder zich aangetrokken moest gevoelen. Zij babbelden op

opgewekten toon met elkaar, zonder zich in 't minst aan de aanwezigheid der vreemdelingen te storen.

Toen het ontbijt was afgelopen, stonden zij van tafel op en verlieten de kamer.

„Ongetwijfeld Amerikanen,“ zei Jem, toen zij de deur achter zich hadden dichtgetrokken. „En van 't beste soort; zij bevallen mij, ouwe jongen.“

„Naar 't schijnt, reizen zij alleen“, antwoordde Ainslie. „Waarom zouden zij het ook niet doen, als zij het plezierig vinden! Ik onderstel, dat ze best in staat zijn, voor zich zelf te zorgen.“

„De grootste van de twee ziet er bijzonder knap uit,“ hernam Jem. „Een juweel van een meisje. Ze moest hier eenigen tijd blijven; ik wed, dat ze wel eene verovering zou maken en iemand trouwen. Voor jou bij voorbeeld zou zij eene goede partij wezen, als zij althans in je smaak valt. Ik kan haar niet trouwen, omdat ik, geloof ik, verloofd ben.“ Hij zuchtte. „Ik ben evenwel maar al te bang, dat we haar niet meer zullen ontmoeten. Dat is het ongelukkige van zulke kennismakingen in hotels.“

Men ziet de aardigste meisjes ter wereld, men veroorlooft zich de weelde, er zelfs verliefd op te worden; vraagt zich af, wie ze mogen zijn, vanwaar ze komen en waar ze heengaan, en jawel, men ziet ze in 't geheel niet meer terug. We zijn als de vliegen onder de schaduw van een heg. Komaan, Philip, we gaan maar eens naar Stock Gill Force en rooken daar een pijpje.“

Stock Gill Force was een van de mooiste punten

nabij Ambleside; er was een schilderachtige waterval, dien geen toerist zou verzuimen te gaan zien. Er was op dit oogenblik slechts één bezwaar tegen het rooken. Zij troffen er namelijk de jonge dames aan, die er zaten te teekenen. De kieschheid verbood hun dus, genoemde plek tot einddoel van hun tocht te nemen en daarom gingen zij hooger op.

Dit was het begin. Des namiddags wandelden zij huiswaarts langs Rydal Water en daar passeerden zij de beide dames, die er onder een hoogen olm zaten, van waar zij een prachtig vergezicht op het meer hadden. Bij het diner zaten zij met de dames aan dezelfde tafel, doch niet aan hetzelfde eind; en ofschoon de twee vrienden fluisterend spraken, praatten de beide meisjes luid, zonder zich om de overige gasten te bekommeren. Misschien is er niemand, die het Amerikaansche meisje evenaart in trotsche onverschilligheid jegens de buitenwereld.

Den volgenden dag verlieten de beide mannen Ambleside en gingen naar Grasmere. Toen zij 's middags hun luncheon wilden gebruiken, troffen zij hier de beide jonge dames aan. Des namiddags deden de jonge mannen een uitstapje in de buurt van dit schilderachtig gelegen vlek. Zij beklommen een met dennen bedekten berg; een vermoeiende tocht van verscheidene uren. Op den terugweg vonden zij de meisjes te Easedale voor een hut zitten, waar in Augustus gemberbier is te krijgen. Dezen keer namen de heeren den hoed af. Dit was de eerste stap tot toenadering; het begin der kennismaking.

's Avonds zaten ze samen aan het diner; nu aan hetzelfde eind der tafel. De heeren bleven aan het venster staan, tot de dames hare plaatsen hadden ingenomen; toen namen zij de stoelen aan de overzijde en vroegen verlof daar te mogen zitten. Het was duidelijk, dat dit de tweede stap was.

Onder het diner praatten zij over de meren en over de plaatsen, die zij tot dusver hadden bezocht; over de hotels, waar zij een vriendelijken waard en over die, waar zij een lompen hadden aangetroffen; zij spraken ook over letterkunde, over Coleridge en Wordsworth. De grootste van de beide dames, die met het kastanjebruine haar, was blijkbaar zeer goed in de literatuur tehuis. Jem wist precies te vertellen, in welke hotels de beste wijn werd geschonken en waar men het lekkerste bier dronk. De jonge dame met het blonde haar luisterde aandachtig naar deze belangwekkende mededeelingen. Ook kwamen de heeren nu tot de belangrijke ontdekking, dat het donkerbruine meisje, die met de vorstelijke gestalte, Nell of Nellie heette en dat de naam van de andere Mamie was. Na het diner, toen de heeren in de rookkamer zaten, schelde Jem om het vreemdelingenboek. Thans hoopte hij zijne nieuwsgierigheid te kunnen bevredigen, doch zij werden er niet veel wijzer uit. Het eene meisje had haar naam geschreven als Eleanor Ingress, Clifton, Vermont, en de andere als Mary A. Maldon, Boston, Massachusetts.

„Uit zoo'n naam en adres word je toch ook nog

..... ging onverwacht de deur open en traden er twee dames binnen.

In den tuin.... zat Eleonor Ingress.

niet veel wijzer“, zei Jem. „Ik geef het iedereen te doen, om daar nu uit op te maken, wie deze aardige dametjes zijn. Dan heeft men heel wat meer aan het opschrift van een grassteen; met een beetje verbeeldingskracht kun je daaruit een geheele levensbeschrijving samenstellen.“

„Zij reizen waarschijnlijk me z'n beiden; het zijn twee geëmancipeerde jonge dames“, meende Ainslie. „Onze Engelsche vrouwen zouden met meer zelfbewustzijn van haar vrijheid gebruik maken.“

Den volgenden morgen verschenen de meisjes niet aan de ontbijttafel; zij hadden reeds vroeg ontbeten en waren toen uitgegaan. De beide jonge mannen waren daardoor teleurgesteld, want zij hadden gehoopt, de kennismaking van den vorigen dag te kunnen voortzetten. Na ontbeten te hebben verlieten ook zij het hotel, om hunne dagelijksche wandeling te doen. Hun weg voerde hen naar den breeden top van den Helvellyn-berg. Tot hun groote verrassing troffen zij daar de meisjes aan, die er van haar vermoeiende klimpartij uitrustten. De dames lachten en de heeren lachten — het was toch ook kluchtig, elkaar overal te ontmoeten — en zij gingen weer gezamenlijk den berg af. Dien avond zaten zij na het diner bij elkaar in de koffiekamer en daarna maakten ze gezamenlijk een roeitochtje op het meer. Het was een verrukkelijk uurtje. De ondergaande zon verguldde de toppen der bergen en de kruinen der boomen van de kleine landtong, waar zij omheen roeiden. Het water van het meer was vlak als een spiegel en

in de doorzichtige lucht, waarboven zich het lichtblauw gewelf spande, hadden zij een heerlijk vergezicht over het omringend landschap. 's Avonds, na hunne terugkomst in het hotel, spraken zij over dichtkunst en dichters. De meisjes waren zeer goed tehuis op dit gebied en zij spraken zeer gemeenzaam over Amerikaansche schrijvers, van wie zelfs Ainslie nooit had gehoord.

„Nell,“ zei Mamie 's avonds, toen zij op haar kamer waren, „dit is de eerste avond, dat ik genoten heb, sedert we hier zijn aangekomen. Ik heb mij er over verwonderd, dat zooveel Amerikanen door het oude land reizen, zonder met een enkelen Engelschman te spreken. Velen doen zoo, dat weet ik zeker en dan gaan zij naar huis terug en spreken kwaad van Engeland, omdat zij geen introductiebrieven hadden.“

„Ja,“ antwoordde haar vriendin. „Het is voor ons een zeer prettige afwisseling. Het schijnen twee welopgevoede jonge mannen te zijn. Heb ik hen goed begrepen, dan zijn ze voornemens, morgen te vertrekken. Het beteekent toch iets, te kunnen zeggen, een geheelen avond met twee echte Engelsche gentlemen te hebben gesproken en dat zonder eerst aan hen voorgesteld te zijn.“

„Ik ben er achter gekomen, hoe ze heeten. De lange, schrale heer, die zoo recht op zijn stoel zit en zoo geleerd spreekt, heet Philip Ainslie en geeft les aan de Hoogeschool te Cambridge. Hij is een professor, denk ik. De ander heet James Sevenoke

en woont op een of ander kasteel in Warwickshire.’

Het kwam mij voor, dat een van beiden Mr. Ainslie, geloof ik, zoo dit zijn naam is, als een man van groote beschaving sprak. Het is wel aangenaam te denken, met zulk een geleerd man geconverseerd te hebben.”

„Ja, hij is als een echte eilander zeer goed tehuis in de literatuur van zijn eigen land.“

„Mamie, spreek toch niet van eilanders. Laten wij onze dwaze republikeinschen trots afleggen. Het zijn gentlemen en geleerden. Kunnen wij nog meer verlangen? Zouden wij het tehuis beter getroffen hebben? Denk je, lieve, dat onderwijzessen, zooals wij, in het landstadsje, waar wij werkzaam zijn, kunnen hopen op het gezelschap van zulke gentlemen en geleerden als deze heeren?“

„Het zijn ook een paar jonge mannen met een sterk ontwikkeld gevoel voor vrouwelijke liefalligheid, — neen, ik zal het niet meer zeggen. . . Goeden nacht, Nelly.“

„Ik ben wel nieuwsgierig,“ zei Jem 's avonds in de rookkamer, „tot welken stand deze beide meisjes behooren. Zij spreken als jonge dames van deftigen huize, kleeden zich smaakvol en hebben beschaafde manieren. De grootste is wel wat erg ongenaakbaar; het is alsof zij een gordel draagt met lange, scherpe punten, waarmede het lang niet prettig is in aanraking te komen. In elk geval zijn het een paar echte Amerikaanschen. Zouden zij, voor ze op reis zijn gegaan, eerst de meening

van hunne broers of van hun vader gevraagd hebben? Waarschijnlijk niet. Zij zullen ook wel schatrijk zijn."

"In allen gevalle zijn het welopgevoede, goed belezene en zeer beschaafde meisjes," antwoordde Philip. "Ik zou wel graag nog eens een avond in haar gezelschap doorbrengen, daar ik overtuigd ben, dat er in het hoofd van een dier meisjes denkbeelden wonen, die men met een beetje meer spreken kan te weten komen."

"Wat mij betreft," zei Jem, "het schijnt mij toe, dat haar gezelschap het vervelendste hotel gezellig kan maken. Verzoek haar, hier nog een poos te blijven, dan blijven wij ook. Ik heb niets te doen, en het komt er mij dus niet op aan, of ik mijn verblijf hier nog wat rek; ik wil hier nog vijf honderd jaar blijven, als zij het ook doen.

* *

"Is uw verder reisplan al gemaakt?" vroeg Philip den volgenden morgen aan 't ontbijt.

"Wij hebben niet veel tijd te verliezen," antwoordde Eleanor. "Wij moeten met de stoomboot, die den 25 dezer van Liverpool vertrekt. Zoo blijven ons dus nog tien dagen over. Heden denken wij naar Derwentwater te gaan. Van daar reizen wij door Borrowdale naar Rostwaite-Hotel en vervolgens over Sty Head Pass naar Wastwater. Dan moeten wij terug naar Windermere en van daar met den trein naar Liverpool."

"'t Is merkwaardig," zei Jem glimlachend; "ik begrijp heelemaal niet, hoe dat zoo treft; 't is merkwaardig, ons reisplan komt volkomen met het uwe overeen. Wij kunnen er daarom op rekenen, u nog eens te ontmoeten."

Het was inderdaad zeer opmerkelijk, dat ongeveer een uur, nadat de jonge dames aan de deur van het Derwentwater-Hotel waren afgestapt, de beide jonge mannen ter zelfder plaatse aankwamen.

Aan het diner begroetten zij elkaar als oude bekenden en zonder de minste verrassing te laten blijken. Na het diner huurden de jonge mannen een boot, zooals zij ook te Grasmere hadden gedaan en roeiden de jonge dames over het meer, dat op dit punt zeer smal is, en tusschen de menigte kleine eilandjes door. Zij maakten elkaar aandachtig op de verhalen en legenden, die omtrent sommige dezer eilandjes nog in omloop waren en bewonderden de schoonheid van het berglandschap, thans in gouden gloed gehuld door de ondergaande zon. Eerst toen het volkomen donker was geworden en er een koude damp opkwam, die de meisjes deed huiveren, roeiden zij naar het hotel terug.

Zij ontmoetten elkander eveneens in het Rostwaite-Hotel in Borrowdale en samen wandelden zij over Sty Head Pass, op welks hoogst gelegen punt zij een pic-nic hielden. Gedurende al dezen tijd waren zij vroolijke reisgenooten, kameraden, die ongedwongen over allerhande onderwerpen met elkander praatten, al ontveinsden zij het zich niet, dat het tegenwoordige leventje te prettig was, om lang te kunnen duren.

Nu reeds ontwaarden zij tot hun schrik, dat er van de tien dagen al zes waren omgevlogen. Nog slechts vier dagen bleven over. Op den vierden dag moesten de meisjes te Liverpool wezen. Slechts vier dagen!

Als echte gentlemen beijverden de beide jonge mannen zich, het de dames zoo aangenaam mogelijk te maken; elk deed zijn best, oude, geestige verhalen uit zijn herinnering op te diepen en dikwijls weerkaatsten de bergwanden den helderen lach der beide meisjes, vooral wanneer Jem op zijn doodleuke manier zijn studentengrappen vertelde. Maar de gesprekken werden, toen de gewone stof uitgeput raakte, vertrouwelijker, zelfs persoonlijker, en als van zelf scheidden zij in paren.

Op den avond van den zesden dag — zij logeerden nog te Wastdale — wandelden Philip Ainslie en Eleanor langs den oever van het meer, terwijl Jem en Mary Maldon in het hotel waren. Philip, anders zeer terughoudend, was nu bijzonder mededeelzaam. Er was iets, dat hem als 't ware drong, over zich zelve te spreken. Hij zeide, dat zijn kalm leven aan de Hoogeschool hem volkomen beviel, dat het drukke gewoel der wereld niets aantrekkelijks voor hem had, dat hij volstrekt niet naar eereambten streefde, al spoorden zijn vrienden hem soms aan, eene politieke loopbaan te kiezen; de gewone taal van jonge lieden, die zich hunne kracht nog niet bewust zijn. — Sommigen blijven onder den invloed van dat gevoel, zoolang, tot het te laat is. Dan zien zij anderen stijgen op de lad-

der van eer en roem en zij zuchten, als zij hunne enge studeerkamer rondzien.

Eleanor antwoordde weinig; zij luisterde evenwel met belangstelling.

Jem Sevenoke en Mamie bevonden zich in de kleine zitkamer van het dorps-hotel. Hij lag gemakkelijk in zijn fauteuil, terwijl het jonge meisje praatte.

„Weet gij,“ zei het meisje, „toen wij hier eerst in 't land kwamen, dachten wij overal trotsche lords te zullen ontmoeten, met veel bedienden, nederig buigende. Ik stelde mij in gedachten voor, hoe ik hen met trotschen blik zou voorbijgaan, om hun te toonen, dat wij Amerikanen toch veel hooger staan dan de Engelschen. Tot dusver hebben wij echter nog geen enkelen lord ontmoet en ook niemand nederig zien buigen; — en toch zou ik zoo graag eens een heuschen lord spreken, al was het maar alleen om te zien, of lords beter zijn opgevoed dan andere menschen.”

Op dit oogenblik voer er een ondeugende geest in Jem, die hem toefluisterde: „Ja, speld haar iets op de mouw; doe haar verbaasd staan.“

Hij zat rechtop in zijn stoel, maar het was hem aan te zien, dat het hem bij zijne vadsigen aard moeite kostte.

„Nu, als dat uw hoogste wensch is,“ zeide hij, „dan geloof ik, dat die spoedig vervuld kan worden. Maar, ziet ge — hij wil het graag geheim houden; ik ben bang, dat ge het verklappen zult — wij hadden afgesproken, er niemand iets van te zeggen.

Als ge evenwel belooft, hem niet te laten merken, dat ge weet, wat ik weet. . . .“

„Ge spreekt in raadselen, mijnheer Sevenoke“.
zei Mamie.

„Dat komt, omdat ge mij er toe brengt, iets verkeerd te doen. Nu dan! Ik bedoel . . . ik wou zeggen, dat mijn vriend Philip Ainslie — zooals hij zichzelf noemt — lid van het Hooger Huis en dus lord is.“

„Lid van het Hooger Huis? Wilt gij zeggen, dat mijnheer Ainslie een lord is?“

Jem knikte. „Daar hij opziet tegen al den last, die aan het dragen van dezen titel verbonden is, reist hij incognito.“

„O, goede Hemel, nu heb ik mijn zin. Hoe is zijn eigenlijke naam?“

„Philip, burggraaf Maddingley.“ Jem noemde den eersten, den besten naam, die hem in de gedachte kwam. „Een geslacht, dat zijn aanzien aan Eduard III te danken heeft. Een van zijn voorvaderen is onder Hendrik VIII onthoofd; een ander viel in den slag bij Naseby, strijdende aan de zijde van koning Karel I; een ander werd op last van Cromwell onthoofd en een moest op bevel van Karel II zijn hoofd op het schavot laten. —

„Maar het is toch alleraardigst te denken, dat wij met zoo'n voornamen Engelschman, met een lord, gereisd hebben. En toch, hij ziet er niets voornamer uit en spreekt ook niets beter, dan een leeraar aan een Amerikaansch college.“ —

„Vindt ge niet, dat hij iets deftigs, iets zeer

voornaams in zijn voorkomen heeft? Vindt ge niet, dat er iets adellijks zit in de gebogon lijn van zijn bovenlip, — in het kwijnend laten hangen van zijn oogleden en in het puntje van zijn oor?“

„Om u de waarheid te zeggen: neen, ik heb daar niets van bemerkt. Er zijn vele jonge Amerikanen, die er veel aristocratischer uitzien dan hij. Niet dat hij geen aangenaam mensch is en niet welopgevoed, maar och, — zij wrong haar handen met een ietwat wanhopig gebaar — „zijn niet alle Engelsche aristocraten losbollen?“

„Allen, behalve deze eene. Gij moogt Philip Ainslie, burggraaf Maddingley, gerust vertrouwen.“

„Is hij schatrijk?“

„Vijftig jaren geleden had u die vraag wel mogen doen, maar tegenwoordig is niemand schatrijk, die niet in Amerika woont. Alleen in Noord-Amerika zijn alle menschen millionairs en alle meisjes rijke erfdochteren.“ —

Bij deze woorden ging het ondeugende duiveltje dat Jem zooeven tot grootspraak had aangespoord, in Miss Maldon over. Het deed haar lachen, haar oogen glinsteren en haar lippen beven. Het fluisterde haar toe: „Zeg het hem; zie, wat er van komt; zie eens, wat de edele lord dan zal doen.“

„Nu, wij zijn niet allen millionairs“, zei zij. „Ik ben er geene, dat is tenminste zeker. Maar — ja, we waren van plan het niemand te vertellen — ik weet zeker, dat zij er boos om is, als ik het vertel, — we hadden afgesproken, dat niemand het mocht

weten. — Zoo gij evenwel belooft, haar niet te laten merken...”

„Ge praat mij na,” antwoordde Jem. „Ik sprak wel ietwat raadselachtig.”

„Ja, wat zedet gij ook weer; gij verleidt mij tot iets verkeers. O, maar er steekt ook zooveel kwaads niet in. Bij ons te lande weet iedereen het. Nelly is een millionaire, als gij het weten wilt. Niemand kan — en ook Nell niet, omdat zij er nooit naar vraagt — op eenige millioenen na zeggen, hoe rijk zij is. Maar vijftig millioen bezit zij zoo goed als een rooden cent en er komt nog al meer bij!”

Jem viel met een zucht in zijn stoel terug. „Wat moet het toch verschrikkelijk wezen, zooveel te bezitten en in staat te zijn, zoo weinig te verteren.”

„Ik vertelde u dit, mijnheer Sevenoke,” liet Mamie er op volgen, „opdat gij en uw vriend, ofschoon ge onder valsche vlag wenscht te varen en u voor professoren uitgeeft, terwijl gij adellijke lords, of wie weet wat nog meer, zijt, niet zult kunnen zeggen, dat wij evenzoo handelden.”

II.

„Nell, ik heb een wonderlijke ontdekking gedaan. Ze betreft uw vriend, mijnheer Ainslie,” zei Mamie, toen de beide meisjes 's avonds in haar slaapkamer waren.

„Niets meer mijn vriend dan de uwe, Mamie.” Toch bloosde Nelly, waardoor zij er mooier uitzag dan ooit.

Mamie schudde haar hoofd wat heen en weer. „Mijn vriend dan, als je wilt. Nu, en wat denk je wel, wat ik van mijn vriend gehoord heb?”

„Gut, dat weet ik niet. Wat is er voor bijzonders betreffende hem te vernemen? Hij is leeraar, heeft ook een beetje geld en is aangezocht geworden, om zich voor het Parlement candidaat te stellen.”

„O, een beetje geld; ik wou wel eens weten, wat hij een beetje noemt. Zich voor 't Parlement candidaat stellen? Wel Nelly, hij is in 't Parlement, indien hij wil. Hij is pair van Engeland, lord, geen leeraar of professor of zoo iets, maar baron, graaf, burggraaf, ik weet niet wat.”

„Maar dat kan niet zijn. Hij zou het mij gezegd hebben, als dit zoo was.”

„Mijnheer Sevenoke vertelde het mij. Zijn eigenlijke naam is Lord Maddenfort of zoo iets. Maar hij heeft een afkeer van vleierij en daarom reist hij onder een aangenomen naam. Het kan wezen, dat hij professor is, maar stellig is hij een lord.”

Nelly ging met verhoogde kleur zitten. „En dat na alles wat hij mij verteld heeft!” sprak zij. „Zoo iets deed hij mij in 't geheel niet vermoeden. Niet dat hij ronduit zei, dat hij geen lord was. Ik had het nooit gedacht. — Misschien verbeelde ik mij, dat lords altijd sterren en ordelinten op hun jas dragen.

O, het spijt mij zoo, het spijt mij zoo! Nu voel ik, dat alles bedorven is. Ik schaam mij zoo.“

„Laat niet blijken, Nell, dat je het weet. Hoe! zijn wij geen burgeressen van den machtigsten staat der wereld? Zullen wij ons laten imponeeren door den tienden drager van een dwaas, adellijk gezicht.“

„Mijnheer Ainslie ziet er niet dwaas uit. Het spijt mij, Mamie, omdat deze ontdekking — geloof jij het ook niet? — het aangename van de herinnering aan de prettige reis met twee zulke jonge, welopgevoede heeren zal bederven. Zij hebben ons ten opzichte van hun stand misleid. Hij sprak zoo goed en sympathiek en was zoo rijk aan denkbeelden. En toch was hij een lord! Nu — zij zag haar vriendin blozend en met eene uitdrukking van hardheid in haar oogen aan — „wat komt het er ook op aan! Het kan ons niemendal schelen, in 't geheel niets.“

„Het kan ons niets schelen, Nell, ge hebt wel gelijk.“ Maar mej. Maldon keek zeer verdrietig bij deze woorden en zag haar vriendin nieuwsgierig aan.

Mejuffrouw Eleanor Ingress stond op en ging voort heur haar te borstelen.

„Het moet toch wel voor een man iets verschrikkelijks, iets zielbedervends wezen, een lord te zijn. Gescheiden te leven van andere menschen door zoo'n groot verschil in stand; door ieder met onderscheiding behandeld te worden, alleen omdat men een aanzienlijken titel draagt, al is men nog jong, te jong, om te hebben kunnen toonen, dat

men onderscheiding verdient; geëerbiedigd te worden, terwijl men misschien niets anders is dan een verachtelijke losbol.“

„Mijnheer Sevenoke zegt, dat zijn vriend geen losbol is; hij is de eenige lord, die het niet is. Hoe kan dit land bestaan, Nelly, als in zijn Hooger Huis alleen losbollen zitting hebben?!“

„'t Is de stand!“ sprak Eleanor bij zich zelve. „Waarom zouden de menschen toch den stand eerbiedigen? Een naam of titel maakt toch geen wezenlijk verschil; die kan geen verstand of talent of geestkracht of flinkheid en schoonheid geven! Hoe lang zal het nog duren, voor dit groote volk zich losmaakt van de dwaze vereering van rang en stand?“

„Ik heb ontdekt,“ zei Jem 's avonds, toen hij en Philip een sigaar zaten te rooken, „waardoor deze twee meisjes zoo onafhankelijk en zelfstandig zijn. Het komt, omdat een van haar zoo ongeloofelijk Amerikaansch rijk is. Zij is rijk, naar de begrippen van haar land, dat alleen uitersten kent. Zij bezit vijftig millioen — vijftig millioen dollar; dat is meer dan tien millioen pond sterling; vijf honderd duizend pond rente per jaar — wat zeg je er van? Bijna vijf shillings per minuut. En toch reist zij heel gewoon, precies als gij en ik.“

„Wie van beiden is de millionaire?“

„Het groote, slanke meisje — het mooie meisje — het koninklijke meisje; het meisje, dat Eleanor Ingress heet.“

„O, wat spijt mij dat!“ Philip Ainslie kleurde er van. „Ik weet niet hoe het komt, dat het mij zoo spijt. — Het doet er natuurlijk niets aan toe. Wij kennen haar eerst kort. Ik hield haar voor interessant en zeer schrandere. Zij praatte volstrekt niet, alsof zij schatrijk was; eer het tegendeel, dunkt mij. Nu, wij behoeven er ons natuurlijk niets van aan te trekken — het was maar een toevallige kennismaking.“

„Slechts eene toevallige kennismaking,“ herhaalde Jem, zijn vriend scherp aanziende.

„Ik stel mij zoo voor,“ vervolgde Philip, „dat het iets verschrikkelijks moet zijn, zoo enorm rijk te wezen, gescheiden van alle andere menschen, die werken voor hun brood of om vermogen te vergaren, — met onderscheiding behandeld te worden, alleen omdat men rijk is. Geld! Waarom zou men geld eerbiedigen? Rijkdom kan geen verstand, talent, of wat ook geven! Hoe lang zou het nog duren, vóór de Amerikanen die dwaze vereering van het geld zullen laten varen?!“

III.

Den volgenden dag ging het gezelschap uiteen.

Van het naaste station werd Jem een telegram gebracht, dat hem noopte, huiswaarts te keeren. Toen de meisjes beneden kwamen om te ontbijten, was hij reeds vertrokken.

Het vertrek van één lid van een reisgezelschap

van vier personen mag voor de anderen wat verdrietig wezen, het behoeft het gezellig verkeer nog niet te bederven, de verhouding niet gedwongen te maken. En toch was dit laatste het geval. Ainsley praatte over de merenstreek, alsof hij aan tafel zat tegenover vreemden, die hij eerst nu had ontmoet. Ook de meisjes spraken niet zoo vrij als anders. Het gesprek wilde niet vlotten. Ainsley vroeg niet eens, wat haar plan was voor dezen dag. Toen zij van tafel waren opgestaan, greep hij zijn hoed en ging heen.

„Het werd tijd, dat hieraan een einde kwam,“ mompelde hij. „Men zal nooit kunnen zeggen, dat ik om geld ben getrouwd. Zij heeft mij misleid. Zij heeft mij aanleiding gegeven, haar over mij zelf en mijne bescheiden wenschen en vooruitzichten te spreken. Zij antwoordde mij, alsof zij volkomen arm was; en sprak, alsof het een groot voorrecht was, een reis te kunnen maken; een voorrecht... en dat met haar millioenen! Er blijft mij nu niets te doen over, dan te maken, dat ik weg kom.“ Hij ging heen, deze woorden bij zichzelf herhalende. „En van morgen“, vervolgde hij halffluid, „van morgen toen zij de trap afkwam, was zij zoo koel en zoo op een afstand, alsof wij nog nooit met elkaar gesproken hadden. Ik denk, dat zij van plan is, naar huis te gaan en te vertellen, dat een Engelschman haar en haar geld trachtte te trouwen, maar dat zij hem te slim af was.“

Hij wandelde den geheelen dag buitenshuis rond; hij was boos en gevoelde zich gegriefd. 's Avonds

na het diner kwam hij hongerig en vermoeid terug, nog verdrietiger dan des morgens, wyl het hem nu eerst recht duidelijk was, dat hij in zijne intimiteit met het Amerikaansche meisje te ver was gegaan. Hoe meer hij zich voorstelde, hoe schoon en zachtaardig zij was, des te ontevredener hij werd.

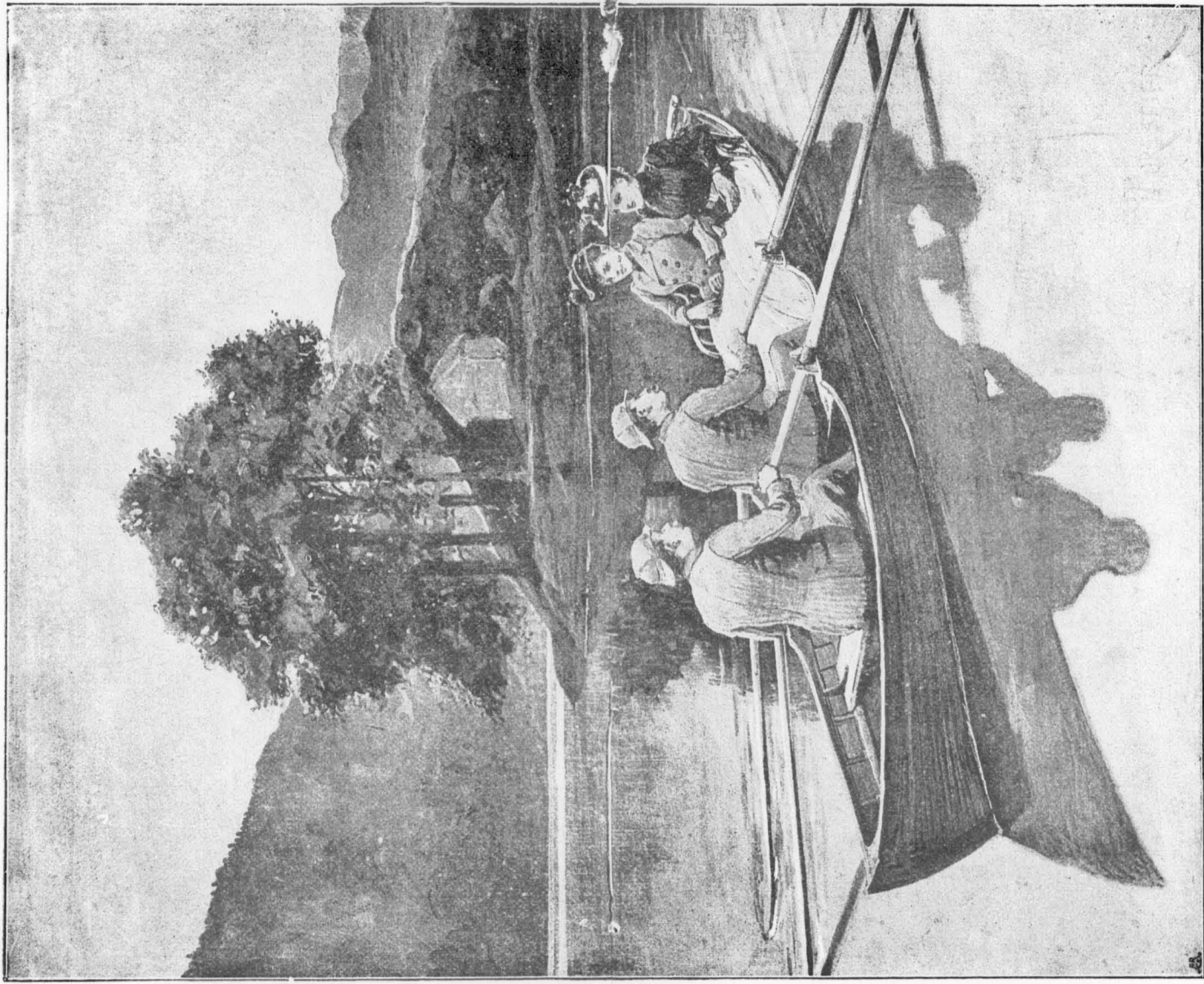
Het diner was afgeloopen. Hij liet zich een kouden maaltijd opdienen, zonder veel te letten op hetgeen hij at. De meisjes waren uitgegaan.

Om negen uur ging de deur open en trad Mamie binnen. Ainslie stond bij het raam en zag in sombere afgetrokkenheid naar buiten.

„Ik hoop, dat ge een genoeglijken dag hebt doorgebracht, mijnheer Ainslie,“ zeide Mamie, terwijl zij, met de armen over elkaar geslagen, voor hem ging staan. Hij antwoordde niet terstond. „O, ik wil u wel anders noemen, als u dat liever heeft,“ voegde zij er bij.

„Ik heb ..... waarom zou ik geen prettigen dag gehad hebben?“ vroeg Ainslie.

„Mijnheer Ainslie, er heeft een misverstand plaats gehad,“ hernam Mamie; „er zijn sommige zaken verzwegen; ik wil niet zeggen, dat er een verkeerde voorstelling van zaken is gegeven. Wij hebben een zeer genoeglijke veertien dagen gehad — morgen vertrekken we naar Liverpool — we zullen elkaar nooit terug zien. Ik denk, dat gij, zulk een aanzienlijk man, wel nooit weer aan twee nederige Amerikaansche meisjes denken zult, — doch vindt ge het ook niet het beste, dat wij na zulk een plezierige

..... en roeiden de jonge dames over het meer

veertien dagen als goede vrienden scheiden? Ik bekommer mij in 't geheel niet om het misverstand — ik heb er niets tegen, dat we elkaar houden voor wat wij schijnen: u een eenvoudig Engelsch gentleman en wij eenvoudige Amerikaansche meisjes. Laten wij in vrede scheiden. —“

„In vrede? Welzeker — waarom niet?“

„Eleanor staat buiten. Ga naar haar toe en spreek met haar. Indien wij iets bijgedragen hebben tot veraangenaming van uw reis in deze streek, zeg het haar dan. Zij heeft u bijna altijd gezelschap gehouden.“

Mamie ging weer heen. Hij zag haar een oogenblik na; toen deed hij, wat zij gezegd had en ging naar buiten. Eleanor was alleen en liet voor het laatst haar blikken weiden over het schoone berglandschap, thans goudgetint door de stralen der ondergaande zon.

„Ik hoor,“ begon Philip, wel wat linksch, „dat gij morgen vroeg naar Liverpool vertrekt.“

„Ja. Heeft Mamie het u verteld?“

„Dan is het thans de laatste avond van ons samenzijn, mejuffrouw Ingress,“ zei hij. Hij sprak weer eenigszins op den ouden, ongegeneerden toon. „Mag ik u nu bedanken voor uwe groote vriendelijkheid, waarmede gij twee vreemdelingen toestondt, kennis met u te maken?“

„Neen, mijnheer Ainslie,“ zei mej. Ingress — zij zag hem aan met haar eerlijke oogen en sprak met haar bekoorlijken ernst — „de vriendelijkheid was aan uw kant en aan dien van uw vriend —

door ons te helpen, de schoonheid van deze streek steeds te kunnen genieten. Wij zullen de herinnering aan deze genoeglijke dagen mede naar huis nemen.“

Philip stond op het punt een weinig verward te worden. „Ik begin te denken“, zeide hij, „dat het verkeerd is, iets voor elkaar verborgen te houden. Ik bedoel, dat uit eene kennismaking geen — vriendschap kan voortkomen, indien er iets verborgen wordt gehouden. Als de waarheid bekend wordt, moet er verkoeling ontstaan, gelooft gij dat ook niet?“

„Inderdaad, ik ben het met u eens, mijnheer Ainslie. Daarom zal ik trachten, mij voor te stellen, dat we niets meer weten dan in 't begin onzer kennismaking. De docent aan de academie zal voor mij precies dezelfde persoon blijven, zooals hij zich aan mij voorstelde.“

„Waarom niet?“ Ainslie vroeg zich later af, wat zij met deze woorden bedoelde. „En voor mij,“ vervolgde hij, „zal de jonge dame, die deze dagen zooveel luister bijzette, zoolang ik leef ook het meisje blijven, waarvoor ik haar aanzag, — het meisje, dat ik altijd zal gelooven, dat zij is.“

Hij boog, nam haar hand, kustte ze en liet haar alleen. En ook zij vroeg zich thans en nog daarna af, wat hij met zijne woorden bedoeld kon hebben. Zij ging nu naar binnen en zocht haar kamer op. Hier vond Mamie haar; er waren sporen van tranen in haar oogen.

„Lieve Nell, heeft hij gezegd, dat het hem speet, dat hij ons om den tuin heeft geleid?“ vroeg Mamie.

„Hij sprak — ik weet het haast niet — hij sprak

net, alsof wij iets voor hem verborgen hadden gehouden; alsof het onze schuld was. Wel te rusten, Mamie.“

Mamie zocht haar eigen kamer op; zij gevoelde zich schuldig. „Hij is trotsch,“ sprak zij bij zichzelf. „Hij houdt haar voor zoo rijk, dat zelfs zijn inkomen klein is bij het hare. O, het is alles mijn schuld, alles mijn schuld! Morgen vroeg zal ik hem alles vertellen.“

Maar den volgenden morgen was Ainslie vertrokken. —

IV.

Het was twee jaren later en weer in de maand Juni, dus in een tijd van 't jaar, waarin het in Piccadilly en Regent Street te Londen wemelt van Amerikaansche toeristen. Op een mooien achtermiddag slenterde Jem Sevenoke langzaam met den menschenstroom mede, toen hij voor het raam van een grooten winkel eene dame zag, wier geelaat hem bekend voorkwam. Hij bleef even staan, in de hoop, dat zij zich zou omkeeren en hij haar beter kon zien. Hij behoefde niet lang te wachten. Zij zag hem ook.

„Hé, dat is mijnheer Sevenoke,“ riep zij.

„Juist, mejuffrouw Mamie!“

„Wel, wat ben ik blij, u te zien. Daar is mijn man. Ik ben nu geen mejuffrouw Mamie meer. John, dit is mijnheer Sevenoke, die ons twee jaar geleden op

ons uitstapje vergezeld. En nu hebben we toch zeker het genoeg, mijnheer Sevenoke, dat ge met ons gaat; wij wonen in Half-Moon-Street, hier vlak bij. Kom maar een kop thee bij ons drinken. „John“ wendde zij zich tot haar echtgenoot, „wil je een uurtje rondwandelen — maar niets koopen, hoor! — onderwijl ik mijnheer Sevenoke mee naar huis neem, om met hem een poosje te praten over den pleizierigen tijd aan de meren.“

„Zoo,“ zei Mamie, nadat het gesprek ongeveer een half uur geduurd had, „zoo, was hij dus in 't geheel geen lord! O mijnheer Sevenoke, hoe kon u mij zoo beetnemen!“

„En dus,“ zei Jem, „was zij in 't geheel geen millionaire, maar eenvoudig eene onderwijzeres! O mej. Mamie, hoe kon u ik vraag u nog eens, hoe kon u?“

„En zoo zijn wij nu oorzaak van veel verdriet. Want Nell hield van den beginne af van hem en ik ben vast overtuigd, dat hij dolveel van Nell hield. Goede Hemel! Welke man, die geen hart van hout of steen heeft, zou ook niet verliefd worden op Nellie Ingress? En nu hebben wij alles door onze ondeugende streken in de war gestuurt. Mijnheer Sevenoke, hoe kon u . . . ?“

„Wel, als gij daarop komt?“

„Ik wil daarop komen; waar is hij!“

„Te Cambridge, waar hij les geeft en examineert en schrijft. En waar is het meisje?“

„In Canada, onderwijzeres aan eene school. Nu, ik zal hem schrijven en alles vertellen. Ik zal u niet

meer beschuldigen, dan gij verdient, maar ik moet hem nu alles precies mededeelen. Waarom hebt gij hem er nooit over gesproken?“

„Wel, ziet ge, omdat ik er nooit over heb nagedacht. Niemand vertelde mij, dat er eenige intieme betrekking tusschen hen was ontstaan; hij zelf zei niets; ik had deze tragische gevolgen niet verwacht.“

„Domkop! gij zijt van hout en steen!“ Mamie lachte. „Gij moet wel van hout en steen zijn; anders zoudt ge gezien hebben, dat zij alleen op een geschikte gelegenheid wachtten, om elkaar hunne liefde te verklaren. Gij waart ook van hout en steen, omdat gij mij niet eens het hof hebt gemaakt!“

V.

In een kleine stad in Canada, waar het geruisch van den Niagara-waterval nog kan worden gehoord, gaf Nellie Ingress les aan eene school, op eene jaarwedde van zeshonderd dollar. Zij was er ruim twee jaren in betrekking en bij al hare leerlingen geacht en bemind. En vele jonge lieden uit het stadje vereerden haar om haar buitengewone schoonheid. Doch zij was koel en wees hunne beleefdheden terug.

Het was een warme achtermiddag in September, tegen zeven uur. De breede straten met haar houten plaveisel zijn omljnd door rijen kleine, houten

huisjes, elk met zijn tuin; de wijnstokken ranken hoog op tegen de muren en de appelboomen zijn beladen met een gouden oogst. In de straten stoeien groepen vroolijke kinderen en op banken voor de huisjes zitten menschen te lezen en te rooken. Enkele huizen zijn winkels. Hier is het hotel, daar de kerk en daar de school; een stille, afgelegen stad, zooals er vele honderden zijn in Amerika.

In den tuin, voor een wit houten huis met twee ramen aan de straat, zat na schooltijd Eleanor Ingress. Zij had een boek in haar schoot liggen, doch ze las niet; zij leunde achterover op de bank en hield hare handen achter het hoofd. Haar gedachten dwaalden ver af. Zij bevond zich weer in eene boot, op het zacht kabbelende vlak van een meer, omringd met hooggewassen, slanke boomen en heuvels, welker hellingen het licht weerkaatsten. Boven haar welfde zich het klare hemelgewelf in het schemeruur van den zomerschen dag. Voor haar in de boot zat een jonge man, slank, met schrandere gelaat — o, dat was nu zoo ver weg, zoo lang, lang geleden! En toch leefde de herinnering aan dat verre verleden elk uur van den dag in haar hoofd en haar hart. Plotseling hoorde zij het geratel van wielen in de straat. Zij ging overeind zitten en zag rond. Wat was het, dat zij daar zag, dat haar eerst doodsbleek deed worden en toen rood; dat haar overeind deed springen en haar toen bewegingloos deed staan, alsof alle leven uit haar geweken was.

Uit het rijtuig, dat van Cliftonville kwam, was

een jonge man gesprongen. Hij verzocht den koetsier te wachten en zag langs den weg. Toen bespeurde hij het jonge meisje en liep haar tegemoet. Eleano herkreeg haar zelfbeheersching. Zij stapte naar het tuinhek en opende het. „O, mijnheer Ainslie, gij hier?“ riep zij toen. „Dat is te zeggen, als ik u nog mijnheer Ainslie mag noemen.“

„Waarom niet? Ik heb geen anderen naam. Er was een misverstand tusschen ons. Dwaze dingen, in scherts gezegd, zijn als ernst opgenomen. Ik heb dat eerst nu gehoord.“

„Welke dingen?“

„Men heeft u verteld, dat ik — och, het is te dwaas om er aan te denken — dat ik lid van 't Engelsche Hoogerhuis, lord, burggraaf was. Het is haast te gek, het te zeggen. U geloofde het natuurlijk — u kon niet weten . . . en zij vertelden mij, dat u eene millionaire was, eene schatrijke erfdochter — en ik geloofde het... en . . .“

„Ik — millionaire! Wist gij niet, dat wij twee onderwijzeressen waren, die juist genoeg geld hadden, om een reisje heen en terug naar Engeland te doen? O, maar wij moesten het u verteld hebben.“

„Ik ben er nu eerst achtergekomen. Uwe vriendin — ik weet mij haar naam dadelijk niet te herinneren — schreef mij er een brief over, waarin zij haar schuld bekende en Jem Sevenoke schreef ook en bekende zijn deel er aan. Gij zijt alleen rijk in beminnelijkheid, in liefde en verstand. Ik ben hier dadelijk naar toe gekomen, toen ik het hoor-

de; ik kwam om u te zien, Nellie, om u te zien. Ik ben niets meer, dan wat ik u vertelde, een eenvoudige lector aan de Hoogeschool.“

Zij hield haar hand in de zijne en zeide niets meer. Hij vertelde haar zelfs niet, dat hij haar beminde. Doch zij begreep hem; het was de harmonie van twee gelijkgestemde zielen. „O! fluisterde zij, „voor mij zult gij altijd een graaf en baron, een edele lord zijn.“

* * *

Dit alles is gebeurd, doordien twee jonge mannen in een logement te Ambleside, dat de Salutation heette, twee jonge dames aan het ontbijt hadden ontmoet.

Liefde is geen speelgoed.

Naar het Engelsch van

Mrs. A. FRATER.

door Th. VAN MEERENDONK.

LIEFDE IS GEEN SPEELGOED.

Naar het Engelsch van

Mrs. A. FRATER.

door Th. VAN MEERENDONK.

Mijn vader was een landedelman, die geheel en al opging in het bestuur van zijn landgoed, terwijl hij tevens een man was van veel beschaving en alzijdige ontwikkeling. Na den dood mijner moeder, wie hij eene groote liefde had toegedragen, bedrogen, gedurende de korte jaren van zijn huwelijk, trok hij zich meer en meer in zich zelve terug, zoodat ik tot mijn achttiende jaar een zeer eenzaam leven met hem leidde. Toen echter stierf zijne zuster, de weduwe van een hooggeplaatst, maar zeer verkwistend ambtenaar en mijn nichtje Katherine

Dillon kwam bij ons inwonen, arm, moederloos en verlaten.

Ons huis was oud, maar zag er zeer vriendelijk uit, geheel begroeid met weelderige klimop, waartusschen des zomers eene menigte lichtroode, volle rozen u tegen geurden. De genoegens, welke een beschaafde en vertrouwelijke kring van zelf biedt, waren meer in overeenstemming met onze beurs dan het genot, dat een rijke tafel en *Fewve Cliquot* geven; maar bij feestelijke gelegenheden, als met Kerstmis en Nieuwjaar, waren wij gewoon, onzen eenvoudigen salon in gala-costuum te steken, want de hoezen werden dan van alle stoelen en het kleed van de piano genomen en wij vereenigden om ons alle jonge dames van onze kennis, die gewoon waren, op partijen te gaan en bij een geïmproviseerd orkest van piano en viool werd er dan dapper gedanst. Met meer bereidwilligheid dan bekwaamheid speelden de dames bij beurten op de piano, terwijl het gezelschap vroolijk en gelukkig de ruime zaal rondvloog.

Den tweeden Kerstavond van 't vorige jaar zaten Katherine, of Katy, zooals wij haar noemden, en ik rustig bij den haard, om een gezellig praatje te maken. Den geheelen dag hadden wij hard gewerkt, om alles in orde te krijgen voor onze „Soirée dansante,, zooals wij heel deftig onze springpartij noemden, die den volgenden dag zou plaats hebben. Ik hield bijzonder veel van deze kleine tête-à-tête's, want wanneer Katy goed in haar humeur was, kon zij allerliefst wezen. Zij was reeds zooveel „in de

wereld“ geweest, dat zij over alles wist te keuvelen, als had zij alles zelve ondervonden. Wij kregen gewoonlijk slechts weinig bezoek. Onder degenen, met wie wij nog al veel omgang hadden, behoorden Arthur Heathcote en Charlie Beresford, jongelui, die beiden bijzonder veel van Katy schenen te houden. De eerste was een rijke baron, in het bezit van een grooten stamboom. Hij zag er heel goed uit. Zijn eenigszins cynisch gelaat herinnerde mij steeds aan een man, die, in 't rood gekleed en met een veer op zijn hoed, als Mephistopheles in de Faust optrad in een kermis-tent. Aan die geschiedenis moet ik steeds terugdenken, daar ik, toen ik een meisje van een jaar of tien was, eens tot mijn straf een geheelen dag werd opgesloten in een leege provisiekamer, met geen ander gezelschap dan muizen, omdat ik stil was weggeloopt, ten einde aan mijne nieuwsgierigheid naar eene comédie te voldoen.

Ik was gewoon Katy openhartig te zeggen, welken indruk mijnheer Arthur op mij maakte, maar zij lachte dan slechts en zeide, dat ik toch niet zoo dwaas moest zijn, zulk een voordeelige partij bespottelijk te maken. Veel kon het haar echter niet schelen — zij was immers feitelijk geëngageerd met Charlie Beresford, schoon het nu maar eenmaal een gril van haar was, die verloving nog geheim te houden.

Die goede, oude Charlie! Hij was zoo zacht als eene vrouw, zoo openhartig als een kind en schoon als Adonis en toch, het eenige schepsel ter wereld,

met wie hij op bijzonder goeden voet trachtte te komen, kon hij maar, o zoo moeielijk naderen en voor zich innemen. Dat schepseltje was Katy. Zij meende, dat zij wel een beetje capricieus mocht zijn, want zij wist het, zij was bevallig en schoon als eene fee en daarbij kon zij zoo trots als eene vorstin optreden. Charlie was kapitein bij de Koninklijke garde; hij ontving van zijn vader eene jaarlijksche toelage van omstreeks tien duizend gulden, welke som, gevoegd bij zijn tractement lang niet toereikend was, om zijne uitgaven te dekken. Hij was echter vol hoop — een hoop, die zijn jeugdig hart van vreugde deed kloppen en in zijne verbeelding zag hij zich zelf reeds als veldmaarschalk en dus een zeer passende partij voor de jonge dame, die hij beminde.

Wanneer ik zag, hoe zijne groote, bruine oogen Katy aanbiddend gadesloegen, kon ik niet nalaten, het toch een beetje te betreuren, dat ik niet zoo bewierookt werd. Maar — om tot mijn verhaal terug te keeren — Katy had bij de versiering van de kamer slechts raad gegeven en ik had dien uitgevoerd. Zeer vermoeid zat ik op mijn stoel, met mijn armen op de tafel voor mij uitgestrekt, een houding, die meer gemakkelijk dan bevallig was. Ik staarde mijn nichtje, daar tegenover mij, aan en ondanks de slaap, die mij plaagde, moest ik haar bewonderen. Zij lag lui uitgestrekt in een grooten armstoel, waarvan de donkerroode kussens een zeer goeden achtergrond vormden voor haar gelaat, dat door het flinkerende vuur beschenen werd. Haar

dik, kastanjebruin haar viel achteloos rechts van haar hoofd neer en goltde in weelderige lokken over haar schouders. Hare gelaatstreken waren bijzonder fijn, hare oogen groot en zacht als die eener gazelle; zij hadden een diepe, violetkleurige tint. Op haar schoot lag een enveloppe, die een rijk en oud wapen droeg — een azuren veld, met veel goud er om; daarnaast lag een bouquet van zeldzame, exotische bloemen, wier geuren de warme kamer geheel vervulden. Aan haar vinger schitterde een groote brillant, welken zij bezig was te bewonderen, terwijl zij hem naar het licht hield. Ten laatste begon haar gedrag mij te ergeren en mijne moeheid vergetende, zeide ik haar het eenen ander, op een toon, zoo boos als ik maar durfde aanslaan, want Katy was lang niet zacht en mij geheel de baas.

„Hoe kun je daar zoo naar dien ring zitten kijken, Katy?“ vroeg ik ernstig. „Ik vind, dat je hem onmiddellijk had moeten terugzenden, met een paar zeer verontwaardigde woorden er bij.“

„Wezenlijk, jou klein katje?“ vroeg zij lachende; „weet je niet, dat kinderen alleen dan mogen spreken, wanneer men ze wat vraagt?“

Nu ben ik zeer gevoelig voor toespelingen op mijne kleine gestalte en ik kan het niet verdragen als een kind behandeld te worden; dus viel ik uit:

„Wat doet Arthur je dien ring te zenden? Dat zou ik toch wel eens willen weten!“

„Zou je? Zoo! Nu, dan zal ik het je zeggen. Hij stuurde hem mij, omdat hij weet, dat ik zulke

dingen graag zie!“ En zij begon den ring weer in het licht te laten dansen, op alle mogelijke manieren, totdat het scheen, alsof hare oogen even hard en koud werden als de kostbare steen.

„Maar je kunt hem natuurlijk niet houden!“

„Dat zal ik natuurlijk wel doen. Wie wou me dat beletten?“

„Charlie zal het vreeselijk vinden?“

„Charlie zou het vreeselijk vinden,“ herhaalde Katy met een spottenden lach. „Zeg, heeft Charlie zijn tong verloren, dat jij altijd als zijn advocaat moet optreden en dat je zijn gevoelens onder een glazen stolp zet, opdat ze maar niet pijnlijk aangedaan zullen worden? Dolly, ik wou, dat je Charlie en mij voor onze kleine geschillen zelf liet zorgen.“

„Goed,“ zeide ik boos. „Daar komt hij juist aan,“ vervolgde ik op spijtigen toon, toen er op bekende manier aan de bel getrokken werd; „ik ben benieuwd, of hij den ring evenzeer zal bewonderen als jij doet.“

„O, ja, *als* hij hem maar ziet,“ fluisterde zij. En terwijl zij met een onschuldig gezicht haar aanstaande de hand toestak, deed zij met de andere, brief en ring snel in haar zak verdwijnen, terwijl zij mij met een triomfeerenden blik aanzag.

Als zij dan toch van Charlie hield, kon ik me niet begrijpen, waarom zij hem bedroog. Doch, 't is waar, haar geheele natuur was mij een raadsel.

Charlie ging zoo dicht mogelijk naast haar zitten; daar hij dat echter altijd deed, vond ik het niet

Arthur, die het laatste vertrok, zeide Katy aan de deur een zeer teeder vaarwel.

noodig, de kamer te verlaten, en terwijl ik mijn vermoeid hoofd op mijn armen liet vallen, sloot ik mijn oogen, doch mijn ooren hield ik open.

„Lieveling!“ — en Charlie's stem, die altijd zoet en innig van toon was, scheen dit dubbel te zijn als hij een liefkoozend woordje gebruikte — „weet je wel, dat we elkaar in geen drie dagen gezien hebben en je hebt me nog niet eens aangekeken?“

Katy's toon was vreeselijk koud en ongevoelig, toen zij antwoordde:

„Wat heb ik aan je te zien? Ik ken de kleur van je haar en den vorm van je neus even goed, als ik mijn A B C ken. Altijd moet ik naar je kijken — of naar wat anders!“ En haar bouquet opnemende, begon zij te onderzoeken, uit welke verschillende knoppen en bloemen hij bestond.

Haar handelwijs moest Charlie wel zeer onaangenaam aandoen, maar hij kon veel verdragen. Zoo ijdel als de meeste mannen zijn, was hij niet, anders zou hij om haar manieren en haar toon wel zeer boos zijn geworden. Mij dunkt, dat zijn blik echter den haren volgde, want plotseling riep hij met iets, dat naar wantrouwen zweemde:

„Waar komen die bloemen vandaan, Katy? Zeker niet *hier* uit den tuin?“

Zonder dat men het merkte, zag ik op. Achterloos liet Katy den bouquet op haar schoot vallen en bleef stil en onbewegelijk zitten, ook nog toen Charlie, buiten zich zelf gebracht, de ongelukkige bloemen greep en ze in het flinkerende vuur wierp.

Hij zag, hoe de fijne blaadjes tot eene onkenbare massa ineen schrompelden. Toen ze weg waren, wendde hij zich om en riep op luiden en harts-tochtelijken toon: „Wie heeft je die bloemen gegeven, Katy? Zeg het me dadelijk, want ik *moet* dat weten!“

De lippen van den armen jongen beefden van jaloezie.

„Ik ontzeg u het recht, dat ge u aanmatigt, mij zoo te ondervragen,“ antwoordde zij op hoogen toon; „maar ik wil je wel vertellen, dat Arthur Heathcote ze mij zond.“

Charlie werd zoo doodsbleek, dat ik vreesde, dat hij van zijn stoel zou vallen, maar hij bedwong zich met inspanning van alle krachten, en langzaam kwam de kleur weer op zijn gelaat terug.

„Katy, je weet, hoeveel ik van je houd; je weet, dat je alles ter wereld voor mij bent. Maar toch mag je niet zoo met me spelen! Als je Arthur Heathcote's bloemen kunt aannemen, neem ze en desnoods den clown zelf er bij. Maar doe het openlijk. Zend mij dan weg. Het is eener vrouw onwaardig, zich zóó tegenover twee mannen tegelijk te gedragen. Als ik niet goed of niet rijk genoeg voor je ben, trouw hem dan — en... geluk er mee!“

Hij wond zich weer op, zoodat twee donkerroode vlekken op zijn wangen begonnen te branden en zijne bruine oogen in trotschen gloed lichtten. Verwonderd zag zij hem aan. Voor de eerste maal had hij zich zoo krachtig laten gelden en, gelijk alle vrouwen doen, nam zij zich heilig voor, hem vast te houden, toen er sprake van was, hem te zullen verliezen.

Zij vergat haar hoogen toon van daareven en werd, o, zoo zacht. Nu zijn vele vrouwen lief en zacht, maar de zachtheid van Katy was iets zeer bijzonders. Hare groote, violetkleurige oogen namen een innige, smeekende uitdrukking aan, welke haar gelaat een bekoring bijzette, waaraan het hem onmogelijk was, zich te onttrekken.

Dus 't was natuurlijk, dat Charlie de nederlaag leed en haar nederige slaaf weer werd.

„Goeie, beste Charlie,“ hoorde ik haar op haar zachtsten toon zeggen en om haar zegepraal volkomen te maken, stak zij haar klein wit handje in de zijne; „begrijp je dan niet, dat ik maar eens probeeren wou, of je boos zoudt worden; weet je dan niet, dat ik zoo oneindig veel van je houd, en me alleen een beetje met hem inlaat, om jou eens jaloersch te maken? Ik heb graag, dat je jaloersch bent; dat is een bewijs, dat je veel van me houdt. Je houdt toch veel van me, zeg, doe je niet?“

„Van je houden! Jij bent mij duizend maal meer waard dan mijn leven!“ riep hij hartstochtelijk uit. Ik bedekte mijn gezicht weer, want ik dacht, dat Katij erg moest blozen, zoo vurig kuste hij haar gelaat. „Zal je nu wezenlijk niet meer met dien Heathcote coquetteeren, kind, zeg? Beloof het me.“ En wien het trillen van zijn stem niet ontging, kon aan zijn ernst niet twijfelen.

„Ik beloof het je. En als ik mijn belofte breek, mag je me voor altijd verlaten en me zóó straffen,“ zeide zij op zeer innigen toon.

Toen omhelsden ze elkaar weer en fluisterden

elkaar onderwijl lieve woordjes toe, maar plotseling herinnerde hij zich, dat er nog een derde in de kamer was.

„Hemel! wat moet *zij* daar wel van denken?” fluisterde hij, zoo luid, dat ik het heel goed verstand.

„O, ik geloof, dat ze vast slaapt en geen woord heeft verstaan. Ik zag op en glimlachte zegepralend. Katy begreep ten volle, dat ik had gezien en gehoord, hoe zij Charlie's jaloezie had gesust; iets wat zij later nooit zou hebben bekend.

„Het doet er niet toe; het is Dolly maar!” sprak zij zoo onverschillig, alsof ik een tafel of een stoel was en boos zijnde, dat ik als een nul behandeld werd, stónd ik op, wenschte hun goeden nacht en ging langzaam de kamer uit. Onder het heengaan hoorde ik haar nog zeggen:

„Ze is een goed schepsel, maar zoo leelijk! Zij zal nooit het geluk smaken, zoo bemind te worden, als jij mij doet, Charlie. Niemand zal je begeeren te trouwen, kleine Dolly, vrees ik.“

„Dat is nog zoo zeker niet,” antwoordde hij. „Dolly ziet er zoo door en door oprecht uit, dat menig man haar wel zou begeeren. Kom, zing mijn lievelingslied eens; ik ga zoo gaarne heen, met den klank van je stem nog in mijn oor, mijn lieveling!”

Ik stond een oogenblik op de trap te luisteren; er was iets in Katy's volle, klankrijke stem, dat steeds doordrong tot mijn hart en de tranen in mijn oogen bracht:

»Eens in lang vervlogen dagen,
Snel verdwenen in het niet,
Rezen zaal'ge, vreemde droomen,
Zong de liefde een teeder lied.

In der scheem'ring stille ure,
Vol van schaduw, rust en dank,
Hoor ik weer die tonen trillen,
Met dien ouden, zoeten klank.

Als in lang vervlogen dagen,
Nadert liefde en zingt zoo zacht,
Van des levens volheid, vrede,
Zaal'ge scheem'ring, stillen nacht!”

* * *

Kerstdag was nat en somber, maar ging toch vrij snel voorbij, daar de morgen- en middagkerk nog eenige afwisseling gaf en wij een bijzonder goede tafel hadden.

Den volgenden morgen waren Katy en ik zeer vroeg op en druk bezig met alles voor onze gasten in orde te maken.

Wij hadden de zaal te versieren met hulst, waaruit hier en daar kleine takjes mistelbloem te voorschijn zouden komen; vervolgens moesten er taarten en allerlei suikergebak gereed gemaakt worden. Wij hadden veel aan de huishouding gedaan en zelfs Katy's teedere handjes konden even goed als de mijne fijne schotels klaar maken.

Toen het schemeravond was en wij buiten niets konden zien dan de sneeuwvlokken, die dwarrelend op de bladerlooze takken en het ijzeren hek neervielen,

was onze woning een zee van licht gelijk en Katy en ik stonden, in onze mooiste japonnen uitgedost, gereed, het gezelschap te ontvangen.

Zij droeg een zwart tullen kleedje, dat in volle, donkere plooiën om haar heen golfde en de bijzondere blankheid van haar hals en schouders liet doorschemeren; in haar glanzend, donkerbruin haar had zij een paar vuurroode bessen tusschen kleine hulstblaadjes gestoken. Hare wangen droegen echter volle zomerrozen en hare fraai gevormde lippen waren als rijpe kersen. Wat mij betreft, ik droeg een eenvoudige japon, waarvan de voornaamste verdienste hierin bestond, dat ze er frisch uitzag; vóór in een der knoopsgaten had ik een paar sneeuwkllokjes gestoken en zoo maakte ik nog al een aardig figuur. Nadat ik een paar malen gedanst had, kreeg ik een kleur en fluisterde Charlie Beresford mij toe, dat ik er heel lief uitzag. De heer Lester, een jong man, die op mijn vader's buiten landhuishoudkunde studeerde, scheen van dezelfde meening te wezen, want telkens was hij aan mijne zijde. Alles wel beschouwd was die avond de prettigste van mijn geheele leven.

Toen het reeds vrij laat werd, verscheen Arthur in een onberispelijk toilet. Hij stapte onze eenvoudige kamer binnen, als gevoelde hij wel, dat hij er door zijne tegenwoordigheid pas *distinctie* aan gaf, en ik kon er hem niet om uitstaan, want het *was* zoo: met zijn bevallige manieren stelde hij Charlie en den Heer Lester werkelijk in de schaduw.

Misschien is het onrechtvaardig, hem er van te beschuldigen, dat Katy door zijne Hofmakerij zoo op

den voorgrond trad. Zij echter deed zeer zeker verkeerd, dat zij met zulke schitterende oogen zijne attenties aannam, trotsch er op, de andere dames te kunnen toonen, hoeveel macht zij op dien man had, den held van den avond.

Doodsbleek en diep ongelukkig stond Charlie daar in een hoek, terwijl Katy hem telkens en telken weder in Arthur's armen voorbij walste. Geheel buiten zich zelve over hare overwinning, en bedwelmd door de bewondering, die haar werd toegebracht, vergat zij geheel en al den man, dien zij beloofd had te zullen huwen, totdat ik haar eindelijk aanstootte en het enkele woord: „Charlie" fluisterde.

„Waar is hij?" antwoorde zij eveneens op fluisterenden toon; maar juist op dat oogenblik zeide Arthur haar een paar van die lieve, onbeduidende, vleiende woordjes en ik zag, hoe Charlie de kamer verliet en den tuin instormde. Toen mijn oogen zich inspanden, om de duisternis van den nacht te doorboren, zag ik hem het breede pad op en neer loopen, ongevoelig voor de felle koude.

Waarschijnlijk hield de hitte zijner jaloezie en de twijfel zijn bloed warm en deed het snel door zijne aderen stroomen. Eindelijk was de partij afgelopen en Arthur, die het laatste vertrok, zeide Katy aan de deur een zeer teeder vaarwel. Zij was, in weerwil van de koude, tot buiten het huis met hem meegegaan; een bleek gelaat sloeg dit afscheid gade, en zij en ik bevonden ons weer alleen. Toen eerst begon zij te denken aan den man, dien zij voorgaf lief te hebben.

„Waar is Charlie?“ vroeg zij op kwijnenden toon. Onderwijl stond zij haastig aan haar handschoen te trekken. Wist zij, dat een paar eerlijke, bruine oogen haar den geheelen avond en ook nu gadesloegen?

„Hier ben ik!“ zeide hij luid en iets, dat geelk op de schim van Kapitein Charles Beresford van de Koninklijke garde, trad binnen. Zijn haar en zijne kleeren zaten vol sneeuw; zijn gelaat was nog witter dan die sneeuw, terwijl zijne oogen koortsachtig brandden en zijn mond beefde van ontroering.

Ruw greep hij Katy's hand, trok er den handschoen af, zoodat de gehate diamanten ring in zijn onverbiddelijk hellen glans ons tegenschitterde.

„Wat beteekent dat?“ riep Charlie op heeschen toon uit, krankzinnig van jaloezie en woede en hij drukte haar hand zoo wild, dat zij steende van de pijn.

Woedend over zijne drift, verloor zij alle zelfbeheersching.

„Dat beteekent, dat Arthur mij dezen ring gaf, en dat het geschenk mijn hand niet zal verlaten, voor hij het verwisselt tegen een meer eenvoudigen ring, die echter ook meer zal beteekenen. Ik heb uwe bespottelijke aanmatigingen lang genoeg verdragen, Kapitein Beresford. Het ontslag, dat gij vroegst, geef ik u en daarmee heb ik de eer u te groeten!“ Met een spotlach op de lippen maakte zij een diepe buiging voor hem.

De arme Charlie stiet met een heftig gebaar haar hand weg en staarde haar aan met oogen, waaruit alle licht geweken was; toen greep hij zijn hoed, dien

hij op den grond had geworpen en verliet het huis.

Er heerschte een paar minuten lang eene doodsche stilte in het vertrek en wij konden zijn welbekenden tred zich door den tuin hooren verwijderen; het voetpad was hard bevroren.

Toen trok Katy den noodlottigen ring van haar vinger en wierp hem met al haar macht naar het andere einde der kamer en op de sofa neervallende begon zij te snikken als een kind. De bleeke dage-raad brak aan, toen zij pas in een onrustigen slaap viel.

En terwijl ik bij haar zat en haar gade sloeg, zag ik haar borst van smart hijgen en bij het flikkerende lamplicht zag ik ook, hoe haar fijn gelaat nat was van tranen. Thans wist ik, dat het vroolijke, vredige Kerstfeest haar de grootste smart had gebracht die zij in haar drie en twintig jaren ooit gekend had. Op haar verzoek zond ik den volgenden dag den ring aan Arthur terug. Ik voegde er geen woord bij, maar ik dacht, dat hij wel begrijpen zou, hoe hij voor altijd uit haar leven gebannen was.

II.

Van Arthur hoorden wij niets meer in de eerste drie maanden. Toen zagen wij in de courant zijn huwelijk met de dochter van den Hertog van Effingham aangekondigd.

Van Charlie hoorden wij ook niets, zoodat Katy wel moest gelooven, dat hij haar geheel had vergeten. Zij werd zeer stil en ging kwijnend daarheen, in den

flauwen lentezonnenschijn en toen de zomer kwam, kregen haar wangen niet als de bloemen den blos der jeugd terug, en haar oog schitterde niet meer. Dat Kerstfeest had haar vroolijkheid weggenomen, maar toch scheen hare schoonheid nog heerlijker onder de schaduw, die er over was getrokken, dan in haar vorigen glans.

Des avonds waren wij niet dikwijls alleen, want de Heer Lester had de gewoonte aangenomen gedurig aan te komen, gelijk Charlie vroeger deed.

En terwijl zij met haren nieuwen aanbieder zat te praten, scheen Katy het verleden te vergeten en weer tevreden te worden met haar lot, schoon ik haar soms in hare kamer meende te hooren snikken. Zij lachte me echter uit, teikens als ik het zeide en verzocht mij dan, geen zorg voor haar te koesteren en spoedig vergat ik *haar* verdriet door het *mijne*. 't Is waar, ik was niet mooi en wist, dat er nooit een man veel om mij geven zou, maar die treurige overtuiging kon mij niet verhinderen gevoelens van dezelfde soort te hebben als alle andere vrouwen. Iederen avond ging ik onder voorwendsel van het een of andere moeielijke werkje in een stil hoekje zitten, om te luisteren naar Everard Lester's stem, totdat die tonen tot in het diepste van mijn ziel doordrongen en ik begon te meenen, dat ik overgelukkig zou zijn, met geen andere muziek dan die, indien ze mij werd gebracht. Ik dacht er niet aan, dat die stem ooit warmer van klank zou kunnen worden, als zij tot mij sprak. Wanneer echter de gedachte bij mij opkwam, dat zij Katy

eenmaal woordjes van liefde zou toefluisteren, dan gevoelde ik mij erg ongelukkig. Hield Everard Lester van Katy, ja of neen? Dat was de vraag, die mijn hart elk uur van den dag kwelde, zonder dat ik haar kon beantwoorden. Ik begon er uit te zien als een geest met mijn bleek, mager gelaat, waaruit mijn groote, zwarte oogen vermoeid starden. Ik was er zeker van, dat Katy iets van mijn lijden begreep, maar in plaats van er medelijden mee te hebben, glimlachte zij slechts, totdat ik boos werd om haar gebrek aan symphatie en vriendelijkheid.

„Ik geloof, dat je verliefd op hem bent,“ zeide zij op zekeren dag zoo plotseling tot mij, dat ik haar ademloos aankeek en woedend werd op mezelve, dat ik mijn hart met zijn heiligste gevoelens zoo ten toon had gesteld.

„Ik begrijp niet, Dolly, hoe je iets om zulk een leelijk man kunt geven.“

„Leelijk? Mr. Lester leelijk?“ antwoordde ik scherp en verontwaardigd. „Maar hij is lang en blond en heeft diepblauwe oogen. Die oogen doen mij altijd denken aan de viooltjes, als ze pas uitkomen, daar bij de heg! En, Katy, hij is mannelijk en krachtig; hij roeit heel goed en zit flink te paard.“ Ik zweeg plotseling, beschaamd over mijn loftuitingen op den man, dien ik met mijn gansche ziel lief had, maar die mij niet beminde. Katy barstte in een vroolijken lach uit, bijna zooals vroeger.

„Hemel, hij is een wonder van volmaaktheid! Ik moet hem bepaald eens onder handen nemen, om

te zien, wat er eigenlijk in hem zit, voor ik je toesta, hem te nemen, Dolly.“

Dien zelfden avond zag de Heer Lester, opkijkende, twee diepe oogen, sterren gelijk, met een eenigszins spottenden blik op hem gevestigd. De bekering dier oogen was voldoende, om iederen man, wien ook, te betooveren, maar hij beantwoordde dien blik standvastig en ernstig.

„Ik geloof bepaald, Mijnheer Lester, dat ge nu en dan wat belladonna in uw oogen doet; nooit in mijn leven zag ik zulke groote pupillen. Ik heb bijzonder veel lust eens een kaars te halen en een wetenschappelijk onderzoek in te stellen, om te zien of ik gelijk heb of niet,“ schertste Katy kalm. Zij zeide altijd maar net precies wat er in haar opkwam, en zij, die haar bewonderden, vonden dat een harer grootste bekoorlijkheden, schoon haar vijanden haar *bizarre*, *excentriek*, ja zelfs slecht opgevoed noemden.

De Heer Lester was verbaasd. Hij zag haar aan, doch vond geen antwoord.

Katy had echter weer een harer onverbeterlijke buien.

„Ik dacht niet, dat mannen zoo ijdel, zoo nietig waren, om iets in hun oogen te doen en dat nog wel te moeten zien van u, zoo'n ernstige geleerde,“ vervolgde zij met een deftig gezicht.

De Heer Lester, oudste zoon van een zeer rijken grondbezitter, had een academischen graad verworven, vóór hij zich toelegde op de landhuishoudkunde. Spoedig zou hij zijne landgoederen zelf moeten gaan besturen;

....verscheen Arthur in een onberispelijk toilet.

zijn vader wenschte zijn zoon de teugels van het beheer over te dragen.

„Ik moet u zeggen, juffrouw Dillon, dat ik me uw scherts niet kan aantrekken. Persoonlijke ijdelheid behoort niet tot mijne grootste gebreken.“

Zij trok een zeer spotachtig gezicht bij het hooren van zijne ernstige stem.

„Nu, zulk een baarbaar, zulk een Goth of Vandaal zijt gij toch wel niet, dat u niet een heel klein beetje ijdel zoudt wezen. Ik beschouw ijdelheid zelfs als een zeer onmisbaren factor in een flink karakter, natuurlijk tot op zekere hoogte.“

„Ik begrijp u niet,“ antwoordde hij kalm en zich naar mij wendende, stak hij mij een klein boekje toe.

„Hier is het werkje, waarvan ik u laatst sprak, juffrouw Morton; het bevat zeer gezonde denkbeelden, en u zult de schoonheden er van zeker weten te waardeeren.“

„Laat mij eens zien,“ zeide Katy en nam het van hem aan. „Ah . . . .“ ging zij voort, mompelend den titel lezende. „Ik bezit ook boeken, Mijnheer Lester; ik wenschte, dat gij ze eens lezen woudt. Ze zullen wel in uw smaak vallen.“

Zij zag hem met onverholten spot aan.

„Dank u, juffrouw,“ antwoordde hij, terwijl zijne wangen begonnen te gloeien en de groote pupillen zijner oogen zich nog meer verwijdden en schitterden, alsof hij uiterst verbaasd of wel vertoornd was.

„Neen,“ ging zij voort, „ik meen wat ik zeg; gij gelooft niet, dat ik de nieuwste moderne werken lees; dat de werken van Ernest Renan, Strauss en Auer-

bach mijn lievelings-lectuur uitmaken. Dat dacht gij niet van mij, wel?"

„Leest gij *zulke* boeken?" vroeg hij en er verscheen eindelijk een trek van belangstelling op zijn gelaat.

„Natuurlijk."

Een oogenblik zag hij haar met verbazing en onverholen bewondering aan.

Ja, zij was eene schoone tovenares; iederen man kon zij tot haar slaaf maken, als zij dat verkoos.

Toen ik dien blik zag, gaf ik alle hoop op, dat Katy hem niet zou overwonnen hebben, zooals zij dit zooveel in haar leven had gedaan, en ik kon hen niet uitstaan, neen, geen van beiden. Zij schenen voordurend samen te zijn; zij brachten de lange zomerdagen door met wandelingen in den tuin of met het bezoeken der armen en zieken in den omtrek. Toen kwam er een avond — o, hoe goed herinner ik mij dat uur! De lucht was zoo zwoel en droeg de heerlijkste geuren op het zachte zuidenwindje; de sterren schitterden, ontelbaar, hoog boven ons; over alles lag zulk een geheimzinnig waas. Ik zat aan mijn open raam, moede en toch rusteloos, geen acht slaande op uiterlijke dingen en slechts den last des levens dezer laatste weken gevoelende; mijn arm leunde in het vensterbank, ik bedekte mijne oogen met mijn hand. Katy naderde zoo zachtjes, dat ik haar volstrekt niet hoorde. Zij trok mijn handen weg, en in het schemerlicht kon ik haar halfspottenden lach zien, die steeds op hare roode lippen glinsterde als zij boos was en als iets haar bijzonder vermaakte.

„Wat doe je hier zoo alleen, kleine Dolly?"

„Ik heb hoofdpijn," antwoordde ik koel.

„Wees oprecht, Dolly! 't Is geen hoofdpijn; 't zit 'em in je hart, is 't niet zoo?"

„Plaag me niet," zeide ik onvriendelijk.

„Ik zal je eens een geschiedenis vertellen; eens....

„Oh!" viel ik haar in de rede met een scherpen steek in mijn ziel. Ik wist, wat ze wou zeggen: dat ze Charlie vergeten had en nu van mijnheer Lester hield.

„Eens waren er twee meisjes. De eene was mooi en de andere niet, maar deze was *goed*. Daar de wereld altijd even dwaas is, werd schoonheid ook hier meer dan goedheid bewonderd. Dat lieve, kleine ding was zoo bescheiden als een viooltje en verborg zich voor ieders oog, net als jij doet," — hier kneep Katy me in mijn oor. — „Maar, geen regel zonder uitzondering, zooals het spreekwoord zegt, en daarom werd er onder de dwazen, die schoonheid aanbaden, toch een jong man gevonden, een krachtig, gespierd jong mensch, die meer van goedheid hield en haar wenschte te bezitten, geheel als zijn eigendom."

Ik luisterde gespannen en met gloeiende wangen; nu er zulk een stroom van warmte en zonneschijn door mijn leven voer, kon ik het niet begrijpen en maakte het me duizelig.

„Dolly, mijn verhaal kan *ik* niet verder uitmaken; maar kun jij het einde niet raden? Reeds zoo lang zucht die sterke jonge man en verlangt te weten, of goedheid hem kronen wil met geluk en.... Nu, ik moet zeggen, hij heeft het goed uitgehouden en

is pal gebleven.... dus, ik geef je mijn toestemming!“

„Katy!“

Ik kon niets meer zeggen. Er kwam iets in mij op, al hooger en hooger, dat mij belette te spreken, maar ik liet haar mij bij de hand nemen en naar den salon brengen. Daar duwde zij mij binnen en sloot de deur.

Met neergeslagen oogen stond ik daar als een gestraft schoolkind, dat berouw heeft; ik wist, dat ik alleen met hem was, maar durfde hem niet aanzien.

Hij moet al heel zachtjes, op de teenen, naar mij toe zijn gekomen, of ik hoorde zijn stap niet door het kloppen van mijn hart, maar een oogenblik later hield hij beide mijn handen in de zijne en zeide:

„Kom je dus ten laatste, Dolly? Vondt je me zoo onaangenaam, dat je nooit een blik voor me over hadt?“

Getroffen door zijn woorden, zag ik hem aan. Er was iets in mijn blik, dat hem deed glimlachen.

„Dolly, heeft Katy mijn zaak goed bepleit? Heeft zij je gezegd, dat de hoop op mijn geluk in deze kleine handjes ligt, en dat ik zeer ongelukkig zal zijn, zoolang zij de mijne niet in liefde en vertrouwen kunnen drukken?“

En hij bracht mijn bevende handen aan zijne lippen.

Ik stond daar als in een droom.

Mij werd opeens het hof gemaakt, met al den ernst, de vleiende fijngevoeligheid, waaraan Katy zoozeer gewoón was.

Maar hij liet mij niet lang zoo droomend staan.

„Hou je wezenlijk van me? Heb je me inderdaad lief, mijn kleine lieveling, of heb ik mijzelf bedrogen?“

Ik weet niet meer, wat ik zeide, maar natuurlijk moet ik wel iets geantwoord hebben. Mijn hoofd werd tegen zijn borst gedrukt en zacht kustte hij mijn brandend voorhoofd.

„Heb je me genoeg lief, om mij te huwen?“ fluisterde hij.

Eigenlijk moest hij maar geheel en al raden, hoeveel ik van hem hield, want ik zou het nooit onder woorden hebben kunnen brengen, al had ik dag en nacht doorgespraat. We bleven zitten en vergaten alles en ieder behalve ons zelve en intuschen verschenen de sterren en blikten neer op dit geluk van arme stervelingen. In de stille avondstond was het zoete lied der oude liefde tot mij doorgedrongen.

III.

Het einde van het jaar was gekomen, met een onheilspellenden hemel en zwaar opeengestapelde grijze wolken, donker, laag neerhangend; zij werden langzaam voortgedreven door een kouden, scherpen wind in de bovenlucht, er lieten geen enkel streepje blauw door. De groote, dikke takken van de eiken en olmen schenen met hun spookachtige armen naar boven te wijzen en Katy, die zich tot na mijn trouwen heel moedig en flink had gehouden, begon plotseling als de arme sneeuwbloempjes te verwelken en te

verbleeken. Dikwijls zag ik haar in schemeravond door den grooten tuin loopen, steeds weer het smalle pad tusschen de stijve, spookachtige iepenboomen nemende. Zij zag er dan uit als een marmeren beeld, zoo bleek en zoo stil waren hare trekken. Zij scheen zich niet meer tegen hare smart te verzetten. Zoo zou zij spoedig heengaan, dat was maar al te duidelijk -- heengaan, omdat haar hart zoo hopeloos hongerde en dorste.

Ik had altijd wel geweten, dat zij Charles Beresford beminde, maar nooit had ik gegist, in welke mate. Zij had een tooverdroom gedroomd, zooals de meesten onder ons vrouwen slechts één in haar leven droomen en nooit meer. Voor sommigen komt dan het vergeten als een reddende engel; voor anderen een plotselinge lotswisseling; maar bij sommigen breekt het hart met het verdwijnen van dien droom; het tegenwoordige en de toekomst zijn kleurloos, doodsch, onveranderlijk; de liefde, die zoo snel ontwaakte bij de aanraking van een dierbare hand, die toen voor altijd verdween, ligt daar nu dood, voor altijd dood! En o, het moet iets vreeselijks zijn, voort te leven, terwijl de ziel in ons dood is!

Everard en ik konden het niet aanzien, dat langzame maar zekere wegwijnen van Katy, zonder een hand uit te strekken, om haar te benouden, als dat nog mogelijk was!

Zoo dacht ik, met al dien zin voor het practische, die sterk in mij leeft, dat het noodig was, Katy afleiding te geven, haar het verledene eenigszins te doen vergeten en haar te noodzaken aan het feest

te denken, dat weer op handen was. Dat zou haar wat verstrooing, zoo al geen vrede geven.

„Kerstmis komt maar eens in een jaar,” zeggen de kinderen en zij vinden dat vreeselijk. Maar het is zeer waarschijnlijk, dat oudere menschen over 't algemeen heel blijde zijn met die waarheid, want voor allen, behalve voor onze kleinen, brengt Kerstmis meer verdriet dan vreugde. Ja, van een godsdienstig standpunt beschouwd, is het een gezegende tijd, maar van het gewone standpunt der aardse dingen bekeken, zooals toch meest *moet* gebeuren, is het een tijd, waaraan de groote meerderheid met vreezen en beven denkt. Dan is het een tijd, dat de gedachte aan de armen ons meer dan anders drukt, vooral ons, die *niet* rijk zijn; dan is dat contrast tusschen het nijpende gebrek en de buitensporigste weelde scherp en o, zoo pijnlijk! Dan is het Kerstfeest een tijd van angst en zorg voor de hoofden van zoovele familiën, waar het moeielijk is de tering naar de nering te zetten en bij wie men op Nieuwjaarsdag maar zelden een „batig saldo“ vindt. Dan zijn die Kerstdagen dagen van bals, van feesten, van recepties, van schitterende verlichting — en van hoofdpijn; daarna van hartewee, van gescheurde toiletten en gewonde zielen; van arme, met bitterheid weer opgeborgen, juweelen, die voor andere edelgesteenten hebben moeten wijken... Dan zijn het dagen, dat ons huis vol is met speelgoed, met poppen en theeserviesjes, met hobbelpaarden en trompetten, en terwijl onze kamers al die heerlijkheden niet kunnen bergen, zijn onze beurzen leeg

en ons humeur heeft zooveel geleden, dat het er in de eerste weken niet weer bovenop zal wezen.

Ja, eens per jaar komt Kerstmis maar, en nu kwam het met een hemel, zwaar als lood en een harden Noordwesten wind. Zoo maakte het feest zijn intrede op den 24sten December 18..

De vroolijke stad, waar wij thans woonden, zag er prachtig uit; de winkels waren overvol met bezoekers en koopers, de straten niet om door te komen, met al die glimlachende, gelukkige gezichten en de vijfcents trompetjes en andere kostbare instrumenten gaven reeds een hoogst onzuiver preludium tot het concert, dat den ganschen avond en nacht de groote stad zou vervullen met zijn vreemde accoorden. Juist kwam ik uit een winkel, toen ik vlak tegenover een lang man stond, als een roodhuid zoo bruin van gelaatskleur, maar zeer zeker een heel knap man en door en door een *gentleman*.

Het was — Charles Beresford.

Hij schrikte erg, toen hij mij herkende; hij greep mijne hand met bevende vingers.

Toen wist ik ook, dat hij Katy niet had vergeten.

Ik was niet de roos zelve, maar, *j'avais vécu près d'elle*; dat was nu maar al te duidelijk; dat bleek maar al te zeer uit zijne ontroering, toen hij mij ontmoette.

„Hoe . . . hoe maakt zij het?“ vroeg hij met trillende stem en hield zijn adem in; de oude blik vol liefde glinsterde in zijn oog, die blik, dien ik er zoo dikwijls in had waargenomen, als hij bij haar was.

„Eens in lang vervlogen dagen,
Snel verdwenen in het niet...“

Ik schudde mijn hoofd.

Ik *geloofde*, zeide ik, dat geen menschelijke hulp haar meer zou kunnen redden en de tranen kwamen mij in de oogen, toen ik met medelijden tot hem op moest zien.

„Toch niet *dood*?“ fluisterde hij met een stem vol vrees, terwijl zijne lippen beefden.

„*Nog* niet! Kom bij ons, bezoek haar! Wilt ge? Kom van avond om acht uur.“

„Zou het haar wat kunnen schelen, mij te zien?“ stamelde hij.

„Hoe zou het haar *niet* kunnen schelen?“ En hem het adres gevende, haastte ik mij naar huis terug.

Katy lag in hare kamer op de canapé, toen ik binnen kwam. Zij zag er erg mager en bleek uit en hare handen, die o, zoo doorschijnend waren geworden, hield zij over de borst gevouwen. Zij zag er uit alsof zij reeds dood was.

„Van avond moet je eens beneden komen,“ zeide ik vleierend en liefkoozend.

Zij schudde haar hoofd langzaam en treurig.

„Je *moet* het doen Katy, om Everard en mij genoeg te geven. Het is Kerstavond, dat weet je toch wel, niet waar?“

Zij schrikte en werd nog bleeker.

„Herinner je je verleden Kerstfeest?“ vroeg ik, hopende haar zoo wat op te wekken.

Zij kon niets zeggen. Haar mond beefde als van een kind en een rilling trok door hare geheele gestalte.

„Katy, hieldt je dan zóóveel van hem?“ fluisterde ik en sloeg mijn arm om haar hals.

„Zóóveel, dat het mij mijn leven kost, nu ik hem verloren heb; maar *hij*, hij heeft mij vergeten.“

„Wie weet? Mogelijk verlangt hij evenzeer naar zijne Katy als zij naar hem.“

Een flauwe glimlach verscheen er om hare lippen en hare oogen begonnen een oogenblik te glinsteren, toen ik dat zeide.

Tegen zeven uur kleepte ik haar zelve in een zachte, witte japon, die in breede plooiën langs hare fijne gestalte viel. Dat gaf iets statigs en ernstigs aan haar voorkomen.

Haar lang, kastanjebruin haar liet ik in talloze lokken over hare schouders vallen; als een glanzige sluier omhulde het haar en in het lijf van haar japon stak ik een paar mooie, witte rozen. Zij zag er uit als eene fee; geen blos lag er op haar gelaat; slechts hare groote oogen glansden als levende saphyren en deden hare doodelijke bleekheid des te sterker uitkomen.

„Daar,“ zeide ik, toen ik haar in den gemakkelijken stoel had geplaatst. „Nu zie je er uit, als het schoonste, liefste schepsel op aarde, Katy! O, hoezeer wenschte ik, dat nog een ander, behalve Everard en ik, je kon zien!“

„Ik heb niemand anders noodig,“ zeide zij zacht, maar ik hoorde haar zuchten.

Juist op dat oogenblik ging de deur zoo zacht en zoo langzaam open, dat zij er niets van hoorde en Charlie stond voor ons, terwijl hij met al den ouden gloed in zijne zielvolle oogen naar haar keek, die hij zoo teeder lief had.

Plotseling sloeg Katy hare oogen op.

Zij schrikte; zij zag hem met verwilderden blik aan en viel achterover in een diepe flauwte.

Maar vreugde doodt niet.

Toen zij haar oogen weer opende, was het om een schoon, donker gelaat over zich heen gebogen te zien; een gelaat, waarop duidelijk het verhaal geschreven stond van de hartstochtelijke liefde en het bittere lijden, dat de eigenaar van dat gelaat had gekend.

„Heb je ooit wat om Heathcote gegeven, Katy?“ hoorde ik Charlie angstig fluisteren, terwijl ik de kamer verliet.

„Ik heb hem nooit weer gesproken, zelfs niet weer gezien, na den dag, dat je mij verliet. Ik bem in niemand anders dan mijn Charlie. . . . . o, je gelooft me, niet waar, Charlie? Zeg, je gelooft me toch?“ vroeg zij koortsig, terwijl zij hare groote, verlangende en smeekende oogen tot hem opsloeg.

„Ik geloof je, mijn liefste,“ zeide hij en sloot haar vast in zijne sterke armen.

Er was een blosje verschenen op Katy's wangen en het geluk deed haar oogen glinsteren als sterren, toen Everard en ik een weinig later in den salon traden.

„Zing ons een couplet van Charlie's lievelingslied; het zal hem onze dierbare oude dagen weer in herinnering brengen,“ vroeg ik haar liefkozend.

Zoo zong zij met het hoofd geleund tegen den schouder van haar vriend en haar hand in de zijne, terwijl haar blik geen oogenblik van dat dierbare gelaat afdwaalde:

»Eens in lang vervlogen dagen,
Snel verdwenen in het niet,
Rezen zaal'ge, vreemde droomen,
Zong de liefde een teeder lied.

In der scheem'ring stille ure,
Vol van schaduw, rust en dank,
Hoor ik weer die tonen trillen,
Met dien ouden, zoeten klank.

Als in lang vervlogen dagen,
Nadert Liefde en zingt zoo zacht,
Van des levens volheid, vrede,
Zaal'ge scheem'ring, stillen nacht !"

EEN HELDENHART.

door

Th. VAN MEERENDONK.

I.

Vroolijke stemmen weerklonken in de ruime, van sierplanten en marmeren beelden wel voorziene vestibule eener kleine, maar bevallig gelegen villa, in de onmiddellijke nabijheid van de residentie. Het waren kristalheldere kinderstemmetjes en men moest, ze hoorende, onwillekeurig aan blonde krulleskopjes en stralende oogjes denken, aan trippelende voetjes, en blij opgeheven armpjes. Daar kwamen ze, een breede deur sloeg achter hen dicht, ze stormden de trap op naar de nursery, die gelukkige kleinen, een jongen van ongeveer acht jaar, met heldere, blauwe kijkers, en een lief klein meisje, zijn zusje, dat haar wilden broer niet kon bijhouden en eindelijk met

van inspanning hoogroode wangetjes achter hem aan de kinderkamer binnenvloog, terwijl haar donkere krulletjes om het lief gezichtje dansten en zij broer nariep:

„Nurse, nurse, Papa komt thuis!“ — „En wij mogen de eetkamer groen maken,“ riep Jan, terwijl hij eenige buitelingen door het ruime vertrek maakte, waarbij hij zijn zusje omver rende, dat door de Engelsche kinderjuffrouw vriendelijk werd opgenomen en dat daarop met haar fijn stemmetje, dat meestal de echo was van haar grooten broer, herhaalde:

„De eetkamer groen maken; wil je ons helpen, nursey?“

Nursey wilde juist antwoorden, toen de deur wederom geopend werd en Mevrouw Van Westerhof van Renesse zelve binnentrad. Zij was eene zeer schoone, jonge vrouw; de kleine Margot geleek sprekend op haar; de wilde jongen, Jan, volstrekt niet. Donker, weelderig haar, dat in duizenden kleine krullende lokjes een zeer fraai gevormd voorhoofd omspeelde, was in een zwaren wrong vrij hoog opgenomen, zoodat het den sierlijken vorm van den blanken hals bijzonder goed deed uitkomen; de groote zwarte oogen, die zeker even vroolijk konden glinsteren als die van haar kleine meid, stonden nu echter eenigszins onrustig; zij hadden een onbestemden blik; de kleine mond glimlachte vreemd, men zou zeggen gedwongen, toen zij naar de tafel trad en, met haar hand licht op den rand leunende zeer zacht vervolgde:

„Ja, nurse, 't is waar, ik ontvang daar even een telegram, dat Mijnheer te Marseille is en van plan is recht door te reizen naar den Haag. Ik

denk mijn man tot Brussel te gemoet te gaan, waar hij waarschijnlijk morgen aankomt. Ik vertrek dus morgen vrij vroeg, en tegen het diner zijn wij thuis. Let goed op de kinderen; zij mogen Papa's stoel versieren. Ik heb nu nog een en ander te doen en kan niet veel boven zijn; ook zullen er nog wel visite's komen van mid-dag.....“

Het fraaie gelaat betrok en nadat zij zich gebukt had om den kinderen ieder een kus te geven, verliet Mevrouw Van Westerhof met haar slependen en toch zoo bevalligen tred de kinderkamer en verdween in haar eigen boudoir. Toen zij de deur achter zich had gesloten, bedekte zij met een zucht een oogenblik haar gelaat en bleef besluiteloos staan, als dacht zij na, waarom zij hier ook weer was binnen getreden. Daarna opende zij haastig haar fraaie schrijftafel, die zij steeds zorgvuldig gesloten hield; de bedienden waren tegenwoordig zoo vrij en brutaal, zij zouden er bepaald niets in zien brieven en souvenirs te doorsnuffelen, als hun maar één oogenblik daartoe de gelegenheid gelaten werd..... De fijne vingers beefden een oogenblik, terwijl zij door bibelots en papieren woelden; haastig verscheurde zij naar het schein een paar brieven, mogelijk invitaties tot dit diner of die soirée; nu althans hinderden zij haar, want zij zocht klaarblijkelijk naar iets, wat niet snel genoeg te voorschijn wilde komen.

„Ah! eindelijk!“ zij was er ook wel zeker van de photographie zorgvuldig opgeborgen te hebben! En zij haalde een portret te voorschijn, cabinet-formaat; zij nam toen een fraaien morastander,

waaruit zij de phantaisie *das Märchen*, snel verwijderde en achteloos neerwierp. Zij schoof het portret in de lijst en zag zwiingend het beeld aan. Geen glimlach verhelderde haar gelaat, ook geen traan kwam in haar donker oog op, toen zij op de photographie van haar man staarde. Ja, 't waren wel zijn eigen trekken: die niet bijzonder veelzeggende, maar zeer zeker goedige uitdrukking om den eigenlijk te grooten mond, welke door een zwaren knevel bijna bedekt werd; dat onschuldige, vriendelijke blauwe oog; dat hooge, reine voorhoofd, precies als hun kleine jongen ook had; een ongeduldige trek verscheen op het gelaat der jonge vrouw en zij legde het portret ter zijde om een andere photographie op te nemen. Zij trok hare wenkbrauwen samen, zij hoorde hoe er bezoekers in den salon werden gelaten. Hoe, nu reeds? Snel verscheurde zij de kaart, die zij in de hand hield en wierp de zeer kleine stukjes in een prullenmand. Gelukkig, dat zij ten minste al gekleed was! Zij sloot haar schrijftafel, nam het beeld van haar man op en plaatste dat, door de eetkamer gaande, daar op een klein sierlijk tafeltje vol snuisterijen, en toen begaf zij zich naar haar salon. Een vroolijke lach maakte haar op eens nog tien jaar jonger dan zij scheen te zijn; hare fraaie tanden schemerden tusschen de roode lippen door en met stralende oogen scheen zij nauwelijks de eerste begroetingen te kunnen afwachten om hare bezoekers met het blijde nieuws bekend te maken:

„Mijn man komt morgen thuis. Daareven ontving ik een telegram. De kinderen zijn dol van blijdschap....“

„En u niet minder, niet waar, mijn lieve Mevrouw?“ zeide een weinig plagend eene oude dame, terwijl zij de spreekster onderzoekend in de oogen zag.

„Natuurlijk, Mevrouw, natuurlijk; 't is nu ruim vier en een half jaar geleden, dat hij heen ging,“ antwoordde Mevrouw Van Westerhof, achteloos een jong man begroetend, die zoo even was binnengetreden en zijn compliment maakte.

„'t Is of 't gisteren gebeurde! Wat was hij kapot, die goede jongen,“ viel een gepensioneerd officier van hoogen rang in. „Ik herinner mij nog zoo levendig, dat hij, bij 't afscheid nemen, op mijne kamer, zich niet goed kon houden en mij klaagde, hoe hard het hem viel van zijne vrouw en kleintjes weg te moeten. Alle moed ontbrak hem, zeide hij; hij vreesde de scheiding niet te kunnen doorstaan. Ik moet zeggen, hij heeft zich anders kranig gehouden; de moed heeft hem daarginds niet ontbroken. En nu gedecoreerd terug te komen en dat zoo jong nog; neen, 't is mooi, dat moet ik zeggen. Ik heb 't hem nooit aangezien, dat hij zich zoo houden zou....“

„Van wien is er sprake?“ informeerde nu de nieuw aangekomene, een naar het scheen nog jong man, van een hoogst aangenaam uiterlijk, en zeer bevallige, gemakkelijke manieren. „Toch niet....“

„Van mijn man, Mijnheer Van Dorenbosch; van mijn man,“ antwoordde de gastvrouw eenigszins koel en gehaast. „Hij komt morgen avond terug, ik heb het heden zelve pas gehoord.“

Het donkere, als onder de keerkringszon gebruikte gelaat van Otto Van Dorenbosch veranderde van uitdrukking; een snel opkomende bloos bedekte zijne wangen, doch even koel antwoordde hij:

„Dat is inderdaad hoogst aangenaam nieuws voor u, Mevrouw; Mijnheer Van Westerhof komt toch niet wegens ziekte terug? Ik dacht, dat het plan was... ik bedoel die terugkomst zou immers pas over twee jaar plaats hebben?“

De spreker had zich met den rug naar het licht gekeerd, hij zweeg en zag Mevrouw Van Westerhof vragend aan.

„Inderdaad komt hij naar Europa om te herstellen van eene zwakheid, het gevolg van zeer ernstige blessuren. Zelfs van hooger hand is het hem imperatief voorgeschreven weer naar Holland te retourneren,“ was het antwoord van Mevrouw Van Westerhof, terwijl de gepensioneerde generaal bromde:

„Ja, meer dan één houw heeft hij gehad, 't is verraderlijk volk; hij weet er nu van mee te praten; majoor Van Vlietstein, die verleden jaar terugkeerde, heeft er mij alles van verteld; zonder je man, Mevrouw, hadden wij zeker een gewichtige sterkte verloren.“

Mevrouw Van Westerhof knikte en zweeg. „Kent u den heer Van Westerhof niet persoonlijk, Mijnheer Van Dorenbosch?“ vroeg nu de oude dame, die het eerst had gesproken.

„Ik heb de eer, Mevrouw,“ antwoordde de jonge ambtenaar beleefd, en zweeg.

„O ja,“ riep nu de gastvrouw, „reeds vóór ons huwelijk, waren mijn man en Mijnheer Van Dorenbosch oude kennissen, niet waar?“ De Heer Van Dorenbosch boog en mompelde iets, dat leek op de gemeenplaats, dat het hem aangenaam zou zijn de kennismaking te hervatten. Hij wachtte even en ging voort: „Ik heb echter ook een nieuwtje, Me-

vrouw; ik heb hoop op eene voor mij zeer aangename reis; er is sprake van, dat ik als attaché van onzen gezant mee naar Parijs ga... enfin, 't is zo goed als zeker, ik zou er mij anders natuurlijk niet over mogen uitlaten.“ Daarna stond hij plotseling op.

„Mag ik u een zeer aangename dag van morgen toewenschen, Mevrouw?“ vroeg hij beleefd, op het woord morgen nadruk leggende.

De gastvrouw stak hem de hand toe, die hij even aanraakte, waarop hij vertrok. Een half uur later was Mevrouw Van Westerhof alleen. Zij wilde niet alleen zijn. Mogelijk viel de tijd haar lang; telde zij de uren? Zij belde en gaf bevel, dat de kinderen dadelijk beneden zouden komen; ook zou men spoedig aan tafel gaan.

„Dat is bijzonder goed gegaan,“ zeide zij bij zich zelve en stond peinzend voor het venster.

II

De heer Van Westerhof was weer thuis, sedert eenige dagen reeds klonk zijn vroolijke opgeruimde lach door het huis en den mooien grooten tuin. De aanhoudende koorts, die hem als gevolg van zijne belangrijke wonden in Atjeh opgedaan, daarginds maar niet hadden willen verlaten, die zijne krachten hadden ondermijnd en voor zijn leven deden vreezen, schenen hier in zijn dierbaar Holland op eens en voor goed verjaagd te zijn, gevluht voor de zachte stem zijner jonge vrouw, voor de liefkoozingen zijner beide kindertjes, voor den hartelijken groet zijner vrienden, voor den vriendelijken, helderen zonneschijn van zijn huiselijk geluk. Onvermoeid was Papa, wanneer hij zijn grooten jon-

gen door de breede paden achter het huis narende, of wanneer hij vluchtte voor zijn kleine Margo, die Papa zoo graag inhaalde, om dan steeds op nieuw door den gelukkigen vader hoog opgetild en gekust te worden.

„Precies de moeder,“ moest hij dan telkens weer zeggen, terwijl hij het kleine ding in de donkere kijkers zag vóór hij haar weer neerzette, en dan begon het spel weer van voren af aan. Dat was toch heel iets anders dan met nurse te wandelen en netjes en bedaard te moeten loopen, meende Jan, en zag met triomfeerenden blik naar de vensters van de kinderkamer waar de bonne zat te naaien. Er viel niet aan te twifelen, Papa was de afgod, de liefste vriend der kleinen, en Papa zelf scheen ook nergens zoo graag te zijn als bij zijn jong volkje.

„Behalve bij Mama,“ zei Jan, wanneer hij zulk eene verzekering uit den mond van zijn vader had gehoord, die niet kon nalaten soms in enkele tot zich zelf gesproken woorden aan zijn geluk en zijn dank uitdrukking te geven.

„Dat is waar!“ riep dan menigmaal de nog jonge man met overtuiging uit en zag naar de glazen deuren der serre of zij nog niet kwam. Die man aanbad zijn vrouw, zelfs nu nog, nadat zij tien jaren getrouwd waren!

Ook nu verliet hij plotseling de kleinen en ging Mama te gemoet, die vriendelijk glimlachend naar buiten kwam. Wat zag zij er jong en lief uit! Voorzeker, zij was de schoonste vrouw uit de heele stad, uit het gansche land, beweerde hij, en hij zag haar telkens weer vol bewondering aan. Hoe had hij het zoolang zonder haar uitgehouden! Maar zeker, hij

Op alle bals en soirées zag men die beiden samen.

wist het wel, heimwee was de koorts geweest, die hem meer en meer uitputte, toen hij, door ontzettend veel bloedverlies verzwakt, daar eenzaam neerlag. Gelukkig had geen zijner manschappen noch de doctor, er iets van gesnapt, dacht hij glimlachend en trotsch, men zou hem zwak en kinderachtig genoemd hebben, laf mogelijk zoo als vroeger; neen, dat lijden, dat nu voorbij was, dat had niemand bij hem vermoed. Maar nu was het voor altijd verdwenen! geen gezonder, geen gelukkiger man dan hij!

„Tijding?“ riep hij zijne vrouw toe en verhaastte zijn tred. Mevrouw Van Westerhof had eene briefkaart in de hand. Met zeer kalmen glimlach overhandigde zij hem de kaart; zij nam den arm niet, dien hij haar terstond aanbood; zij scheen het niet te zien; maar de echtgenoot trok haar arm meteen door den zijnen en zag haar vragend en lachend aan, als wou die blik zeggen: welk een zaligheid, zoo steeds samen te mogen zijn, voor zoo langen, langen tijd; misschien wel voor altijd! Wie weet, als hij overgeplaatst werd bij het leger hier te lande? zou zij dat ook niet vurig begeeren?

Mevrouw Van Westerhof zeide niets; haar oog volgde de kinderen, die op het breede grasveld speelden.

Vluchtig las haar man de kaart, die aan beiden gericht was en het postmerk Parijs droeg.

„Dus hij maakt het goed; nu, dat doet me plezier. Hij zal zich daar wel amuseeren ook en als jongmensch mag hij zich er ook wel wat genot gunnen. Wat ik verwonderd was hem hier te zien! Maar rust zit er toch niet in hem? 't Is waar, hij

heeft ook geen banden, die hem hier houden; zoo gelukkig als ik ben, is hij *zeker* niet," en wederom zag de jonge man zijne vrouw in de oogen en zou misschien gaarne eene liefkoozing gewaagd hebben, maar zijne Margot was veel te wel opgevoed om iets van hare intiemere gevoelens ten aanschouwe van dienstboden of vreemden te doen blijken. Hij wist dat ook wel, zij was steeds uiterst kalm en bedaard geweest, geheel anders dan hij gemeend had, dat zij wezen zou, in den veelbewogen en toch zoo gelukkigen tijd, dat hij kennis met haar maakte, en hij haar, o, zoo verrassend snel lief kreeg, dat hij op eens, geheel onverwachts de gelukkigste man op aarde werd. . . . . Ja, dikwijls had hem in de eerste jaren van hun huwelijk haar kalmte bevreemd, maar hij was er aan gewoon geraakt. Slechts nu, nu, na eene zoo lange, gedwongen scheiding, nu bevreedde het hem op nieuw en sterker dan ooit te voren; thans had hij meer vuur in die schoone oogen verwacht, nu had hij gehoopt, dat zij zich in de eerste dagen ten minste ook eens. . . . vergeten zou, maar neen, zij was vriendelijk als altijd, maar o, zoo kalm, zóó stil, . . . dat het bijna pijnlijk aandeed. Een oogenblik deed die verwondering hem zwijgen, hij bleef haar echter aanzien, als zag hij heden voor de eerste maal die schoone trekken, die sierlijke houding, dat weelderige haar.

„A propos, wanneer is hij toch teruggekomen, je hebt me daar nooit iets van geschreven?“ ging hij plotseling voort, als herinnerde hij zich eensklaps het onderwerp van hun door zijne gedachten afgebroken gesprek.

„Wie? Otto Van Dorenbosch bedoel je?“ vroeg zijne vrouw en plukte een volle roos, welke hare geheele aandacht scheen te vragen. „O, een maand of wat geleden, verleden najaar, geloof ik, ik herinner 't me niet precies meer,“ voegde zij er achteloos bij.

„Waarom ik er niet over schreef?“ ging zij voort, daar haar man haar vragend bleef aanzien, zoo *dacht* zij ten minste; zij vergiste zich echter; haar man dacht enkel en alleen aan zijn eigen geluk, dat hem zoo dankbaar maakte, en dat hij als *man* toch eenigszins trachtte te verbergen. Hij vreesde den vriendelijken maar spottenden glimlach zijner vrouw, en den in zijn oog minachtenden lach der wereld, wijl hij maar niet leeren kon zijne gevoelens in zeker conventioneel gewaad te steken, dat in hun coterie paste. Vandaar, dat hij zich eigenlijk 't meest op zijn gemak gevoelde bij zijne kindertjes.

„Wel,“ ging Mevrouw Van Westerhof voort, „heb ik je dat niet geschreven? *Tiens*, dan is 't me ontgaan, doordat ik altijd zooveel omtrent de kinderen en Mama had te melden, dat begrijp je wel.“

„Ja, 't is waar,“ bevestigde haar man; „en eigenlijk zag ik ook in je brieven liefst maar niet zooveel mededeelingen omtrent anderen. Ik was altijd blij als er niets in voorkwam dan 't geen ons zelve en de kleinen betrof. . . .“ Hij brak weer af en dwong zich over anderen te spreken. „Vreemd toch dat iemand als hij, die jaren en jaren de wereld rondreisde, zich nu op eens in den Haag komt vestigen en nog wel een betrekking als *ambtenaar* ziet te krijgen. . . . Maar dat heeft hij natuurlijk aan zijn ouden heer te danken.“

„En aan zijn uitgebreide algemeene kennis, die

natuurlijk maakt, dat hij den referendaris van koloniën flink ter zijde kan staan," merkte zijne vrouw op.

„Dat spreekt van zelf," stemde de heer Van Westerhof toe, terwijl zij voortwandelden naar den kant waar de kinderen speelden. 't Was als betrok het vroolijke, open gelaat van den Indischen officier en aarzelend voegde hij er bij:

„Ja, reeds toen, je weet wel, Margot, toen wij elkaar pas leerden kennen, en ik met bewondering zag welk een ontwikkelde jonge dame je waart, toen zweeg ik met verbazing, wanneer ik jullie gesprekken hoorde, en hij je steeds zoo helder en flink omtrent allerlei dingen wist in te lichten, waarvan ik meende, dat dames geen verstand hadden." Wederom zweeg hij en nu schenen geen vroolijke gedachten hem bezig te houden; maar plotseling onk weer de oude, gelukkige uitdrukking in die trouwe, blauwe oogen, en als in verwarring de hand zijner vrouw vattende, riep hij uit:

„En toch werd *ik* de gelukkige! Toch hadt je mij lief en niet hem; o, Margot, je hebt nooit, nooit geweten, hoe bang ik daar een tijdlang voor geweest ben! Ik dacht stellig en zeker, dat hij je vragen zou, en dat je hem nemen zoudt ook en toen op eens, toen ik bijna geen hoop meer had, veranderde alles, alles! Hij stootte de wereld in en wij... wij bouwden ons huisje van liefde en van geluk! Herinner jij je 't nog, die eerste kleine woning in de Javastraat, toen wij meenden, dat we ons nog moesten bekrimpen, toen we nog pas in 't vooruitzicht bemiddeld waren, en Papa moest bijspringen? Weet je 't nog, die zonnige achterkamer, waar

Jantje geboren werd? zeg, weet je 't nog?"

„Ja, natuurlijk," antwoordde Mevrouw Van Westerhof, „dat maakte toen een heele sensatie, ons engagement. Maar 't wordt tijd, dat de kinderen naar binnen gaan, ze moeten gekleed worden; laten we ze roepen, Willem.“

„Ja," ging haar man voort, zijn eigen gedachten volgende. „En daarom mag ik hem nu zoo goed lijden, omdat ik nu zoo gelukkig ben en hij nog eenzaam rondzwerft. Toen, tien jaar geleden, ontweek ik hem; ik kon hem niet uitstaan, ik vond hem arrogant, onaangenaam in hooge mate en vreemd! nu scheen hij *mij* te ontwijken. Nu vond ik hem stijf en teruggetrokken en stil, terwijl hij mij vroeger overbluften... o, wat is alles toch veranderd!"

Maar zijne vrouw luisterde reeds niet meer; 't was hoog tijd, dat de kinderen naar binnen gingen. Zij is eene zeer zorgzame, goede moeder, dacht haar man, terwijl hij de bevallige groep gadesloeg, die jonge vrouw en de blozende kleinen, die vroolijk babbelen en alle drie met de handen vol bloemen de hooge stoep opgingen en tusschen het groen in de vestibule verdwenen.

III.

Mevrouw Van Westerhof was de eenige dochter van zeer fatsoenlijke, doch onbemiddelde ouders, die steeds in den Haag gewoond hadden, daar de heer Brantier, haar vader, ambtenaar geweest was aan een der ministeriën. Slechts aan de omstandigheid, dat er niet meer kinderen waren dan zij alleen, had Margot, of liever Marguërite Brantier, het te danken gehad, dat zij als jong meisje toch vrij wel met hare meer bevoorrechte vriendinnen

kon mee doen, wat het bezoeken van bals, concerten, met één woord: het leven in de wereld betreft. Daar zij een bijzonder mooi meisje was, en eene zeer beschaafde opvoeding had genoten, was zij na haar verschijnen als volwassen jonge dame ook zeer gefêteerd en gezocht geworden. Zooals weinig-gefortuneerde ouders meestal doen, ook al verzekert Mama gaarne herhaaldelijk aan andere moeders, dat zij gelooft, dat de huwelijken in den Hemel gesloten worden, en dat zij buitendien ook niet zooveel heil ziet in zulke vroege verbintenissen, legden de heer en mevrouw Brantier zich zelve toch menige opoffering op welke pijnlijk drukte, om hunne dochter maar in staat te stellen zich op haar voordeeligt te vertoonen op de casino's en andere soirées voor jonge lui, en ook ontvingen zij zelve veel menschen, al waren zij vrij klein behuisd. Zoo kwam ook Willem Van Westerhof, wiens vader bovendien een vriend was van den heer Brantier, veel bij de familie aan huis, toen hij als luitenant in den Haag geplaatst werd. De oude heer Van Westerhof zelf beschouwde het als een groot voorrecht, dat zijn zoon, die wat linksch, wat onbeholpen was uitgevallen, in den beschaafden en wel ontwikkelden kring der Brantiers zich mocht leeren bewegen, en manieren zou opdoen, welke vereischt waren in hunne coterie; de oude heer begreep zelf niet, hoe zijn jongste zoon, eigenlijk zijn lieveling, zoo geheel anders was dan zijn oudste, een echte sportsman, een der *lions* van de residentie. Willem was oprecht als goud, dat was waar, trouwhartig in groote mate, vriendelijk en bescheiden, maar in 't minst niet als *homme du monde* ontwikkeld. Hij was

een echt Hollander van de ouderwetsche soort; hem ontbrak ten eenenmale de gevatheid, de gemakkelijkheid, waar men in ambtenaars- en officierskringen niet buiten kan, wil men er niet telkens inloopen of voor ongemanierd gehouden worden. Al die onvolprezen en onschatbare hoedanigheden, welke den diplomaat vormen, moest Willem zich toch eenigermate trachten eigen te maken, meenden zijne ouders en het huisgezin der Brantiers bood daartoe vrij wel gelegenheid. Maar het karakter van den jongen officier rustte op te breede, vaste lijnen, het had een te antieken eenvoud om zoo gemakkelijk een vernis van Haagsche wellevendheid aan te nemen. Hij bleef, wat hij was; gedurig beantwoordde men een oprechte, eenvoudige uiting zijner niet zeer gecompliceerde gedachten met een medelijdenden glimlach; de meeste jongelui vonden er steeds pret in, hem op deftige recepties een *faux pas* te laten maken, en algemeen bleef men hem voor erg *groen* aanzien. *L'imbécile* noemden zij hem, wanneer hij afwezig was en schoon hij dezen bijnaam nooit hoorde, de beteekenis er van gevoelde hij maar al te goed, en steeds bleef men dien naam stilzwijgend en schouderophalend op hem toepassen. Hij leed er onder, want hij was fijngevoelig, die ongemanierde Hollander. Maar iets leerde hij in het huisgezin van de Brantiers kennen, dat zijn geheele, vaak teruggetrokken en in zijn omgeving vreesachtige natuur eene bezieling, een gloed deed gevoelen, die hij niet had vermoed, dat ooit bij eenig schepsel ontstaan kon, die hem deed lijden en juichen op 't zelfde oogenblik, die hem deed sidderen van angst, en zijn oogen deed stralen van geluk in 't eigen uur; dat

gevoel was de liefde, die hij o, zoo spoedig, na zijne toelating in dat gezin, voor de schoone en liefталige dochter des huizes opvatte. Daar hij Margot Brantier als kind gekend had, was de toon van zijn omgang met haar natuurlijk allereenvoudigst en zeer vertrouwelijk, totdat hij op eens tot zijn schrik begon te bemerken, dat Margot in gezelschap van anderen, vooral van jongelui, hem op een zekeren afstand hield, dien zij niet in acht nam, wanneer beiden alleen waren. Het was hem dan soms, als vond zij hem lastig met zijne eenvoudige, vertrouwelijke manieren, als duldde zij hem slechts als den zoon van een oud huisvriend, als deelde zij soms in den glimlach, dien men uit beleefdheid zooveel mogelijk zocht te verbergen, doch die hem gold, dat wist hij wel. En wanneer hij zoo iets had waargenomen, dan was hij dagen achtereen ongelukkig, dan leed hij, en trachtte zijn lijden als een misdaad te verbergen. Weldra kwam er nog iets anders bij, iets ontzettends, iets dat hij vreesde, dat hij trachtte te ontvluchten, doch dat niet wilde wijken; want het huisde en woelde diep in zijn hart, dat hart dat met al zijn oprechtheid en eenvoud liefhad en een mededinger naast zich zag, een mededinger, die in alle opzichten de bevoorrechte mocht heeten. Een onbemiddeld maar hoogst beschaafd en ontwikkeld jongmensch was het, wiens naam de wereld met dien van Margot Brantier begon te verbinden. Ja, er was geen twijfel meer aan, de heer Van Dorenbosch, ook werkzaam op een der ministeriën zou wel de gelukkige aanstaande van Margot worden; op alle bals en soirées, bij gelegenheid van de schitterende ijsfeesten, welke het den strengen winter,

dat jaar gaf, zag men die beiden samen. 't Was eigenlijk ergerlijk voor andere jongelui, en 't zou wel spoedig een publiek engagement moeten worden ook, 't was niet *requ*, 't was eigenlijk *mauvais genre*, zoo iets zoo lang onbeslist te laten en toch niet volkomen te maskeeren. Men begreep de Brantier's in dezen niet; maar de familie was onbemiddeld; waarschijnlijk dus, dat de ouders op eene andere partij gerekend hadden en het jonge meisje dat ook nog wel zou inzien. Ook Willem Van Westerhof hoorde over deze zaak spreken en hij leed onder de koele, onverschillige en soms ook booze opmerkingen der wereld; maar wat hij zag en zelf opmerkte van den dagelijkschen omgang der beide jonge lieden, dat martelde hem. In dien vreeselijken winter kwam zijn oudere broeder plotseling te sterven; eene hevige keelaandoening had hem weggenomen, zoo heette het en men dolierte, men vorschte, men haalde de schouders op. Maar de oude heer Van Westerhof bracht zijn zoon Willem bij het lijk van zijn broeder, den eens zoo gevierden jongen man en hij liet hem op zijn woord van eer beloven dat hij „het duel“ steeds schuwen zou, als het onzedelijkste, het vreeselijkste, wat deze eeuw van verlichting en beschaving nog bijna glimlachend toelaat. En daarop verzonk de jeugdige, nu dubbel rijke officier weer in de pijnlijke, wreede smart zijner hopelooze liefde en merkte het niet eens, dat men hem, ondanks zijne onbeholpenheid, toch bijzonder interessant begon te vinden en dat menig begeerig oog op hem geslagen werd. Met den heer Van Dorenbosch stond hij steeds op zeer slechten, gespannen voet; de beide jonge

lieden konden elkanders aanblik niet verdragen en een paar malen kwam het tot zeer onaangename scènes tusschen die beiden, tot scènes, waarvan niemand het rechte ooit te weten kwam, maar zoo-veel is zeker, dat de elegante jonge ambtenaar zich soms over dien Westerhof uitliet als over een onmondig kind en een lafaard daarbij.

Zoo stonden de zaken toen de ouders van Margot een aanzienlijk verlies leden op financieel gebied, zoodat zij nu inderdaad uitsluitend van het ambtenaarstractement van den heer Brantier moesten leven, en niet lang daarna, op een schoonen, liefelijken lentemorgen wenschte de heer Van Westerhof zijn eenig overgebleven zoon, zijn lieveling daarbij, met vroolijk lachenden blik geluk met zijne verloving, die er nu dan eindelijk door was. Arme jongen! wat had dat lang gehangen, maar Papa had medelijden met hem gehad en nu was alles geschikt, alles, en zijne bruid wachtte hem, van middag nog, tegen drie uur. Willem zag zijn vader verbluft aan! Wat meende hij? Wat bedoelde hij? *Papa* zou toch niet met hem spotten?

„Wel neen! dwaze jongen! Vraag Mama dan maar; zie, Mama heeft de tranen in de oogen van geluk....“

„En die Van Dorenbosch?“ stotterde Willem, dien de gelukkige tranen zijner Moeder nog meer in verwarring brachten.

„Gekheid, kinderspel!“ schertste de oude heer; „Je meisje lacht er zelf om, dat zij ooit zoo dwaas is geweest er zoo'n kindervrijerijtje op na te houden. Vraag het haar maar; dat is al lang uit, o, al zoo lang! Sedert Kerstmis al....“

Even na St. Nicolaas was Willems broeder plotseling overleden. Maar de jonge officier bracht die beide gebeurtenissen niet met elkander in verband. Het kwam zelfs niet bij hem op, over oorzaak en gevolg na te denken. Daarbij, hij was geen studiekop, dat wist hij maar al te goed; ook daarin had hij steeds zijne minderheid zoo pijnlijk gevoeld.

Dien avond, terwijl het lentewindje heerlijke geuren van rozen en jasmijn deed rondzweven, terwijl de nachtegalen voor 't eerst trillend en krachtig doorsloegen, wandelde de overgelukkige jonge man met zijne bevallige aanstaande in den kleinen tuin van Willems ouders, een waar genot voor Margot, die op een bovenhuis woonde. Des middags was Willem met kloppend hart binnengetreden bij de Brantiers, om met vroolijke blikken en hartelijke woorden verzekerd te worden van zijn onverwacht en reeds verloren gewaand geluk. Hij had er gegeten, en nu had hij zijn meisje thuis gebracht om Mama's zegen te ontvangen, en voordat zij terug keerde, genoten beiden in het sierlijke tuintje van den heerlijken avond.

„En Otto van Dorenbosch?“ vroeg Willems eensklaps aarzelend en met kloppend hart. Hij kon dat niet laten, hij moest zekerheid hebben.

De vroolijke, heldere lach zijner Margot gaf hem die.

„Gekheid; dat is al lang vergeten! Heb je daar ooit iets ernstigs van gedacht?“

„Goddank!“ riep Willem uit den grond zijns harten en drukte de hand zijner aanstaande; het deed haar bijna pijn, zoo driftig was hij, die onnoozele jongen.

Den volgenden dag vloog Willem naar majoor

Van Heelsum, een vriend van zijn vader, en ook van hem zelve; een oud soldaat, wat ruw en haastig uitgevallen, die echter veel van hem hield en geheel iets anders in den jongen man zag dan diens bekenden deden. Hij wist, dat er een vast, een moedig hart onder diens uniform klopte, een oud-Hollandsch hart — zeide hij soms.

„Wel zoo; wel zoo;” zeide de majoor langzaam en legde zijn hand op Willems schouder. „Ik heb maar één bedenking mijn jongen..... wil je ze hooren?”

„Ja, natuurlijk, Majoor.”

„Zij is van *Fransche* afkomst en dat zou *mij* niet lijken,” zeide de Majoor nog langzamer.

„Maar, Majoor,” riep Willem bijna verstoord uit: „bedenk eens, welke eene geachte familie! Welk eene opvoeding heeft zij niet gehad!”.....

„Dat is waar; eene uitstekende, Haagsche opvoeding.....” De oude heer zweeg en staarde lang voor zich. „God zegene je echter, mijn jongen,” riep hij plotseling opstaande krachtig uit en schudde Willems hand uit al zijne macht.

De jonge Van Westerhof baadde in geluk en zaligheid. Spoedig hoorde men vertellen, dat de heer Van Dorenbosch zijn fortuin in Amerika zou gaan beproeven; hier was er toch aan geen vooruitkomen te denken.

„Heel verstandig,” oordeelde Margot's vader. Het jonge meisje haalde onverschillig de schouders op en bekeek een nieuwe *sortie*.

IV

Het was Zondagmorgen. De Hemel was helder

en reeds van dat diepe, reine blauw, dat Augustus en September soms zoo gaarne over de aarde uitspannen. Het zou een warme dag worden even als gisteren. Op Villa Marguerite, dicht bij de Scheveningsche boschjes heerschte eene bijna volkomen stilte. Voor de kinderen was het te warm om buiten te spelen, zij waren boven bij nurse die hun uit het geliefkoosde „*Alice in the Wonderland*“ voorlas, waarnaar zij uren lang konden luisteren, zonder dat het hun verveelde. Een paar dienstboden hadden hun „kerkbeurt,” een uur, dat zij natuurlijk niet in de kerk doorbrachten. Mevrouw Van Westerhof Van Renesse echter was een half uur geleden met haar kalm, een weinig bleek gelaat en hare gedistingeerde, stille bewegingen in de clarence gestapt, die haar naar de Willemskerk bracht; zij hechte veel gewicht aan het geregeld nakomen harer godsdienstplichten; dat behoort in den Haag tot den goeden toon. Juist kwam daar de koetsier binnenrijden, en bezorgde paard en rijtuig, dat over een uur weer dienst zou doen. Meer werd er op Zondag echter niet gereden. Aan den achterkant der villa, waar men een zeer fraai, uitgestrekt gezicht had over weiden, duin en boschpartijen, zat in de tuinkamer, de heer Van Westerhof zelf, zijn havanna te rooken en een paar illustraties te doorbladeren. Hij las niet, het was te warm, zich, hoe weinig ook, in te spannen; daarbij was hij volstrekt geen sterk lezer. Menigmaal zag hij van de gravures op en volgde de blauwe kringetjes van zijn sigaar, terwijl hij zijn oog liet dwalen langs den verren horizon, die zich hier en daar tusschen de boomen door plotseling als een scherpe lijn ver-

toonde; dan vielen zijne bliken op de weelderige, met fijnen smaak aangelegde bloemperken, daar beneden, voor het terras, waar de kleine familie zich des avonds meestal voor de thee vereenigde. Met innig welbehagen dacht hij, dat het hier toch veel beter was dan daar, ver weg in Indië, hoe onvergelykelijk trotsch en schoon zich het landschap daar ook uitbreidt. 't Is waar, hier ontbrak het verhevene der natuurafereelen, maar wat kon men meer wenschen dan het comfort, dat hem hier omringde, dan de rust, den vrede, het volle huiselijk geluk, dat hem hier onafgebroken omgaf? Hoe zou hij dankbaar genoeg kunnen zijn, meeade hij in zijn *dolce far niente*, — 't welk hij hier kon smaken, zonder de schrikkelijke, pijnigende eenzaamheid van daarginds? Wat had zijne Margot hem een heerlijken zomer geschonken; hoe willig had zij met hem in gestemd, toen hij den wensch had uitgesproken, dezen eersten zomer, dien zij weer samen mochten beleven, geen logés te vragen en zich tevens, zoo veel doenlijk was, uit hun drukken gezelschapkring terug te trekken. In October, ja, dan zouden zij reizen, had hij met een vragenden blik voorgesteld en zijne vrouw was daar mede zeer tevreden geweest. Hij dacht daar nu aan en had het gevoel, dat zij, schoon uiterlijk zoo erg kalm, dan toch wel zeer gaarne met hem alleen moest zijn! dat zij den *va et vient* van den *beau monde* niet behoefde om gelukkig te wezen, dat zij genoeg had aan hem en aan de kinderen. Had hij dan ooit daaraan getwijfeld? Neen immers! zijn eenig maar groot verdriet in de lange jaren van zijn huwelijk was de bittere scheiding geweest. En wáárom was hij in dienst van het Indische leger

overgegaan? Waarom had hij geen grooter, vuriger begeerte in zijne carrière van officier gekend, dan Atjeh te zien, dan daar gewond te worden, en met diepe litteekens thuis te komen? Hij glimlachte en een traan welde op in zijn oog; hij legde onwillekeurig zijne hand op zijn linkerbovenarm die nog steeds stijf was gebleven. Toen zag hij op die hand, waaraan een paar vingers ontbraken; met trots voelde hij naar zijn voorhoofd, dat versierd was, niet ontsierd, door een breed, nu geheel wit litteeken en hij dacht aan den eerbied, waarmede zijne vrouw tot hem had opgezien, toen hij haar in Brussel ontmoette. Die blik had hem beloond voor 't minst evenveel als zijne Willemsorde; neen, meer, inniger, beter. Was zijn geluk ooit zoo volkomen geweest als nu? Neen, nooit, nooit! In de eerste jaren van zijn huwelijk was het niet zoo groot geweest; toen had hij soms, zeer enkele malen slechts, getwijfeld, niet aan de trouw, daar was goddank geen sprake van,— maar aan de innigheid van de liefde zijner aanbeden Margot. Nu, na zijne terugkomst was dat onrustige gevoel weggevaagd geworden, zooals des morgens de nevelen snel verdwijnen voor de eerste krachtige zonnestralen.

Hij zag naar de deur van zijn kamer. Hij hoorde daar voetstappen.

„Wel, Johan?“

Zijn koetsier trad nader.

„De besteller gaf mij hem zoeven, Mijnheer,“ zeide de man als verontschuldigend en reikte zijn meester een brief over. Gewoonlijk werden de brieven, als overal, in de bus geworpen.

„Goed geef maar hier; dank je.“

De man verdween.

De heer Van Westerhof, die, sedert hij gepatrieerd was, alle correspondentie als de pest schuwde, wierp den brief neer zonder hem te openen. Zijne rust, zijn sigaar en de heerlijke beelden, die voor zijn geest oprezen, wilde hij door geen brieven verstoord zien. Een oogenblik later echter, toen hij „een nieuwe“ wou opsteken en naar zijn lucifers greep, viel zijn blik geheel onwillekeurig weer op den naast hem liggenden brief. Plotseling greep hij hem op. Wat las hij? Dat adres? Aan Mevrouw Van Westerhof van Renesse? Uit Parijs? Wiens hand? Dat schrift kende hij.... Verzegeld? Ja, een groot rood lak vlamde hem als een bloedvlek tegen. Hij wierp zijne sigaar weg. Hij blikte ontrusting om zich heen, hij begreep er niets van; neen, niets. Hij bleef zitten kijken op dat schrift; hij draaide den brief om en om. Hij voelde zijn hart luider en luider kloppen; het litteeken op zijn voorhoofd begon te gloeien en te branden; iets benauwde hem, hij wist niet wat, als ware de reine morgenlucht plotseling onfrisch geworden, vol verstikkende dampen. Hij vloog eensklaps op en sloot de deuren van zijn kamer, nam den brief weer op en liep met groote, onregelmatige schreden heen en weer. Neen, die vreeselijke gedachte, die zich daar aan hem opdrong, telkens met meer scherpheid en met minder tusschenpoozen, die gedachte was onzin! moest onzin wezen! Dat kon niet zijn; dat was onmogelijk.... Hij moest om zijn eigen angst lachen; kom, 't zou niets wezen; een schrijven, waarschijnlijk aan beiden gericht; of mogelijk het verzoek van hem, dien anderen, een boek te zenden of een

Met innig welbehagen dacht hij, dat het hier toch beter was dan daar in Indië.

plaatwerk, waarover zij samen misschien hadden gesproken.... samen,... dat woord deed hem wederom rillen en aan vroegere uren denken, lang voor zijn trouwen, toen zij ook samen las, samen studeerde met dien anderen.... met hem zelven had zij het nooit gedaan. Hij was niet ontwikkeld genoeg geweest. Maar die vreeselijke angst moest weg! Margot zou het hem niet kwalijk nemen, dat hij dien brief opende. Zij mocht van *al* de zijne het zegel gerust verbreken, vóórdat hij ze zag. Kom, 't zou iets zijn, wat beiden betrof, hem zoowel als haar, evenals die briefkaart in 't voorjaar, waarna hij niets meer gehoord had. Ach! wèl betrof dat schrijven hém zoowel als haar!

Openmaken dus?..... Neen, hij *kon* niet; de brief brandde hem in de handen; hij had den moed niet te zien, te lezen, wat hij nu op eens met ijzingwekkende klaarheid en in scherpe, juiste bevoordingen wist, dat daar staan *moest*. Hij hoefde niet meer te lezen! Hij kende den inhoud! Hij twijfelde niet meer! Alles, alles, duizend kleinigheden, zij zeiden het hem op eens! Hoe had hij zoo blind kunnen wezen, zoo onvergefelijk blind en zorgeloos? Die man had hem ontweken; die man was hem ontvlucht, die man, die hem eens laf had genoemd, omdat hij niet had willen duelleeren, die man mocht *nu* geen angstvallige in hem zien! Dien man zou hij zoeken, al verborg hij zich nu; zoeken zou hij hem, tot aan 't einde der wereld. Diens bloed zou vloeien en.... ook dat van die vrouw! die vrouw, die hij had lief gehad, wie hij trouw was geweest tot in de minste kleinigheden, zóó zelfs, dat men hem ook daar ginds even als

vroeger hier in den Haag, menschenschuw had genoemd, zoodat men te Batavia gemeend had, dat hij zelfs geen dansen had geleerd . . . . . die vrouw mocht niet blijven leven, dacht hij en het litteeken brandde.

Hij, die *imbécile*, die zoo weinig nadacht en nooit, zooals thans zelfs jonge dames gaarne doen, philosopheerde, hij had van ééne zaak echter een zeer hooge gedachte; zijne liefde stelde hij zoo hoog boven alle andere gevoelens, met haar had hij in zoo ernstige gemeenschap geleefd, dat hij wel wist, hoe, als die eenmaal geknakt is, zij voor altijd dood is, weg, verweg. Zoo almachtig als zij wezen kan, waar zij hoog en krachtig opvlamt, zulk eene leegte, zulk eene ijskoude, zulk eene diepe eenzaamheid laat zij na, wanneer zij verdwijnt. Had die vrouw hem ooit liefgehad? Nooit, nooit, weerklonk het hol in zijn hoofd en in zijne ziel. Niet bij den eersten kus, dien hij haar gaf, niet bij de geboorte hunner kinderen, niet bij zijn heengaan, niet bij zijne terugkomst, niet nu! slechts aan dien anderen had zij gedacht, altijd, altijd, ook, toen zij hem schijnbaar had verjaagd, omdat zij *rijk* wenschte te wezen! Die man was beter dan zij. Ja, duidelijk, o, zoo scherp gevoelde hij het. Die man had ten minste nog tegen zijne neiging voor haar getreden, want hij was heengegaan, tweemaal heengegaan. Maar zij, zijn afgod! De vrouw, die tot voor eenige oogenblikken nog, de eenige vrouw op aarde voor hem geweest was, al die lange jaren door, ter wille van wie hij alle krachten, die in hem sluimerden, had ontplooid, had doen zegevieren, die vrouw zou sterven! Om één goedkeurenden, waardeerenden blik

uit hare donkere, ondoorgrondelijke oogen te ontvangen, had hij zijn huis, zijn land verlaten, had hij vuur noch dood gevreesd, waren zijne wonden hem lief geweest! Die vrouw moest sterven! En zijn oog viel, hulp zoekend in deze marteling, op zijn wapenrek . . . . . Daar hingen zij, zijne trouwe metgezellen, waarmede hij van gevaar tot gevaar, van overwinning tot overwinning was getrokken, Juichend, wanneer zij straalden in het zonlicht, trilvend van krijgswuede, waar zij dropen van bloed! Daar hing zijn cavaleriesabel, welker beugel toch niet bij machte geweest was de van strijdlust gloeiende hand te beschermen, toen hij met slechts weinig manschappen naar een onzer *bentings* in de XII moekims gecommandeerd was geworden, om den vijand te straffen voor zijne onophoudelijke, verraderlijke aanvallen op die benting's. Met zijn revolver in de linker- en zijn sabel in de rechterhand was hij, allen vooraan, tusschen de in grooten getale woest opdringende Atjehers gestoven, hun klewangslagen niet achtend, de zijnen voortdurend aanwakkerend met zijn korten, juichenden kreet: „leve de koning!“ hun een weg banend door den uitwijkenden vijand, die zulk een onverschrokken aanval niet had verwacht. Maar toen hij eindelijk met wonden overdekt, zelf van het slagveld was gedragen, toen was ook de Atjeher verdwenen, toen was het ook voor langen tijd rustig en kalm gebleven in onze bentings. Daarop had hij de Willemsorde ontvangen, waarop hij lang reeds zoo vurig had gehoopt; de eervolle vermelding, die hem te beurt was gevallen na zijne eerste, maar hevige schermutseling, waarin hij letterlijk alleen het slag-

veld had behouden, was hem niet voldoende geweest, noch ook de eeresabel, die hem gereikt was, toen hij de dierbare Hollandsche vlag had geplant op eene redoute van den vijand, die men onneembaar had gewaand! Daar hingen zij, die stomme en toch zoo welsprekende getuigen van zijn schitterende krijgsmansloopbaan in het gevreesde, tropische land; die wapenen, waaraan hij zelf hier, trotsch op hun bezit, eene eereplaats had geschonken in zijne welvoorzienige *panoplie*, eene eereplaats tusschen zijn eigen *yatagans* en krissen en tusschen de slagzwaarden, de strijdpijlen, de *miséricordes*, waarmede zijne voorvaderen lange eeuwen geleden hun naam beroemd en gevreesd hadden gemaakt. En toen eindelijk dat wapenrek gereed was, en het zijne kamer tot schoonste sieraad verstrekte, toen had hij haar er binnen geleid en had hij weer één oogenblik die bewonderende, eerbiedige flikkering in haar donker oog meenen waar te nemen en dat was hem meer geweest dan vermeldingen en eeresabels en ridderorden! Of had hij zich ook in dien blik vergist? Had hij het zich slechts verbeeld? Wie weet? o, wie weet?.....

Kon hij haar met een van die wapenen doorsteken? Ja, waarom niet? Hij zou immers een lafaard zijn, waar hij zijne eer als man, als echtgenoot, als vader, niet wreekte! Zijne eer, zij eischte het. Nooit was er een schaduw op die eer gevallen, ook nu zou zij niet bezoedeld worden. *Worden?* Zij was het immers reeds. Hoe lang? Hij steunde en verborg zijn gelaat in zijne handen. En als hij dan hem en haar, beiden dus, had neergeschoten, dan moest hij zelf vallen, dat stond bij hem vast. Hier in dit huis,

waar hij zijn grootste geluk had gekend? Ja, wat deed het er toe? Ook dat was nu mogelijk geworden.

Straks, als zij thuis kwam, zou hij... Maar plotseling bedacht hij sidderend, hij, die in den strijd zijne vijanden bij tientallen om hem heen had neergesabeld en geen vrees had gekend, of hij eene vrouw mocht aanvallen, of hij eens anders leven buiten den eerlijken oorlogskamp, mocht nemen en vernietigen? Niet uit vrees voor zulk een drievoudige tragedie, waarvan spoedig den Haag vol zou zijn, eene tragedie, welke van de Parijsche boulevards ontsnapt zou schijnen en verdwaald naar Holland, beefde zijn hand, die hij uitstreekte naar zijn wapen... neen, maar hij dacht aan zijne kinderen! Mocht hij hun de moeder ontnemen? Zou hij het kunnen verdragen ze in rouwgewaad te weten, al zou hij dat niet zien? Zou hij hun geheele leven kunnen vergiftigen? Zij zouden eenmaal hun vader, nu hun liefsten, hun vrolijksten speelgenoot, hun vriend, moeten vloeken, dat zag hij plotseling als in eene geopende toekomst; hij zag die tranen, hij hoorde de kreten, zooals hij nu hun vrolijk gejuich eensklaps beneden in den tuin vernam. Hij rukte de deuren weer open, hij trad op het balkon, voorzichtig, vreezende door hen gezien te worden; hij blikte neer. Ja, daar plukten zij bloemen om Mama mee te begroeten als zij zoo dadelijk thuis zou komen... Zijn hart brak. Wat dan? Een zelfmoord? Daar rees het akelige doodbed van zijn broeder voor hem op. Een duel of een zelfmoord, weinig verschil! Hij zag den wanhopigen blik van zijn vader, de tranen van zijn moeder. Zou hij de tweede wezen,

die zóó eindigde? Maar wát dan? in 's Hemelsnaam, waar was dan uitweg? Leven, geschandvlekt, ont-eerd in haar, die hem het dierbaarst was ter wereld! Maar vreemden zouden het niet weten; een schandaal was hier niet te vreezen, hare opvoeding, haar vrees voor alles, wat de *vormen* schond, waarborgde hem dat.... Zou het echter nog niet ondragelijker zijn dan publieke ont-eering, te weten, dat hij zich door hem en haar als een speelbal liet bespotten, dat zij zouden glimlachen om zijne onnoozelheid, dat zij wenschen zouden naar zijn dood? Eene heimelijke stem, de stem zijner rechtschapenheid en van zijn teeder gevoel voor zijn medemensch, fluisterde hem in: toch is dat de eenige weg, die u openstaat, die u voorgeschreven wordt door uwe eer, welke hare hand niet kan uitstrekken naar hetgeen haar niet toekomt, naar hetgeen evenals gij recht heeft op het leven. Lijd, liever dan dat gij doet lijden, liever dan dat gij uwe kinderen berooft....

Daar klonk het vroolijke: Mama, Mama! juichend naar boven. Neen, aan die onschuldige kleinen zou hij de moeder niet ontnemen..... zijn hart ontzong hem..... dan liever nog laf in het oog van die beiden..... en plotseling richtte hij zijn benevelden blik naar boven, greep den onzaligen brief, verscheurde hem in duizend, duizend stukjes, die heenvlogen op den wind.....

V.

Het was weer voorjaar. De sneeuw was gesmolten onder den zachten adem van den Zuidenwind, de beekjes kabbelden vroolijk en tevreden; de boomen begonnen uit te botten; de wandelaars ver-

schenen weer; de vogels fladderden en zongen hun lentelied; zij bouwden hunne nestjes, terwijl de ooievaar klepperend neerstreek op een breeden eik in het park van Villa Marguéríte. Maar het vriendelijke witte huis was gesloten; de eigenaars ver-toonden zich niet; de kinderstemmen zwegen; de bedienden bewogen zich zachtkens en droegen rouwbanden om den arm. Gisteren was er veel bezoek geweest, -- condoleancevisites. Er was fluisterend gesproken in den half donkeren salon; gemeenplaatsen waren gepreveld; uit gebrek aan een eenigszins gepast onderwerp van gesprek was er naar leeftijd en ziekten van overleden betrekkingen der bezoekers gevraagd, zonder dat men zich bekommerde over het antwoord. En na de verplichte tien minuten van kwelling en dwang, hadden de deelnemenden met een zucht van verlichting de „treurende weduwe” verlaten en reeds in de vestibule waren zachtkens de gewone gesprekken weer aangevangen, gesprekken over paarden en *raees*, frauduleuse bankroeten en interessante geheimen.....

Slechts één enkele had gevraagd den overledene te mogen zien en hij was — men kon die corvée niet ontwijken — toegelaten in het donkere vertrek, waar, op het groote, eenzame bed, de man lag uitgestrekt, dien Atjeh niet had kunnen dooden, die in het zwaarste oogenblik zijns levens uit vrijen wil verkozen had „het leven te dragen, zoolang het hem zou dragen.”..... Lang was dat niet geweest na de vreeselijke ontdekking.

Majoor Van Heelsum stond zwijgend aan het voeteneinde der couchette; een traan, die zijn oud,

in egoïsme versteend hart, eer aandeed, ontrolde aan zijn oog. Hij had hem liefgehad en gewaardeerd; hij had hem gekend en begrepen, dien eenvoudige van harte.

Maar de reden van dezen vroegtijdigen dood had hij niet verstaan, hij, noch de geneesheer, noch iemand anders.

„Zoo hebben ze je toch nog te pakken gehad, die wonden die hier zouden genezen. . . . je hadt er te veel mijn arme, goede kerel,” zuchtte de oude snorrebaard de trap afgaande.

Ja, Majoor, slechts ééne wonde *te veel*.

Den volgenden dag reed de lijkkoets voor; vier officieren droegen de slippen van het lijkkleed; vele kransen werden op de kist gelegd; talloze rijtuigen volgden. In de voorkamer zat de weduwe met hare kinderen, arme, bleeke, verwonderde kindergezichtjes! Zij begrepen nu eindelijk, dat Papa niet terug zou komen, die arme kleinen; die jeugdige, vroolijke, onbezorgde vader was heengegaan, voor altijd. Zij hadden geschreid, toen zij Papa daar ijskoud en bleek hadden zien liggen en toen zij verstonden, dat hij nooit weer met hen spelen, nooit weer luisteren zou naar hun vragen! Maar hoor, wat was dat? Wat vernamen zij daar, nu de stoet zich in beweging zette, langzaam en plechtig? Zij zagen Mama aan, die kalm en bleek als altijd, bij hen zat. Papa werd met militaire eer begraven, deelde zij zacht haar kinderen mede, en wat zij nu hoorden was de treurmuziek. . . . .

Onder die aangrijpende tonen werd een held naar zijn vroegtijdig graf gedragen, om in het duinzand aan Hollands kust te rusten na de hitte van den strijd.

Geschieden.

Oorspronkelijke Novelle van LOUISE STRATENUS.

Het was op een fraaien zomeravond. Ofschoon men reeds in de eerste dagen van September was, behield men een heerlijke temperatuur, en waren de bewoners van den Haag in menigte gestroomd naar de muziek in het bosch, waar alles thans even rustig was, als woelden en krioelden er niet vele duizenden lieden om de tent heen. In de pauzes werd echter de schade ingehaald en praatte men druk voort, om weder bij de eerste tonen der kapel de gesprekken af te breken.

Onder de vele heeren, die de familie Van Buren kwamen aanspreken, behoorde op het laatst van den avond ook dokter Van Oosten. Hij was tegen negen uur in de tent gekomen, om, nadat hij zijne zware zieken nog een laatste maal voor dien dag bezocht had, wat van de frissche lucht te genieten; hij wilde niet heengaan zonder eerst een handdruk te hebben gewisseld met de Van Burens, die tot zijn beste kennissen behoorden.

Edzard Van Oosten was eene zonderlinge persoonlijkheid. Van zeer goeden huize, rijk en een bijzonder knap mensch, had hij, gelijk zijn ouders dat trouwens ook wenschten, geen bepaalde loopbaan behoeven te kiezen, en zijn tijd kunnen besteden aan zijn geliefkoosde werken, reizen, lezen en de jacht; doch tot groote teleurstelling van zijn vader, die de geneeskunde niet verheven genoeg achtte voor zijn zoon, ging hij studeeren in de medicijnen en vestigde hij zich na afloop zijner academie-jaren in de residentie, waar hij van lieverlede een groot vertrouwen won, en weldra de mode-dokter werd.

Zijn ouders waren sedert lang niet meer, en ofschoon hij nog altijd het groote huis bewoonde, waarin hij was geboren, was hij tot ieders verbazing nog niet getrouwd. In vroeger jaren had men hem dikwijls lachend voorspeld dat hij zeker nog eindigen zou, met een vreemde prinses van den bloede te huwen, als hij zoo lastig in zijn keuze bleef; thans echter nu hij de veertig voorbij was, plaagde men hem niet langer, men beschouwde hem als een volstrekt vrouwenhater, wat niet verhinderde dat hij hoog bij de dames stond aangeschreven, zoo hoog zelfs dat hij jaarlijks een uitdeeling hield in het Oudemannenhuis van al de pantoffels, voetenzakken en andere voorwerpen, die men voor hem geborduurd had, om hem te danken voor de genezing eener verkoudheid, van koorts of aangezichtspijn.

Nadat hem een stoel was aangeboden door den heer Van Buren, begon men over allerlei nieuwtjes te praten. De cholera, het onderwerp van den dag, werd natuurlijk besproken, en op eens riep mevrouw Van Buren:

„Verbeeld u, dokter, wat onze vriend hier zoo juist vertelt! Herinnert gij u nog Saskia aan Oldzate?“

„Zeer zeker, mevrouw.“

„Ik dacht, dat zij zoowat alle gekheden begaan had die er slechts te bedenken waren; maar zij heeft een nieuwe dwaasheid uitgevonden.“

Een ieder luisterde vol nieuwsgierigheid toe.

„Ja,“ hernam de oude vrouw langzaam, genietende van den indruk dien haar woorden te weeg brachten „zij is ziekenverpleegster geworden.“

„Niet mogelijk!“ sprak Van Oosten, „zij moet dan toch eerst een opleiding daartoe ontvangen.“

„En gij bedoelt dat zij dien proeftijd nooit vol zal houden, daarvan ben ook ik overtuigd. Zij heeft het waarschijnlijk zelf zoo goed ingezien, dat zij vlugger te werk meende te moeten gaan. Zij is naar Hamburg vertrokken om aldaar de choleralijders te verzorgen.“

„In elk geval moet men toch bekennen dat zij moed bezit,“ merkte haar echtgenoot op.

„Moed!“ herhaalde mevrouw Van Buren minachtend. „Ik vrees dat wij hier weer alleen te doen hebben met haar dorst naar réclame. Heeft zij niet de halve wereld doorgereisd, tot zij gevangen werd genomen door roovers die een fortuin als losprijs eischten? Is zij daarop niet de vriendin van Cosima Wagner geweest en hielp zij haar niet de werken van haar overleden gemaal, den componist der Toekomst-muziek vereeuwigen? Heeft zij kort geleden haar woning niet ter beschikking gesteld voor de vuilste, armoedigste joden, die uit Rusland verdreven waren, en hen geen uitgeleide gedaan toen zij weer verder reisden, beladen met hare geschenken. Zij moest zich liever Saskia Barnum teekenen dan aldus voort te gaan met haar ouden prachtigen naam in opspraak te brengen.“

„Nu zijt gij toch wat al te hard in uw oordeel, Betsy,“ antwoordde de goedhartige grijsaard. „Het is waar, zij gedraagt zich niet zooals anderen; maar hare opvoeding is daar hoofdzakelijk de schuld van.“

Was haar vader niet een dwaas, die haar geheel en al als een jongen opbracht, omdat hij er zich niet over kon troosten geen zoon te hebben, en verloor zij niet bij haar geboorte reeds haar moeder, een der liefste vrouwen die ik ooit gekend heb, en die zeker heel iets anders van haar had gemaakt?"

"Dat is zoo, maar daarom behoeft zij zich niet als een zottin aan te stellen!"

"Zij zal deze laatste buitensporigheid met den dood boeten, dat alleen moest ons zachter stemmen voor haar."

Er volgden thans van alle zijde zooveel verhalen over de afwezige, dat niemand bemerkte hoe dokter Van Oosten alleen het stilzwijgen had bewaard. Een kwartier later nam hij afscheid van de familie en ofschoon het programma nog twee stukken beloofde, hervatte hij zijne wandeling naar de stad.

Hij haastte zich aan het gewoel te ontkomen en sloeg toen een eenzame, donkere laan in.

De duisternis deed hem goed, hij nam den hoed van het hoofd en wischte zijn slapen af, terwijl hij mompelde:

"Dus levensmoê? Ja, dat moest in het eind komen; maar behoeft zij daarom zelfmoord te plegen?"

Eenige oogenblikken lang bleef hij in gepeins verdiept en hernam toen weer:

"Levensmoê en toch geboren tot elke vreugde welke het bestaan slechts voor een sterveling weg kan leggen! Zij heeft haar moeder nimmer gekend, dat is waar; maar dat is ook de eenige droefheid geweest die haar ooit ten deel viel. Waarom heeft zij niet gegrepen naar het hoogste geluk en gemeend dat dit eene zwakheid was? Daarginds zal zij lieden hooren smeeken om hun behoud en zij die hen verpleegt, zal vruchteloos wenschen in hunne plaats te mogen sterven. En toch, de dood zal komen.... zonder vertroosting gelijk haar lot op aarde was."

Dood? Ja, zij zou spoedig niet meer zijn, en hij herinnerde zich de jonge vrouw toen zij in den vollen bloei harer jeugd was. Op zekeren avond had haar vader hem bij haar laten roepen. Saskia was van het paard gestort en had zware kneuzingen aan den schouder bekomen. Hoe schoon was zij toen niet, nauwelijks achttien jaar oud en zoo moedig ondanks hare hevige pijnen, dat hem vaak de tranen in de oogen waren gekomen. Hij had haar verzorgd gelijk hij het nooit te voren iemand had gedaan, gelijk hij daarna niemand meer geholpen had. Zij scheen hem zoo verlaten toe, omgeven van huurlingen alleen, en met dien half krankzinnigen vader, die haar met verwijten overstelpte, omdat zij zich gehouden had als een vrouw, en het had gewaagd zich uit den zadel te laten werpen.

Onwillekeurig had hij haar, onder die ouderlijke onweersbui de hand gedrukt, en de blik die hem daarvoor dankte, was zoo welsprekend geweest, dat hij hem zelfs nu nog niet kon vergeten.

Na haar herstel had hij natuurlijk zijn bezoeken gestaakt en in zijn bestaan was daardoor zulk een leegte gekomen, dat hij slechts al te duidelijk gevoelde welk een plaats zij in zijn hart had ingenomen.

In weerwil van de vergoding van zijne meeste vrouwelijke patienten was hij nooit verwaand geworden en in vergelijking van dat kind achtte hij, die reeds vijf en dertig jaar oud was, zich bijna een grijsaard. Hij besloot ook al het mogelijke aan te wenden om haar beeld uit zijn gedachten te verdrijven. Nooit had hij zich zoozeer in de studie verdiept of zooveel toewijding betoond aan de armen die hij kosteloos behandelde. Hij zou haar niet weerzien en hoopte op den tijd om dien indruk uit te wisschen.

Doch er was geen half jaar verlopen of hij werd andermaal bij den heer Oldzate ontboden. Een oogenblik aarzelde hij en vroeg zich af of het niet wij-

zer zou zijn zich te verontschuldigen, onder voorwendsel dat hij op reis moest gaan; maar indien zij eens ernstig ziek was, zij die toch reeds zoo verlaten overbleef? Meer dan ooit zou zij den steun van een vriend behoeven.

Een kwartier later reeds schelde hij aan de welbekende woning aan.

Het is mijnheer die plotseling ongesteld is geworden, zeide de bediende, die de deur opende.

Reeds betreurde hij zijne komst.

Er viel echter aangeen terugtreden te denken, en hij volgde den knecht naar de kamer van zijn meester.

„Dokter,“ sprak de zieke, dien hij op vond zitten in een gemakkelijken leuningstoel, maar wiens uiterlijk reeds zoozeer veranderd was, dat hij moeite had hem te herkennen; „ik heb u voornamelijk laten roepen om van u mijn vonnis te vernemen; ga zitten en luister goed naar wat ik u te zeggen heb; aan moed heeft het mij nooit ontbroken en thans zal ik rustig het ergste aanhooren, maar ik wil weten wat mij te wachten staat. Ik moet nog maatregelen nemen om de toekomst van mijn eenig kind te verzekeren. Zeg mij, als man van eer of mij daartoe de tijd zal worden gelaten.“

Edzard van Oosten wierp hem een onderzoekenden blik toe, en antwoordde:

„Gij kunt daaromtrent op mij rekenen, want ik ben overtuigd dat gij geestkracht genoeg bezit, om u niet door mijn oordeel uit het veld te laten slaan. Wij geneesheeren zijn zoo feilbaar en een geval dat ons hopeloos voorkwam heeft zich zoo dikwijls ten goede gekeerd. Maak u dus niet ongerust over hetgeen ik u vertellen mag, en laat mij thans beginnen met mij goed op de hoogte uwer ongesteldheid te brengen.“

Met de grootste nauwgezetheid ondervroeg hij den

kranke en betastte hij de plek waar het kwaad schuilde. Toen hij daarmee gereed was, nam hij weder plaats, en hernam:

„Gij bezit inderdaad een ongeloofelijken moed. Ik weet thans wat gij moet lijden en geen trek op uw gelaat verraadt uwe pijn. Ik wil of mag u dan ook niet misleiden; het is zeer wel mogelijk dat gij nog herstellen zult, of liever, dat de oude kwaal nog eenmaal voor een tijdlang overwonnen zal worden, maar er bestaat meer kans, dat deze aanval de laatste zal wezen; in dat geval zult gij nog eenige weken, misschien zelfs wel een paar maanden voortlijden.“

„Ik dank u, dokter,“ sprak de grijsaard bedaard; „dat is alles wat ik wenschte te weten, en voor het overige reken ik op u om mijne laatste levensdagen zooveel mogelijk te rekken. Nog heden zal ik de noodige maatregelen nemen om mijne dochter meerderjarig te laten verklaren. Eerst wanneer dat geschied is, zal ik volkomen gerust wezen, want Saskia heeft verstand genoeg om voor zichzelf te zorgen en hare eigen zaken te beheeren.“

„Zij is toch nog wel heel jong daartoe,“ waagde Van Oosten te opperen.

„Ja, zij is zeer jong; maar het gaat niet anders. Ik zou het denkbeeld niet kunnen dulden haar over te laten aan de hoede van hebzuchtige familieleden, die al het mogelijke zouden doen om haar een afhankelijk karakter te schenken, wat al mijn werk verwoesten zou. Deels door ongeluk, deels door eigen schuld hebben haar naaste bloedverwanten hun fortuin verloren, en ik weet hoe zij mij steeds mijn vermogen benijd hebben.“

„Maar gij zult uwe dochter toch niet alleen willen laten wonen?“

„Waarom niet? Zij kan immers eene oudere gezelschapsdame bij zich nemen.“

„In elk geval heb ik mij daarmee niet te be-

moeien. Laat mij u dus alleen mijn raad ten opzichte van uwe gezondheid voorschrijven.“

En nu volgden er allerlei voorschriften, en de belofte reeds den dag daarop weder te zullen komen.

Toen Edzard van Oosten afscheid van den grijsaard had genomen en de gang doorging om zich naar zijn koetsje te begeven, werd er zachtkens eene deur geopend en trad Saskia hem tegemoet. Het jonge meisje was zeer bleek en hij bemerkte aanstonds dat zij geweend had; toch vroeg zij met vaste stem:

„Mijn vader is zeer ziek, niet waar?“

„Helaas, ja; maar wij zullen alles doen, wat wij vermogen....“

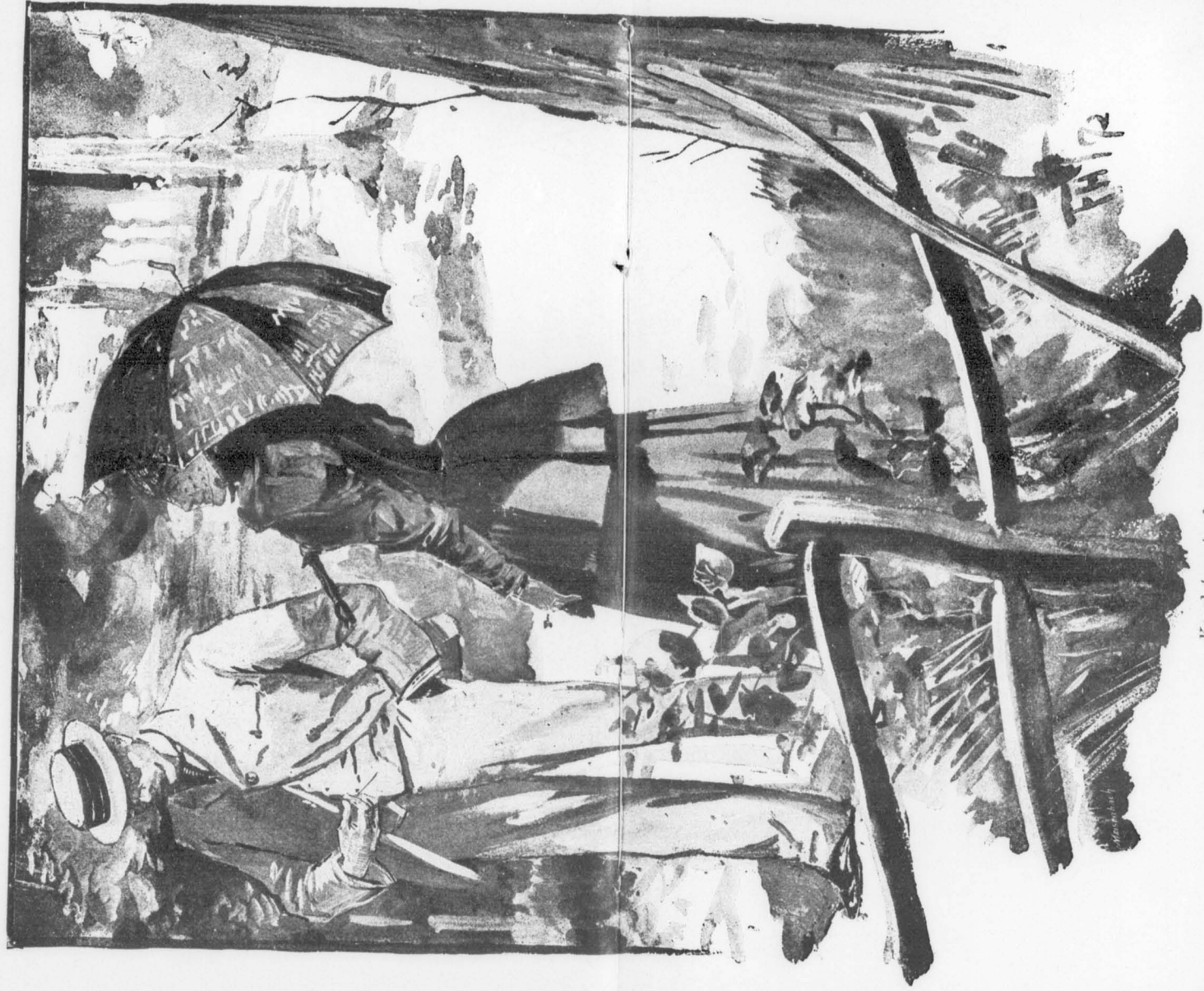
„Och! ja, dat zult gij doen, ik weet het,“ stamelde zij met trillende lippen: „ik herinner mij zoo goed al wat gij verricht hebt om mij zelve de gezondheid weder te geven. Laat mij u smeeken niets onbeproefd te laten om mijn vader te redden; gij zoudt mij niet gelukkiger kunnen maken dan door mij hem weder te geven. Ik bezit hem alleen op de gansche wereld.“

De toon waarop zij deze woorden uitgesproken had, was zóó troosteloos geweest, dat Van Oosten haar diep getroffen de hand reikte:

„En die verlatenheid boezemt u schrik in, niet waar? Vrees echter niet; ik zal het onmogelijke verrichten om u niet onderloos te laten worden.“

En werkelijk, zoodra hij dien dag zijn laatste bezoeken had afgelegd, nam hij zijn boeken ter hand en studeerde hij tot laat in den nacht door. Er waren ook omtrent deze ziekte zoovele nieuwe methoden van behandeling verschenen, dat hij nog niet den tijd had kunnen vinden alles na te lezen. Hij deed het echter thans; maar zonder er meer moed bij op te doen zijn patiënt te redden. En toch

Karel ironste de wenkbrauwen.

wilde hij alles aanwenden wat hij slechts vermocht, en weken achtereen stond hij den grijsaard met voorbeeldige toewijding bij, elken vrijen avond bij hem en zijne dochter doorbrennende, ten einde beiden moreel eenigszins op te wekken door zijne verhalen en vroolijke anecdoten.

De heer Olzate was een veel te zonderling mensch om vrienden te hebben; zijne kennissen vergenoegden zich aan de deur te komen vragen hoe hij het maakte, en ook Saskia ontving nimmer een bezoek, dat haar een weinig afleiding schonk. Zij leerde dus naar de komst van den dokter uit-zien als naar de grootste vreugde die haar te beurt kon vallen. Zoolang hij slechts aan hunne zijde was, scheen het haar toe, dat haar vader geen kwaad kon genaken; dat de vreeselijke ziekte wel door hem overwonnen moest worden. Hij was immers zoo kundig, hij had er zooveel behouden!

De geneesheer ontveinsde zich niet dat al zijne pogingen zonder gevolg bleven. De zieke droeg zijn lijden nog altijd met stoïcijnsche geestkracht; maar de lichaamszwakte nam toe, en zoo hij nog altijd op bleef zitten, dan was dat hoofdzakelijk om zichzelf wijs te maken dat het nog zoo heel slecht niet met hem ging.

Op zekeren middag nam de dokter Saskia ter zijde en vroeg haar:

„Geloofst gij dat uw vader nog gaarne den een of ander zou zien?“

Verschrikt zag zij hem aan en stotterde met moeite:
„Neen, hij hecht aan niemand dan aan mij; maar... waarom vraagt gij dat? Vindt gij hem zoo ziek?“

Van Oosten antwoordde op gedempten toon:

„De toestand is zeer bedenkelijk, en zelfs wilde ik u voorstellen een consult te nemen.“

„Waartoe? Zijt gij niet goed op de hoogte van de kwaal?“

„Ja, maar ik dacht dat het u meer rust zou schenken.“

„Niemand kan mij grooter rust geven dan gij, roep hier geen anderen; maar zeg mij waarvoor gij vreest. Ik zelve heb niets bijzonders waargenomen.“

„Omdat gij voortdurend aan de zijde van uw vader vertoeft; anders zoudt gij opgemerkt hebben hoezeer hij verminderd is. Zijne krachten zijn letterlijk uitgeput en indien de koorts, die ik daareven zag opkomen, zich verheft, durf ik voor niets meer instaan. Gij moet hem bewegen naar bed te gaan.“

„Ik zal dat doen, dokter, maar zeg mij, o! zeg mij dat gij niet voor eene onmiddellijke ontlooping vreest.“

„Voor heden niet, maar dezen nacht zal uw vader waarschijnlijk heel ziek zijn; ik wilde u zelfs aanraden eene verpleegster te nemen; er moet bij hem gewaakt worden en indien hij ijlhoofdig wordt, zult gij hulp behoeven.“

„O! neen, ik bid u, laat ons daartoe niet overgaan.“ smeeke het jonge meisje; „ik weet hoe mijn vader over vreemde hulp denkt. Hij zou gelooven, dat ik bang voor hem was of het moede werd hem op te passen.“

„Zooals gij wilt, maar gij kunt niet alleen met hem blijven. Dan zal ik komen.“

„Gij,” riep Saskia uit, „o! zoo gij dat doen wildet, dan zou ik zooveel geruster zijn. Maar ik mag het nauwelijks aannemen. Gij hebt het overdag zoo druk dat gij 's avonds vermoeid moet zijn.“

Edzard van Oosten sloeg de oogen neer. Hij durfde haar niet aanzien, uit vrees dat zijn blik hem zou verraden en haar zeggen hoe gelukkig hij zich in haar nabijheid gevoelde.

„Gekheid,” zeide hij bijna ruw, „ik ben niet voor niets dokter, en zal komen.“

En zoo haastig mogelijk verwijderde hij zich.

Toen hij wederkeerde vond hij zijn vrees bewaardheid. De koorts woedde reeds in al haar macht en de kranke herkende hem niet meer.

Saskia was radeloos, het is waar, de heer Oldzate was nooit zeer teeder voor haar geweest; zij gevoelde instinctmatig dat de opvoeding, welke hij haar in zijn onbegrensden familietrots gegeven had, niet berekend was geweest om haar gelukkig te maken, en toch had zij tot dusverre hem alleen op aarde lief gehad, was hij het eenige wat haar nog een ouderlijk huis verleende, haar laatste steun, al wat haar aan de aarde bond. In die uren vergat zij heel zijne zelfzucht, zijn despotisme; de koelheid waarmede hij haar steeds had behandeld; alleen zijne goede hoedanigheden verrezen haar voor den geest, en zij zou volgaarne haar eigen leven hebben opgeofferd om het zijne te redden.

Maar dat nam niet weg dat zij in al haar droefheid had gedacht aan den vriend die haar in die onvergetelijke oogenblikken ter zijde zou staan. Zij had niet ver van het ledikant haars vaders een gemakkelijken stoel voor hem neergezet, en tot zelfs zijn geliefkoosden wijn te voorschijn gehaald, opdat het hem aan niets mocht ontbreken.

Van Oosten gevoelde zich diep getroffen toen hij deze kleine zorgen opmerkte, en zijn welsprekende handdruk dankte haar daarvoor.

Omstreeks half twaalf werd de zieke rustiger; alleen een akelig dof gekreun ontsnapte nog aan zijne lippen.

„Hij lijdt niet meer,” prevelde de dokter, die tot dusverre bijna voortdurend met hem bezig was geweest, „en het eenige wat wij nog voor hem kunnen verrichten, is hem zooveel mogelijk rust te geven; gij ook hebt rust noodig, kom mede naar het vertrek hiernaast, ik zal de porte-bris e wijd open laten staan, zoodoende zult ge toch de minste

verandering waar kunnen nemen. Kom mede, ik zal daarginds een plaatsje voor u inrichten."

"O! dwing mij niet te gaan liggen, het zou mij niet mogelijk zijn de oogen te sluiten," prevelde zij met een gesmoorden snik, ik zal u alleen dan volgen, wanneer gij mij in staat laat van verre over hem te waken."

"Het zij zoo," en Edzard van Oosten ging haar voor naar de in duisternis gehulde kamer, waar hij haar een stoel toeschoof; maar zij wees hem met een troosteloos gebaar van de hand, en tegen de geopende deur aanleunende, barstte zij in tranen uit.

De dokter naderde haar en greep hare hand in de zijne.

"Kom meer achter in de kamer," fluisterde hij medelijgend: "het zal u verlichting geven als gij u aan uwe droefheid overgeeft, maar het gehoor der stervenden verkrijgt somtijds een wonderbare scherpte en wij mogen zijne laatste uren niet verzwaren."

"Dus... is het einde daar?"

Van Oosten knikte zwijgend en trok haar zachtkens met zich mede naar eene sofa aan het andere einde van het vertrek, waar zij zich snikkend op neêrwierp.

Een oogenblik later keerde hij weder met een kalmeerenden drank, dien hij haar dwong in te nemen. Hij voelde hoe koud zij was en hoe zij over al haar ledematen beefde en op eenmaal al zijne zelfbeheersching verliezende, sloeg hij de armen om haar heen en fluisterde haar toe:

"Verberg uwe droefheid niet voor mij, niemand kan dieper voor u medevoelen; geloof niet dat gij alleen staat op de wereld; gij zult nimmer een trouwer vriend vinden dan ik voor u zou willen zijn."

Zelfs in dit oogenblik trof haar de toon waarop deze woorden geuit waren, en in al hare smart

kwam er iets als vreugde in hare ziel; zij vroeg zich niet af welke de aard kon wezen van het gevoel dat haar tot hem trok, maar zij liet het hoofd op zijn schouder zinken en weende daar ongestoord voort.

Hijzelf sprak niet meer; in dat uur kon hij niets zeggen, maar het maakte hem onuitsprekelijk gelukkig, dat zij zijn steun niet afweerde.

Een dof gereutel deed hem uit zijne droomen opschrikken.

"Wij moeten gaan," mompelde hij.

In een oogwenk was Saskia overeind. Zij snelde op den stervende toe en knielde aan zijne zijde neder, de lippen klemmende op zijne gerimpelde hand, die zich onrustig over het dek heen boog. Edzard van Oosten verrichtte het weinige wat er nog te doen was, en hij deed dit meer om het jonge meisje gerust te stellen, dan wel omdat hij meende dat zulks nog eenig goed aan den grijsaard kon doen.

Een half uur brachten zij aldus door; van lieverlede werd de heer Van Oldzate rustiger, de ademhaling werd zwakker en zwakker, een pijnlijke trek verwrong eene seconde lang den mond, en daarop werd alles stil. De ziel had het lichaam verlaten.

Saskia, die haar vader onophoudelijk had aangestaard, hief thans den blik naar den dokter op, als om hem eene ontzettende vraag te doen. Edzard knikte haar somber toe. Ja, tot zelfs de zwakke hoop, die nog als een dwaallichtje boven een sterfbed blijft zweven, was uitgedoofd.

Na verloop van een kwartier, tikte de geneesheer de snikkende zachtkens op den schouder en zeide:

"Wil zoolang hiernaast gaan; ik heb het gas laten opsteken en zal u zoo aanstonds weder roepen,

als alles gereed is. Vrees niets; ik zal bij hem blijven.“

Zij gehoorzaamde hem werktuigelijk, en wachtte in eene soort verdooving het oogenblik af, waarop zij haar vader weer zou mogen zien.

Toen dit geschiedde en zij hem daar zoo rustig zag liggen in zijn lijkgewaad, dat niets sombers had, de handen als tot gebed gevouwen, daalde er ook weder eenige kalmte in haar gemoed, en dankte zij God, dat hij opgehouden had te lijden. Een diep gevoel van erkentelijkheid maakte zich tevens van haar meester voor hem die haar in deze pijnlijke uren zoo trouw had bijgestaan, en zich herinnerende hoe hij heel den volgenden dag weer aan de smarten van anderen zou moeten wijden, sprak zij:

„Keer thans huiswaarts, mijnheer, mijn arme vader kan uwe zorgen niet meer behoeven, en ik zal de kamenier bij mij laten opzitten.“

„Wilt gij dan niet beproeven wat te slapen?“ vroeg Edzard.

„Ik zou het niet kunnen.“

„Laat mij dan bij u blijven tot den morgen. Vrienden behooren bij elkander te zijn in dergelijke oogenblikken.“

Zij bood geen weêrstand; het was haar slechts al te goed hem aan hare zijde te hebben gedurende die sombere nachtwake; maar ofschoon hij haar de diepst gevoelde troostwoorden toevoegde, hij waagde het niet weder haar tot zich te trekken.

Tegen den ochtendstond verzonk zij in een lichte sluimering, en terwijl hij haar roerloos zat aan te staren, vroeg hij zich vol kommer af, wat voortaan haar leven zou wezen; hoe zij de eenzaamheid zou dragen in deze groote, holle woning, die aan een verlaten klooster deed denken. Haar zijne liefde te bekennen, kwam zelfs niet bij hem op; Saskia moest haar sedert lang, maar vooral dien avond,

geraden hebben, indien ook zij hem beminde zou zij niet nalaten hem zulks te toonen; maar was dit wel denkbaar? Edzard van Oosten achtte zich ouder nog dan zijne jaren en zij begon het leven pas; daarbij was zij zooveel rijker dan hij en kon zij aanspraak maken, ook door hare schoonheid, op vrij wat schitterender partij dan de echtgenoot te worden van een dokter. Niet dat hij zijn werkkring gering schatte, verre van daar; doch juist omdat hij hem zoo ernstig opnam, omdat hij zich geschaamd zou hebben, ter wille van een enkel wezen, in ijver te verminderen, gevoelde hij dat slechts eene groote teederheid in staat zou wezen zijn rusteloos en dikwijls gevaarlijk bestaan te deelen. Haar in de wereld te vergezellen, zou hem onmogelijk zijn, een geneesheer kan niet over zijn tijd beschikken; haar gezelschap te houden zou hem slechts bij vluchtige oogenblikken vergund zijn. Bij het woeden van elke epidemie, zou hij haar de besmetting kunnen overbrengen en zelf daardoor aangetast kunnen worden. Dagelijks zou hij aan het ziekbed van andere vrouwen moeten komen ... Neen, alleen eene onmetelijke liefde kon in staat zijn om met dat alles vrede te nemen ...

En zijn brandend verlangen om aan haar zijde neder te knielen en haar te smeeken zijne vrouw te worden, bedwingende, mompelde hij bij zich zelf:

„Neen, dat zou een laagheid wezen; ik mag geen gebruik maken van het gevoel van verlatenheid dat haar pijnigt. Als zij mij lief heeft moet zij spreken, zij alleen.“

Gedurende de dagen dat het lijk nog boven aarde stond, keerde hij telkens naar het stervhuis terug, zooveel mogelijk alle lasten van hare schouders afwentelende, maar den dag na de begrafenis zag hij in, dat deze toch zoo schuldelooze verhouding niet voort kon duren, en nam hij afscheid van haar met

de woorden :

„Gij zult niet aarzelen, hoop ik, mij te laten roepen zoodra gij mij noodig mocht hebben.“

Saskia zag hem pijnlijk verrast aan.

„Hoe?“ vroeg zij. „Gij zult anders niet wederkomen?“

Een donkere blos bedekte Edzard's gelaat.

„Ik zou niets liever wenschen,“ antwoordde hij zonder het te durven wagen haar aan te zien : „maar mijne zieken . . . .“

„Ja, ik begrijp u en vraag u om vergiffenis, dat niet aanstonds begrepen te hebben,“ sprak het jonge meisje ijskoud. „Gij hebt reeds te veel tijd verloren laten gaan, en dat alleen uit vriendschap voor mijn vader. Ik zal dan ook niet verder aandringen op uwe bezoeken.“

In Edzards hart verhief zich een brandende pijn. Hij had gehoopt dat hunne laatste ontmoeting anders zou zijn. Waren zij niet een tijdlang trouwe wapenbroeders geweest en gaat men aldus vaneen, nadat men te zamen op post heeft gestaan om een dierbaar leven aan den dood te betwisten?

Zijn stem beefde dan ook een weinig toen hij zeide :

„Ik was niet de vriend van uw vader alleen. Wilt gij mij niet beloven verder ook te blijven rekenen op mijne trouwe gehechtheid aan u?“

„Ik zou ondankbaar wezen, indien ik ooit uwe toewijding kon vergeten in deze smartvolle tijden,“ gaf zij ontwijkend ten antwoord, „en ik hoop dan ook dat, zoo ik u ooit met iets van dienst zou kunnen zijn voor uwe zieken, gij op mij zult rekenen.“

„Indien het geval zich voor mocht doen, beloof ik aan uwe woorden te denken. Is er verder niets meer dat ik voor u zou kunnen doen?“

„Niets,“ prevelde zij niet zonder bitterheid : „gij weet ik ben rijk, en voor geld koopt men alles, geluk

alleen uitgezonderd.“

„Ik hoop van ganscher harte dat gij nog heel gelukkig zult worden in uw leven. Alles schijnt dat te beloven.“

„Ook al weder omdat ik rijk ben, niet waar?“ sprak zij somber. O! aan pretendenten naar . . . mijne brandkast zal het niet ontbreken.

„Vergunt gij mij ronduit tot u te spreken?“ vroeg Van Oosten, die haar met pijnlijke verbazing had aangehoord.

„Het zal een laatste vriendendienst wezen.“

„Welnu dan, laat mij u bezweren die noodlottige gedachte prijs te geven dat men u alleen om uw fortuin ten huwelijk zou vragen. Ik ken het leven te goed om niet te weten, dat er mannen zijn die van geen arbeid willende weten, slechts zoeken een vermogende vrouw te vinden; maar verreweg het meerendeel onzer oordeelt er anders over; en wat uzelve betreft, gij vereenigt alles in u wat een man liefde kan inboezemen; twijfel daarom nooit aan het gevoel dat men belijden zal u toe te dragen.“

„Ik dank u voor die raadgeving, maar ik hoop ongetrouwd te blijven.“

„Doe dat niet,“ smeekte hij : „gij weet nog niet hoe drukkend de eenzaamheid wordt tegen den herfst van ons leven, als onze laatste droomen van geluk alle verwelkt zijn, en men gevoelt dat een huiselijke haard ons over alle teleurstellingen zoude kunnen troosten.“

„Gij predikt wat gij zelf niet in praktijk heft gebracht,“ zeide zij spottend.

„Ik predik alleen een huwelijk uit liefde, en mijne jeugd ging voorbij zonder dat ik bemind heb. Moge het voor u anders wezen. Vaarwel thans, en herinner u mijner, zoo gij mij ooit noodig hebt, ik ben gereed op het eerste woord toe te snellen.“

„Vaarwel,“ zeide zij met toonlooze stem, ter-

nauwernood de hand drukkende die hij haar toestak.

Een oogenblikje later voerde zijn rijtuigje hem van daar.

Hij had zich achterover in zijne kussens geworpen en de oogen gesloten. De wereld scheen hem zoo hol en ledig toe, dat hij niets wilde zien van hetgeen hem omringde. Ja, hij gevoelde het, hij was van haar gescheiden, en dat voor altijd, hij had vooraf geweten dat het aldus zou zijn, maar toch had zijn hart gedorst naar iets meer, naar een weinig warmte ten minste, bij dat afscheid voor het leven, en zij had het niet eens de moeite waard geacht hem, al ware het ook slechts uit beleefdheid, te verzekeren dat zijn heengaan haar leed deed... Zijn eerste en laatste geluksdroom was voor immer gestorven, alleen zijne wetenschap bleef hem nog over.

En toch greep hem een koortsachtige hoop aan; zij toonde zich thans zeer moedig, maar als eenmaal de stilte volkomen was geworden om haar heen, als de laatste beslommingen aan een sterfgeval verbonden ten einde waren en zij nog alleen voor zich zelve te leven zou hebben, was het dan niet mogelijk, ja zelfs meer dan waarschijnlijk, dat hare geestkracht haar zou verlaten en dat zij hem in hare troosteloosheid tot zich zou roepen!

O! Hij verwachtte geen liefde van hare zijde, maar tenminste den dorst naar vriendschap... En hij zou tot haar snellen en geen schooner uur in zijn leven gekend hebben. Angstig luisterde hij weken achtereen naar het weerklinken van de huisschel, dagelijks met wat minder hoop in de ziel. Driftig doorwoelde hij telkens als hij van zijne krankten terugkeerde de voor hem gekomen briefjes. Te vergeefs; er kwam niets! En na verloop van een maand poogde hij zich wijs te maken dat zij wellicht boos op hem was, omdat hij haar nog geen bezoek gebracht had. Aanstonds verweet

hij zich dit dan ook als een misdrijf en verloor hij daarbij geheel en al uit het oog hoezeer hij al dien tijd tegen zich zelf had moeten strijden om niet aan zijn brandend verlangen dat te doen, toe te geven.

Nog dienzelfden middag schelde hij bij haar aan, doch Saskia liet zich verontschuldigen en een weinig beschaamd keerde hij huiswaarts.

Hij hoopte nog half dat zij hem een woordje zou schrijven, om hem haar leedwezen te betuigen dat hij voor niets gekomen was. Ook dit echter geschiedde niet en de kloof tusschen hen werd al wijder en wijder.

Nog eenmaal keerde hij tot haar weder, een half jaar later, toen hij had hooren zeggen dat zij ongesteld was; de knecht zeide hem echter ietwat verlegen, dat de dokter juist bij haar was. Dus had zij hem zelfs niet als geneesheer willen behouden! Niet alleen hare vriendschap, maar ook haar vertrouwen weigerde zij hem!

Daarop was alles stil tusschen hen geworden. De jaren gingen voorbij, zonder dat hij haar ooit anders dan in de verte op straat, ontmoette. De groet, dien beiden dan wisselden, was zóó stijf, als hadden zij elkander nooit gesproken; en telkens rampzaliger door een dergelijk weêrzien gemaakt, vermeed Edzard van Oosten zorgvuldig elke gelegenheid haar bij vreemden aan te treffen.

Hij had intusschen al het mogelijke beproefd om haar te vergeten; bij oogenblikken had hij zelfs geloofd daarin geslaagd te zijn; maar men behoefde slechts haar naam in zijn bijzijn uit te spreken, om hem te doen gevoelen hoe dierbaar hare herinnering hem gebleven was.

En thans had zij die laatste roekeloosheid begaan en was zij den dood te gemoet gesneld!

Een laatste hoop bleef hem over. Men was zoo

gewoon buitensporige zaken omtrent Saskia te verhalen, dat men hier wellicht slechts met een fabel te doen had. Hij wilde daarvan zekerheid hebben, en besloot zoo spoedig mogelijk naar de stad te keeren en zich rechtstreeks naar hare woning te begeven, misschien wel was zij nog niet vertrokken en dan zou hij haar smeeken, bij al wat haar ooit lief was geweest, nog intijds van haar noodlottig voornemen af te zien.

De knecht die hem de voordeur opende zag hem verbaasd aan; het was zoolang geleden, sedert hij zich aldaar niet meer vertoond had.

„Uwe meesteres?” vroeg Edzard met haperende stem.

„De freule is uit de stad.“

Eene rilling doorliep de ledematen van den dokter.

„Weet gij ook waarheen?” vroeg hij opnieuw.

„Ja, mijnheer, maar ik geloof niet dat de freule het mij vergeven zou, dit zelfs aan u te zeggen. Zij wenschte het geheim te houden.“

„En toch is er iets van uitgelekt. Zeg mij dus ronduit, want ik vraag u dit niet uit nieuwsgierigheid; is het waar dat de freule naar Hamburg ging?”

De oogen van den grijsaard vulden zich met tranen.

„Helaas, ja,” zeide hij, „wij wendden alles aan om haar van dat rampzalige plan af te houden, maar het baatte niet; zij nam van ons allen afscheid als zou zij nooit wederkeeren, en zorgde zelfs voor onze toekomst voor het geval, dat zij door de ziekte mocht aangetast worden; maar ik verzeker u dat ik liever mijn leven lang dienstbaar bleef, dan dat haar een ongeluk moest overkomen. Gij weet niet, niemand weet, hoe goed zij is.“

Edzard van Oosten was zeer bleek geworden.

„Ik dank u, dat gij mij de waarheid niet verzwegen hebt,” zeide hij eenvoudig. „Wat menschelijkerwijze gedaan kan worden om haar te redden zal ik doen.“

„Maar dokter,” riep de knecht verbaasd „op zulk een afstand!”

„Ik vertrek met den eersten den besten trein naar Hamburg. Zij mag niet aan haar lot overgelaten worden.“

En nog stamelde de man zijn dank uit, overtuigd dat zijne jonge meesteres thans behouden zou zijn, toen de dokter reeds lang vertrokken was en zich op weg had begeven naar een zijner collega's om hem te verzoeken in zijne afwezigheid zijne patiënten over te nemen.

Edzard van Oosten verkeerde in een dierstemmingen waarin men zich niet meer bekommert om wereldsche vooroordeelen of hinderpalen. Saskia was nog het eenige wat in die oogenblikken voor hem bestond.

En zij? Zonder eenige moeite had zij gedaan verkregen dat men haar onder de verpleegsters toeliet. Reeds kwamen er handen te kort, en daarbij, zij was zoo ernstig, zoo vastberaden, zij wist de zieken zoodanig op te beuren door den geldelijken steun dien zij hun schonk, dat men hare tegenwoordigheid spoedig een onwaardeerbaren schat achtte. Dokter Van Oosten had dan ook aanstonds vernomen waar zij zich bevond, en juist hief zij zich overeind om een kalmeerend geneesmiddel in te geven aan eene oude vrouw, die langzaam weer tot het leven scheen terug te keeren, toen zij hem naast zich zag staan.

„Gij hier?” mompelde zij, terwijl zij nog bleeker werd dan de langdurige nachtwaken haar reeds gemaakt hadden.

„Ja. Gij kunt u daarover niet verwonderen,” antwoordde hij op gesmoorden toon: „zijt gijzelve er niet?”

„Het is waar, gij zijt dokter, en er komen vele vreemde geneesheeren aan.“

Edzard sloeg haar in stilte gade. Dit was dus hunne eerste ontmoeting na al die jaren van schei-

ding! Aan den rand van het graf en met dezelfde onbegrensde liefde in zijn hart!

Hij benijdde bijna de arme ziel die zij zoo liefderijk bijstond.

Op dat oogenblik naderde haar de chef der barak en zeide:

„Gij moet thans gaan rusten, ziedaar twee dagen en nachten dat gij onvermoeid bezig zijt geweest, en wij stellen uwe hulp te zeer op prijs om toe te laten, dat gij er onder bezwijkt. Morgen ochtend om zes ure beloof ik u dat gij gewekt zult worden.“

Saskia gevoelde, dat zij gehoorzamen moest en verwijderde zich, na hem nog eenige woorden toegevoegd te hebben betreffende hare zieken. Zoodra zij hem er een wenk toe had gegeven, was dokter Van Oosten haar gevolgd. Zij traden naar buiten in den heerlijken, glansrijken zomernacht, en daar bleef zij een oogwenk staan, als om in de frissche lucht weder eenig leven te putten.

„Gij zult morgen niet naar dit oord van ellende wederkeeren,“ sprak hij, zoo beslist dat zij hem verwonderd aanzag: „ik weet niet welke rampzalige ingeving er u toe gedreven heeft hier den dood te komen zoeken; maar ik wil niet dat gij sterven zult.“

„En met welk recht wilt gij over mijn leven gebieden?“ vroeg zij, hem een trotschen en toch zoo afgematten blik toewerpande.

„Ik heb daartoe geen rechten, dat is waar,“ mompelde hij, de oogen afwendende: „geen ander recht dan dat welke die ongelukkigen daarginds op uw medelijden hebben; maar gij kent wel barmhartigheid voor hen . . . Wat ik u zeggen ga, zal u waarschijnlijk spottend doen glimlachen, want gij zelve hebt deze dwaasheid nooit gekend, die op mijn leeftijd waanzin mag heeten, doch in een uur als dit, op eene plaats als deze, valt elke valsche

schaamte weg. Zoo gij sterft, Saskia, dan zal ik zeer zeker blijven voortbestaan. Ik als geneesheer weet beter dat ons hart voort blijft kloppen, ook al is het gebroken; maar het zal een leven zijn zoo vol ellende, zoo vol wanhoop, dat ik om ontferming smEEK. O! zoo gij waarlijk mocht gelooven dat ik iets voor uw vader gedaan heb, bij zijne nagedachtenis bid ik u, keer terug, laat mij u redden . . .”

„Zijt gij naar deze hel gekomen om aldus de ziekenverpleegsters van haar taak af te houden?“ prevelde zij met haperende stem. En in weerwil van deze koude woorden, voelde zij een ongekende aandoening hare ziel binnensluipen.

„Ik ben gekomen voor u alleen,“ hernam hij zeer zacht.

„Om mij? Dus niet om hier werkzaam te zijn?“

„Niet anders dan tot uw behoud. O! geef toe, Saskia, gij weet niet wat er in mijn hart omgaat. Ik kon nog leven zonder u, zolang ik wist dat gij daar waart, op slechts korten afstand van mij; het was lijden, ja, maar eene dragelijke smart. Veroordeel mij niet u gestorven te weten, terwijl ik voort zou moeten leven uit plichtbesef alleen.“

„Wat kan mijn leven of dood voor u beteekenen?“ klonk het nog eenmaal, terwijl hare oogen zich met starre uitdrukking op de zijne vestigden.

„Alles, zooals gij alles voor mij zijt geweest, van het oogenblik af, waarop ik u leerde kennen, van het uur af waarop ik u hopeloos lief kreeg.“

Hij ontstelde van den wanhoopskreet die aan haar lippen ontsnapte.

„Gij hebt mij lief gehad,“ stamelde zij, zijne handen met hare koortsachtige vingers omklemmende, „en gij hebt niet geraden dat ik al die jaren om u treurde; dat ik in alles vergetelheid zocht, totdat de dood mij die scheen te beloven? O! Edzard, laat mij hier mijne taak tot het einde toe vervullen, ik

mag zelfs om u mijn post niet verlaten; maar daarna, daarna zult ge mij redden, mij medevoeren met u, want ik heb geen moed meer om te sterven, voor ik ten laatste, ten allerlaatste gelukkig ben.“

De krachtige man wankelde.

„Hebt ook gij mij dan bemind?“ vroeg hij, zich tot haar overbuigende.

Zij wierp zich in zijne armen en snikte:

„Ik had u zoo lief dat mijne teederheid zelfs niet gedood kon worden door de overtuiging dat gij enkel met mij gespeeld hadt.“

Een week later werd Saskia van Oldzate op hare beurt door de gevreesde ziekte ter neer geworpen.

Edzard Van Oosten verliet haar geen oogenblik. Doodsbleek, ten prooi aan de hevigste zielefolteringen, bestreed hij hardnekkig den vijand die hem alles wilde ontrukken wat hem dierbaar was op aarde.

De jonge vrouw was onder zijne zorgen in een soort verdooving vervallen, zij had geen pijn meer, haar hoofd rustte op zijn arm en zoo bleef zij een paar uur lang in schijnbare rust verzonken.

Eensklaps sloeg zij den blik op en fluisterde:

„Onze hoogmoed alleen heeft ons gescheiden en wij werden zwaar daarvoor gestraft, maar thans ben ik zoo gelukkig, zoo onuitsprekelijk gelukkig.“

Met die woorden op de lippen stierf zij.

Toen dokter Van Oosten in de residentie wederkeerde, was hij onherkenbaar veranderd. Hij was bijna een grijsaard geworden.

„Hij heeft ook een he! aanschouwd,“ zeiden zijn vrienden.

Hij echter beweende een hemel die, gelijk zij zoo waar gezegd had, door zijn eigen hoogmoed voor hem gesloten werd.

En er zijn geen aardsche schatten of vreugden die kunnen troosten over een Verloren Paradijs!

Dat die twee even daarna over een pas gedolven graf gebogen stonden.

Algedwaald!

door M. AUSTIN.

Gedurende den korten tijd hunner verloving hadden zij elkaar bemind — innig, oprecht bemind. Kalm en effen was het pad hunner liefde gebleven, ook nog nadat deze haar hoogste punt bereikte: het huwelijk.

Toen zij omstreeks twaalf maanden in den echt waren, brak er een dag aan, dat het kleine huishouden zachtkens, nauw hoorbaar rondliep — op de teenen.

In zenuwachtige spanning stapte Karel Brandt in de ruime voorkamer op en neer. Hij was geheel en al onrust. Zijn gedachten, zijn zinnen, zijn hart verwijlden daar boven, in het vertrek waar zijn bekoorlijk jong vrouwtje de smart eener lichamelijke beproeving doorstond, die toch zoo ras in vreugde verkeert.

Eindelijk kwam de geneesheer beneden, met een vriendelijken, breeden lach op het gelaat, als ware de gelukkige afloop meer het resultaat van zijn kundigen bijstand dan wel van de onverstoorbare natuurwetten.

„'t Is een jongen!“

„En mijn vrouw . . . .“

„Uitmundend! Uitmuntend!“

Dadelijk verliet Karel het vertrek.

Gedurende vele dagen lag zijn geliefde Lize daar bleek en zwakjes ter neder. Dat was een bange tijd voor hem. Toen echter het oogenblikkelijke gevaar geweken was en zij nog maar steeds het bed en die nare, vervelende kamer moest houden, werd Karel er verdrietig onder.

Ach ja, die kamer van zijn vrouw! Daar hing zulk een waas van ziekte; daar was zoo'n benauwende geur van nieuw flanel; er stonden zooveel naargeestig uitziende flesschen en fleschjes! En bij dit alles nog een vrouwelijke draak, gestoken in een kleurige japon, met een omvangrijke schort voor, steeds maar heen en weer drentelende, een klein, wit pakje tegen haar breede borst gedrukt. „Slaap kindje, slaap!“ zong zij onophoudelijk en op een halsstarrig-onveranderlijke wijze.

Het zij tot Karels eer gezegd, hij was trotsch op hetgeen dat kleine, witte bundeltje bevatte; althans, hij was er trotsch op, dat het daar in verscholen liggende wonder-kleine „ietsje“ zich mettertijd kon ontwikkelen tot een goed-uitziend wezen en zijn naam zou dragen.....

Toch verlangde hij hartelijk terug naar den ouden gang van zaken, naar de oude huisorde en Lize's flink huishoudelijk beheer en ook..... naar eenig ander amusement, dan het eeuwigdurende „Slaap, kindje, slaap!“ van de draakachtige baker.

Op een goeden dag kwam hij er toe, te gaan thee drinken bij de Lensings, die op den hoek woonden. Toen hij daar eenmaal was, vond hij het iets heel gewoons. Toch had hij zijn woning verlaten, zonder er ook maar in de verste verte aan te denken, zich door een dergelijk bezoek eenige afleiding te bezorgen. 't Kwam zoo. Toen hij het huis der Lensings voorbijging, hoorde hij het geluid van schaterend lachen, dat de openstaande vensters

doorlieten. Onwillekeurig bleef hij even stilstaan en naar binnen ziende, trof zijn blik dien van mevrouw Lensing. Zij wenkte hem, binnen te komen. Men noemde haar altijd die mevrouw Lensing. 't Was een prachtige vrouw, jong en schoon!

Toen Karel het vertrek, waar zich een aantal dames bevonden, binnen trad, kwam zij hem met een verlokkelijk kopje thee en een nog verleidelijker glimlachje tegemoet.

„O, mijnheer Brandt, u komt juist van pas, om een interessante twistvraag op te lossen. We staan drie tegen drie. Hoe denkt u er over: Is een jonggeboren kind een overlast, ja of neen?“

De aangesprokene bloosde even. Hij dacht aan zijn mooi, lief vrouwtje in haar droefgeestige kamer. Zeker was het, dat de geboorte van hun eersteling tot dusverre aan de vroolijkheid en gezelligheid van hun tehuis een gevoeligen knak had toegebracht.... Hij antwoordde dan ook op belisten toon: *Ja!* Daarna dronk hij het fijne, porseleinen kopje tot het laatste druppeltje leeg en nam toen plaats op den stoel vlak bij de theetafel..... en bij mevrouw Lensing.

„Als er zoo iets gebeurt,“ sprak de gastvrouw, met een nauw merkbare handbeweging in de richting van Karel's woning, „ontvangen de vrouwen heel wat bewijzen van belangstelling en medelijden. Doch mijn sympathie bepaalt zich bij die gelegenheden uitsluitend tot den man. Gedurende minstens een paar maanden wordt hij volkomen op den achtergrond geschoven, en zijn ongemakken en verwaarloozing zijn deel.“

„Ja, mijnheer Brandt ziet er ook wel min of meer veronachtzaamd uit,“ waagde een oude matrone te zeggen, die nooit in de gelegenheid was geweest, haar echtgenoot een dergelijk ongemak te veroorzaken.

Karel bloosde tot over de ooren.

Op dat oogenblik kwam er eenige opschudding. De dames stonden op en gingen bijna gelijktijdig heen. Karel bleef alleen met mevrouw Lensing, gezellig keuvelende, over de theekopjes heen, achter de thans neergelaten jaloezieën. Toen hij eindelijk een beweging maakte om heen te gaan, wipte zij vroolijk naar de piano en speelde de eerste maten van een nieuw lied. Dit deed Karel in eens blijven. Hij was dol op muziek. Eerst zong hij eenige liederen, met vrij goede stem en met zeer veel innigheid. Vervolgens studeerde mevrouw Lensing het nieuwe lied met hem in.

De zon stond reeds laag, toen Karel eindelijk zijn bezoek oprak. Huiswaarts keerende, neuriede hij nog steeds de zoeeven geleerde melodie zacht voor zich heen. Doch zoodra had hij niet zijn woning bereikt, of hij onderdrukte zijn opgewekte stemming en uiterst behoedzaam en zacht liep hij de trap op.

„Wel, lieveling, hoe gaat het?“ vroeg hij, het hoofd tusschen de halfgeopende deur van zijn vrouw's kamer stekende.

„Ssstt! Slaap, kindje, slaap!“ klonk het als eenig antwoord uit den hoek, waar de baker zat.

Dadelijk keerde Karel weer op zijn schreden terug. Na het diner liep hij den tuin in. Daar werd zijn oog getroffen door twee prachtige, heerlijk bloeiende rozen. Hij plukte ze met lange stelen af en nam ze mee naar boven. Lize hield er zoo veel van! De waakzame baker hoorde hem reeds komen en toen zij de bloemen zag, terwijl hij nog nauwelijks de deur geopend had, zeide zij:

„Neemt uwes me niet kwalik, meheer, maar die roze ruike veuls te sterk. Daar kan mevrouw nog niet teuge.“

Karel kreeg een gevoel over zich als een teleurgesteld kind. Hij had de mooie bloemen wel zoo

op den grond willen werpen. Plotseling viel hem iets in. Hij zou ze mevrouw Lensing brengen.

Deze dame zat voor het geopende venster te lezen.

„Voor mij?“ riep zij in blijde verrassing uit, toen zij de geurige bloemen in Karel's hand ontdekte. „Voor mij? Och, hoe lief van u, zoo aan mij te denken!“

Hij zeide natuurlijk niet, dat hij eerst in de tweede plaats aan haar gedacht had. Haar kinderlijke blijdschap verdreef dadelijk zijn ontstemming en maakte hem opgewekt, vroolijk zelfs.

„Kees is weer uit,“ zeide mevrouw Lensing. „Trouwens, hij is meestentijd uit.“

Toch scheen de afwezigheid van haar man haar niet al te zeer te verdrieten. Zij leunde achterover in haar luien stoel en zag glimlachend neer op Karel's eveneens glimlachend gelaat, toen hij de rozen aan haar ceintuur bevestigde.

„Kees zal bepaald jaloersch zijn,“ begon zij weer. „Was hij maar jaloersch, dan bleef hij zeker wat meer bij mij thuis!“ Een half-onderdrukt zuchtje vergezelde deze woorden.

„Bij u en uw vrouw is het zoo geheel anders!“ meende mevrouw Lensing. „Het valt een ieder op, hoe prettig en tevreden u met elkaar leeft. Neen, Kees beschouwt zijn vrouw niet als zijn natuurlijke vriendin, als zijn trouwste kameraad.“

Karel lette er in 't geheel niet op, dat deze ver-zuchting, dit blootleggen van haar zieleleven voor het oog eens vreemden, minder gepast, zoo niet zeer indelicaat was. Sommige mannen schenken een vrouw zoo verbazend snel hun sympathie! En temeer begrijpelijk moet dit schijnen, als die vrouw mooi, jong en innemend is. Nu, mevrouw Lensing was dit alles.

„Maar kom-aan, ik mag niet zoo zwaarmoedig zijn!“ sprak zij, plotseling geheel van toon veran-

derende, en nu babbelde zij zoo opgeruimd mogelijk over allerlei algemeene zaken. Voor zij het wisten, was het tien uur. Toen Karel de klok hoorde slaan, herinnerde hij zich in eens met schrik, dat hij op dit uur gewoonlijk bij zijn Lize zat. Hij nam zoo overhaast afscheid, dat zijn gastvrouw maar half voldaan was met zijn gulhartige bekentenis, dat hij den avond zeer aangenaam had doorgebracht.

Wroeging sloop zijn hart binnen, toen hij, thuisgekomen, zich over zijn vrouwtje heenboog en haar teeder kustte. Zij spraken fluisterend, want de kleine sluimerde in haar armen. Met zelfverwijt bedacht hij, dat hij een avond zonder haar had kunnen zijn. Hij nam zich stellig voor, niet weer naar de Lensings te gaan..... al was het dan ook erg prettig geweest.

„Ik dacht, dat je mij geheel vergeten had,“ fluis- terde Lize, terwijl zij nog steeds zijn hand vasthield en hem aanzag met een blik, zoo innig en vol ver- trouwen, dat haar woorden er door gelogenstraft werden.

„Je zult nooit raden, waar ik geweest ben,“ ant- woordde hij.

„Misschien een sigaar gerookt bij neef Fritz?“

„Nee, ik was van avond bij de Lensings.“

„Wat? bij die mevrouw Lensing? Was haar man thuis?“

„Nee.“

Lize trok met een snelle beweging haar hand terug.

„Ga nu maar liever heen; we zullen den kleine nog wakker maken.“

Karel sloop de kamer uit, met een gevoel alsof hem eenig onrecht was aangedaan.

Aanvankelijk nauw merkbaar, maar langzamer- hand grooter werd de klove, die hen na dit voorval van elkaar scheidde. Er was een verkoeling ont-

staan tusschen de beide echtelieden; dit feit viel niet te ontkennen. Terwijl Karel vroeger de meest voorkomende en zorgzaamste aller echtgenooten was geweest, bemoeide hij zich thans zeer weinig met zijn vrouw.

Ook Lize was ook uiterst koel gedurende minstens veertien dagen. Daarna verviel zij in een gevaar- lijker gemoedstoestand. Gekrenkte liefde en trots zetten haar aan, om Karel te toonen, hoezeer zij hem minachtte. Daartoe sloeg zij een spottenden toon tegen hem aan. Geen man kan dat verdragen.

Op een goeden dag had het kind een hevigen aanval van stuipen. De jonge moeder wist niets van kinderziekten af en zij had niemand, om den dokter te halen. Karel was reeds 's morgens uit- gegaan. Hevig verschrikt vloog Lize naar de deur. Mevrouw Lensing ging juist voorbij. De arme Lize vergat alles wat er gebeurd was en, geheel onder den indruk van de alles beheerschende smart, riep zij de voorgangster in vertwijfeling toe:

„Ach, mevrouw, ik ben alleen thuis, en mijn kleine lieveling ligt in de stuipen. Ik bid u, stuur me even den dokter. Er als u mijn man ziet, waarschuw hem dan!“

Dadelijk spoedde zij zich weer naar haar ziek kind en wachtte.....

Mevrouw Lensing had haar weg vervolgd en ontmoette even daarna Karel, die, als gewoonlijk, een paar woorden met haar wisselde.

„O, ja! u moet thuis komen,“ zeide zij. „Maar ik denk, dat u er wel niet veel lust in zal hebben, als u hoort, dat de kleine wat pijn heeft en dat uw hulp als kindermid vereischt wordt!“

Karel fronste de wenkbrauwen. Er klonk zulk een verborgen spot in haar stem.

„Nu, wat zal het wezen? Kindermid spelen thuis of theedrinken bij mij?“ vroeg zij op verleidelijken toon.

Als eenig antwoord op die vraag kwam hij naast haar loopen.

Eenige uren daarna thuishkomende, besteeg hij de trap, die naar de kinderkamer leidde. Hij wist zeker, zijn vrouw daar te zullen vinden. Inderdaad, zij bevond zich daar, in het halfdonker gebogen liggende over het wiegje. Zij stak hem zwijgend de hand toe. Verwonderd knielde hij naast haar neer, met den arm om haar leest geslagen.... Nu eerst zag hij, dat de kleine dood was!

*
*
Er werd een paar dagen lang heel wat gebabbeld en de namen Brandt en Lensing kwamen er telkens bij te pas. Mevrouw Lensing trok haar mooiste japonnen aan en had haar liefste lachjes feil, maar Karel liet zich niet meer hij haar zien. Hij en zijn vrouw waren weer onafscheidelijk, als vroeger. Toen mevrouw Lensing het paartje voor 't eerst weer zag voorbijgaan, zeide zij met een valsch lachje, dat zij niet begreep hoe mevrouw Brandt zoo opgeruimd kon zijn, terwijl haar kindje nog nauwelijks onder de aarde lag!

Ze wist echter niet, dat die twee even daarna over een pas gedolven graf gebogen stonden, met de handen in elkaar en door tranen verduisterde oogen. Ze hoorde ook niet dat de man op innigen toon sprak: „En te moeten bedenken, dat ik niet bij je was, Lize,“ waarop de vrouw antwoordde: „maar dat was jou schuld niet; laten we er dus niet meer aan denken!“

Wiens schuld het was, heeft Karel nooit gezegd.